

**Sprawozdanie z realizacji
w 2021 r.
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025**

Wołomin 2022 r.

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO	5
CELE PRIORYTETOWE.....	5
CELE DŁUGOFALOWE.....	6
III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2020 ROKU	7
1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.....	7
2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.....	13
3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.	15
4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).	16
5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).	18
6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy	19
B. FUNKCJONOWANIE RODZIN.....	22
1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.....	22
2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.	33
3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.	36
4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.....	37
5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie	38
6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.	40
C. ZDROWOTNE	52
1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.....	52
2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego	56
3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.....	57
4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.	65
D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	75
1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.	75
E. STAROŚĆ	77
1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza	

Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.	77
2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.....	81
F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK	82
1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych	82
2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej	86
IV. PODSUMOWANIE.....	91

I. WSTĘP

Uchwałą NR XXVI - 264/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 listopada 2016 r. została przyjęta do realizacji Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.

Strategia wyznacza kierunki działań mających na celu przeciwdziałanie szeroko rozumianym problemom społecznym występującym na terenie powiatu wołomińskiego. Okres realizacji celów strategicznych zawartych ww. dokumencie przewidziany został na 10 lat. Zgodnie z założeniami poszczególne zadania mają być realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem wszystkich sił społecznych.

Monitoring i ewaluację, w ramach realizacji Strategii 2025, zgodnie z zapisami art. 19 pkt 1 oraz art. 112 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2 268 z późn.zm.), prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jest w ścisłej współpracy ze specjalistami z różnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej powiatu i gmin. PCPR raportuje okresowo, do dnia 30 czerwca każdego roku, poziom realizacji działań w ramach przyjętych celów strategicznych dla poszczególnych obszarów społecznych, ujętych w harmonogramie. Monitorowanie Strategii 2025 i jej aktualizacja konieczne są dla adekwatnego programowania działań w danym roku uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i zmieniające się wymogi prawne. Sprawozdanie jest przedstawiane Zarządowi Powiatu, a następnie Radzie Powiatu Wołomińskiego.

Monitoring realizacji Strategii 2025 prowadzony jest w odniesieniu do wskaźników osiągnięcia celu, które zostały opisane w dokumencie oraz w oparciu o harmonogram realizacji celów, stanowiący Załącznik nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025. Informacja z realizacji Strategii 2025 sporządzona została w oparciu o sprawozdania przysyłane przez:

- ośrodki pomocy społecznej z 12 gmin powiatu wołomińskiego;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Wołominie, Tłuszczu, Zielonce;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

Główne priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do 2025 wytyczone zostały w oparciu o diagnozę i ocenę zasobów gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, rynku pracy oraz niektórych powiatowych jednostek organizacyjnych oświaty.

Po określeniu problemów społecznych występujących w powiecie wołomińskim wyznaczono cele strategiczne dla rozwiązywania problemów na rzecz społeczności powiatu. Dokonano jednocześnie opracowania działań prowadzących do realizacji celów oraz wskazania podmiotów i koordynatorów współrealizujących poszczególne zadania, źródła finansowania oraz ogólnego harmonogramu tych działań. Obszary realizacji Strategii 2025, cele strategiczne wraz z proponowanymi działaniami w ramach przyjętych wcześniej obszarów kwestii społecznych przedstawiono poniżej.

CELE PRIORYTETOWE

ZATRUDNIENIE

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

ZDROWOTNE

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

CELE DŁUGOFALOWE

W Strategii założono poza celami priorytetowymi również cele długofalowe.

Cele długofalowe są równie ważne, mimo że zostały sklasyfikowane w dalszej kolejności.

ŚRODOWISKO

1. Rozwój sieci dróg i komunikacji na terenie powiatu ułatwiający dostęp do usług społecznych.
2. Rozwój infrastruktury agroturystycznej

SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

STAROŚĆ

1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych, uniwersytetów trzeciego wieku, usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.
2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.
2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

DEMOGRAFICZNE

1. Zwiększenie zakresu działań w gminach Jadów i Strachówka w rozwiązywaniu problemu demograficznego, jakim jest starzejąca się i zmniejszająca się liczebnie społeczność.

Strategia 2025 stanowi podstawę lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu wołomińskiego tak, aby dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2020 ROKU

A. ZATRUDNIENIE

1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.

Działania:

- 1) *Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.*
- 2) *Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*
- 3) *Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej.*

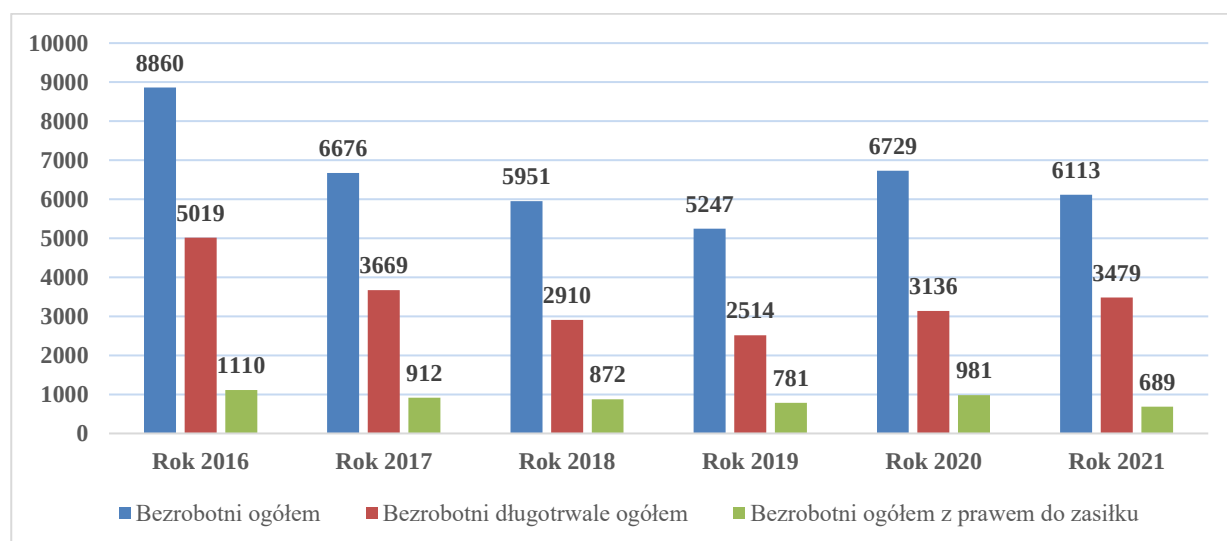
Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Forum Gospodarcze Powiatu Wołomińskiego; lokalne kluby biznesu; samorządy gmin i powiatu, LGD RW, podmioty gospodarcze w ramach programów regionalnych, ośrodki szkolenia i kształcenia zawodowego

Realizacja: 2017-2025

Na koniec 2021 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 6 113 osób. Liczba osób z prawem do zasiłku według stanu na 31.12.2021 r. wynosiła 689 osób. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 3 479 osób.

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2020

W latach 2015-2019 oraz w roku 2021 odnotowano spadek liczby bezrobotnych (rok do roku) odpowiednio: w 2016 r. o **1 199 osób**, w 2017 r. o **2 184 osoby**, w 2018 r. o **725 osób**, w 2019 r. o **704 osoby**, a w 2021 o **616 osób**. Natomiast w 2020 roku nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego o **1 482 osób**, co świadczy o znacznym wzroście bezrobocia na terenie powiatu wołomińskiego. Wpływ na powyższe miała sytuacja panująca na rynku pracy spowodowana zagrożeniem epidemicznym związanym z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem (SARS-CoV-2).

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, w okresie 2015-2021							w tym z prawem do zasiłku						
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r.	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r.
Wołomin	2583	2336	1779	1471	1299	1563	1413	324	280	241	183	185	203	147
Zielonka	613	558	394	384	348	430	413	83	61	51	58	49	66	47
Ząbki	808	782	576	549	438	623	581	131	123	95	88	75	116	67
Marki	985	863	669	624	561	825	697	134	127	117	107	99	128	82
Radzymin	1170	980	751	698	570	790	732	153	125	91	115	103	140	100
Dąbrówka	398	310	225	196	152	191	165	60	45	27	32	34	36	20
Kobyłka	908	792	557	605	500	641	555	113	93	64	79	67	80	61
Poświętne	279	228	166	162	142	176	176	34	37	35	31	24	21	20
Thuszcz	1118	970	770	607	602	710	679	114	118	103	95	79	109	69
Klembów	510	449	353	273	265	336	308	53	52	46	36	30	45	42
Jadów	501	433	328	302	304	363	311	40	37	29	34	26	26	25
Strachówka	186	159	108	80	66	81	83	22	12	13	14	10	11	9
RAZEM	10059	8860	6676	5951	5247	6729	6113	1261	1110	912	872	781	981	689

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Na koniec grudnia 2021 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 6 113 osób (w tym kobiet 2 974). Szczegółową strukturę osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.

Osoby	Stan bezrobocia na koniec danego roku							% (ogółu bezrobotnych)						
	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r	31.12. 2015r.	31.12. 2016r.	31.12. 2017r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r
z prawem do zasiłku	1261	1110	913	872	780	984	689	12,5%	12,5%	13,7%	14,7%	14,9%	14,6%	11,3%
bez prawa do zasiłku	8798	7750	5757	5079	4467	5745	5424	87,5%	87,5%	86,03%	85,4%	85,1%	85,4%	88,7%
poprzednio pracujący	8172	7363	5575	5043	4449	5753	5278	81,3%	83,1%	83,5%	84,7%	84,8%	85,5%	86,3%
dotychczas niepracujący	1887	1497	1101	908	798	976	835	18,8%	16,9%	16,05%	15,3%	15,2%	14,5%	13,7%
mieszkało w mieście	6084	5470	4070	3773	3259	4247	3822	60,5%	61,7%	61%	63,4%	62,1%	63,1%	62,5%
mieszkało na wsi	3975	3390	2606	2178	1988	2482	2291	39,5%	38,3%	39%	36,6%	37,9%	36,9%	37,5%
cudzoziemców	62	43	42	40	45	66	61	0,6%	0,5%	0,6	0,7%	0,9%	0,9%	1%
osoby niepełnosprawne	253	218	186	175	155	173	215	2,5%	2,5%	2,8%	2,9%	3,0%	2,6%	3,5%
będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8708	7578	5667	4824	4238	5293	5085	86,6%	85,5%	84,09%	81,1%	80,8%	78,7%	83,2%
Razem	10059	8860	6676	5951	5247	6729	6113	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Na poziom bezrobocia w poszczególnych okresach mają wpływ dwie wielkości: liczba osób rejestrujących się w danym okresie „napływ” i liczba osób wyłączonych z ewidencji z różnych powodów „odpływ”. Z danych dotyczących „napływu” bezrobotnych wynika, że w 2021 r. 4 270 osób powróciło do ewidencji po raz kolejny, a 1 881 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W 2021 r. zarejestrowało się 31 osób, które powróciły po pracy z zagranicy. „Odpływ” bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy. W ciągu 2021 r. z ewidencji Urzędu wyłączono ogółem 6 767 osób. Przyczyny wyłączeń zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela 3: Przyczyny „odpływu” osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy

Przyczyny	Rok						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Podjęcie pracy	6188	5701	5299	3924	3783	3509	4 229
Rozpoczęcie szkolenia	498	238	141	81	49	32	58
Rozpoczęcie stażu	777	683	434	476	182	237	277
Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	263	473	765	435	377	93	45
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	4156	3802	3739	2758	2714	886	1 256
Rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej	513	520	495	431	389	184	162
Prace społecznie użyteczne	260	236	182	150	120	84	82
Inne przyczyny	1267	1043	945	969	675	556	658
Razem	13922	12696	12000	9224	8289	5584	6 767

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu w 2021 r. było podjęcie pracy i dotyczyło to 4 229 osób, co stanowiło 62,5% ogółu osób wyłączonych. Równie częstą przyczyną wyrejestrowania był brak gotowości do pracy i z tego tytułu status osoby bezrobotnej utraciło 1 256 osób, co stanowi 18,6% ogółu osób wyłączonych. Bilans „napływ” / „odpływ” w 2021 r. zamknął się nadwyżką odpływu w liczbie 616 osób.

W 2021 r. Powiatowy Urząd Pracy podjął działania aktywizacyjne, w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspierania inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych. Zrealizowano następujące formy wsparcia: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, program aktywizacji i integracji -PAI, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, zwrot opłacanych składek ZUS dla spółdzielni socjalnych, inne wydatki. Łącznie na ww. formy aktywizacji przeznaczono kwotę 6 281 945,02 zł

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2021 roku w podziale na poszczególne gminy

Nazwa formy wsparcia	Ogółem	Wołomin	Kobyłka	Zielonka	Ząbki	Poświętne	Tłuszcz	Klęmbów	Jadów	Strachówka	Marki	Radzynin	Dąbrówka
Prace interwencyjne	249	57	21	10	19	8	30	14	10	6	11	40	23
Roboty publiczne	4	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0
Staż	276	71	29	12	21	11	34	25	16	3	16	31	7
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	185	39	12	11	22	3	18	7	6	1	28	34	4
Wyposażenie i doposażenia stanowiska pracy	86	21	12	11	10	4	7	2	1	0	4	9	5
Prace społecznie użyteczne	66	33	7	0	0	0	11	7	5	3	0	0	0
Szkolenia	58	12	5	6	5	5	4	3	1	0	6	9	2
Studia podyplomowe	14	3	3	4	1	0	0	0	0	0	3	0	0
Bony na zasiedlenie	8	1	1	0	0	0	1	0	1	1	2	1	0
Program aktywizacja i integracja	6	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy. Polega ono w szczególności na pozyskaniu ofert pracy i udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Powiatowy Urząd Pracy organizuje giełdy pracy, umożliwiające bezpośredni kontakt pracownika z pracodawcą. W 2021 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną zorganizowano 7 giełd pracy, na które zaproszono 30 osób bezrobotnych. Zorganizowano giełdy w następujących zawodach: pracownik ogólnobudowlany, kasjer/sprzedawca oraz agent ochrony.

W 2021 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły oferty na 2 272 miejsca pracy, z czego 1911 zrealizowano (nastąpiło obsadzenie wolnego miejsca pracy). Pośrednicy pracy wydali 1039 skierowań, z tego 597 do pracy, 91 do wykonywania prac społecznie użytecznych oraz 351 na staż.

Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Liczba pracodawców zgłaszających oferty pracy	1920	2.171	2.781	2443	1741	1277	1049
2.	Liczba wizyt u pracodawców	388	365	335	322	295	120	154
3.	Liczba pozyskanych miejsc pracy ogółem	3913	6272	8.489	6940	5042	4616	5571
3.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	2288	4684	6.994	4917	3889	3826	4513
4.	Liczba zrealizowanych miejsc pracy	2122	3462	5.659	4897	3786	3866	4440
4.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	1056	2414	4.703	4087	3221	2927	3857
5.	Liczba anulowanych miejsc pracy	0	0	0	31	58	134	349
6.	Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy	53,10%	54,4%	65,5%	68,8%	72,5%	84,00%	85%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

W 2021 roku w ramach sieci EURES złożono 172 oferty pracy na 946 miejsc pracy. Wśród krajów EOG najliczniejsze oferty pochodziły z: Niemiec i Norwegii. Najczęściej poszukiwane zawody to: elektryk, kierowca, monterzy wentylacji, zabudowań, instalacji sanitarnych i elektrycznych, pracownik do zbiorów upraw.

W celu wydania opinii Starosty dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy i możliwości zatrudnienia na te stanowiska cudzoziemców, w 2017 r. od pracodawców krajowych zgłoszono 824 oferty pracy na 3 688 stanowisk. Z kolei w 2018 r. 340 pracodawców krajowych zgłosiło do PUP w Wołominie 659 ofert na 2 867 stanowisk pracy. Natomiast w 2019 r. 249 pracodawców, zgłosiło 451 ofert na 2 217 stanowisk pracy. W 2020 roku do PUP wpłynęło 608 ofert na 2 730 stanowiska pracy, a w 2021 roku wpłynęło 799 ofert na 3293 stanowiska pracy. Najwięcej miejsc pracy w 2021 r. zgłoszono w zawodach: pracownik produkcji (654 miejsca), kucharz, pozostali kucharze (219 miejsc), magazynier (289 miejsc), pozostali pracownicy sprzątający (52 miejsca).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w ramach usług poradnictwa zawodowego prowadzono porady indywidualne przeznaczone dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Podczas spotkań badano cechy przedsiębiorcze osób ubiegających się dofinansowanie na otwarcie własnej działalności gospodarczej. W tym celu doradcy zawodowi przeprowadzili 165 badań testowych przy pomocy Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych oraz Wielowymiarowego Kwestionariusza Preferencji.

W 2021 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęło 210 wniosków o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z czego: 80 osób otrzymało dofinansowanie z Funduszu Pracy; 47 osób skorzystało ze wsparcia w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim IV”- współfinansowanego z EFS, 53 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu: Aktywizacja osób wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim III- współfinansowanego przez EFS oraz 5 osób otrzymało środki z PFRON.

Wzorem lat ubiegłych najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności były usługi (162), nieliczne firmy utworzyły w ramach dofinansowania działalności związane z produkcją (16) i handlem (7). Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Wołomin	45	28	33	29	25	19	39
2	Zielonka	11	8	10	7	8	4	11
3	Ząbki	37	23	17	15	13	19	22
4	Marki	35	22	22	22	11	20	28
5	Radzymin	21	11	19	21	18	18	34
6	Dąbrówka	7	8	12	5	5	4	4
7	Kobyłka	21	13	19	18	12	12	12
8	Poświętne	5	6	5	5	0	4	3
9	Thuszcz	20	19	19	17	12	11	18
10	Klembów	12	10	9	7	8	3	7
11	Jadów	6	9	8	8	4	1	6
12	Strachówka	6	2	0	4	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Forma wsparcia w postaci jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej znajduje szerokie uznanie wśród osób bezrobotnych, na jej atrakcyjność wpływa obniżona kwota składek na ubezpieczenia społeczne dla osób po raz pierwszy podejmujących działalność gospodarczą tzw. ulga na start.

Powiatowy Urząd Pracy w 2021 r. kontynuował realizację wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej, stanowiącej pakiet rozwiązań wprowadzonych przez polski rząd, w związku z ogłoszoną na obszarze kraju pandemią COVID-19.

Do końca 2021 roku do PUP w Wołominie o przyznanie wsparcia wpłynęło łącznie 4 666 wniosków, z tego rozpatrzono pozytywnie 3 901 wniosków na łączną kwotę 22 096 277,62 zł.

Tabela 7: Wydatki na finansowanie poszczególnych zadań wynikających z pandemii COVID-19

Rodzaj wydatku	Liczba złożonych wniosków		Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie		Wydatki	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych do nich składek na ubezpieczenie społeczne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb)	1 007	155	855	111	12 981 623,02 zł	2 310 089,41 zł
Dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności dla samozatrudnionych (art. 15zzc)	2 314	438	2 038	328	7 245 680,00 zł	1 366 580,00 zł
Niskoprocentowa pożyczka FP dla mikroprzedsiębiorców oraz dla organizacji pozarządowych (art. 15zzd i 15zzda)	15 223	335	14 033	80	70 019 687,62 zł	25 300,00 zł
Dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek ubezpieczenia społecznego dla organizacji pozarządowych oraz kościelnych osób prawnych i ich jednostek organizacyjnych (art. 15zze i art. 15 zze2) oraz dotacja na pokrycie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikro i małego przedsiębiorcy z określonym PKD (art. 15zze4)	228	3738	24	3382	787 161,11 zł	17 974 308,21 zł
Razem	18 772	4 666	16 950	3 901	91 034 151,75 zł	21 676 277,62 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2020 -2021.

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.

Działania

- 1) *Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.*
- 2) *Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem.*
- 3) *Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w Warszawie, WED, ośrodki szkolenia i kształcenia

Realizacja: 2017-2025

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Barometr jest badaniem jakościowym. Powstaje osobno dla każdego powiatu w Polsce. Opiera się na opinii ekspertów, którzy na przełomie III i IV kwartału spotykają się i wspólnie analizują sytuację w poszczególnych zawodach.

DEFICYT		
• betoniarze i zbrojarze • cieśle i stolarze budowlani • cukiernicy • dekarze i blacharze budowlani • fizjoterapeuci i masażyści • fryzjerzy • kierowcy autobusów • kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych • krawcy i pracownicy produkcji odzieży • lekarze • listonosze i kurierzy • logopedzi i audiofonolodzy • magazynierzy	• monterzy instalacji budowlanych • monterzy konstrukcji metalowych\ch • murarze i tynkarze • nauczyciele języków obcych i lektorzy • nauczyciele praktycznej nauki zawodu • nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących • nauczyciele przedmiotów zawodowych • nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych • operatorzy obrabiarek skrawających • opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej • piekarze • pielęgniarki i położne • pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych • pracownicy myjni, pralni i prasowni	• pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie • pracownicy służb mundurowych • pracownicy sprzedaży internetowej • przetwórcy mięsa i ryb • psycholodzy i psychoterapeuci • ratownicy medyczni • robotnicy budowlani • robotnicy obróbki drewna i stolarze • spawacze • ślusarze • tapicerzy • zaopatrzeniowcy i dostawcy technicy budownictwa

RÓWNOWAGA		
• administratorzy stron internetowych • agenci ubezpieczeniowi • akustycy i realizatorzy dźwięku • analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych • animatorzy kultury i organizatorzy imprez • architekci i urbaniści • architekci krajobrazu • archiwiści i muzealnicy • asystenci w edukacji • bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej • biolodzy, biotechnicy i diagności laboratoryjni • blacharze i lakiernicy samochodowi • brukarze • ceramicy przemysłowi • dentyści • diagności samochodowi • dziennikarze i redaktorzy • ekonomiści • elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy • farmaceuci • filolodzy i tłumacze • filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy • floryści • fotografowie	• kierownicy sprzedaży • kierownicy w instytucjach społecznych i kultury • kosmetyczki • kucharze • lakiernicy • maszyniści • mechanicy maszyn i urządzeń • mechanicy pojazdów samochodowych • meteorolodzy, geolodzy, geografowie • monterzy elektroniki • monterzy maszyn i urządzeń • monterzy okien i szklarze • nauczyciele nauczania początkowego • nauczyciele przedszkoli • obuwnicy • ogrodnicy i sadownicy • operatorzy aparatury medycznej • operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych • operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru • operatorzy do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	• pracownicy przetwórstwa spożywczego • pracownicy socjalni • pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy • pracownicy usług pogrzebowych • pracownicy zajmujący się zwierzętami • prawnicy • Projektanci i administratorzy baz danych, programiści • Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD • Przedstawiciele handlowi • recepcjoniści i rejestratorzy • robotnicy leśni • Robotnicy obróbki skóry • Rolnicy i hodowcy • Rybacy • rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych • samodzielni księgowi • sekretarki i asystenci • socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych • specjaliści administracji publicznej • specjaliści ds. finansowych • specjaliści ds. organizacji produkcji • specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży

• geodeci i kartografowie • gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy • górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych • graficy komputerowi • inspektorzy nadzoru budowlanego • instruktorzy nauki jazdy • instruktorzy rekreacji i sportu • inżynierowie budownictwa • inżynierowie chemicy i chemicy • inżynierowie elektrycy i energetycy • inżynierowie inżynierii środowiska • inżynierowie mechanicy • kamieniarze • kelnerzy i barmani • kierowcy samochodów osobowych • kierownicy budowy • kierownicy ds. logistyki • kierownicy ds. produkcji • kierownicy ds. usług • kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu	• operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych • operatorzy maszyn włókienniczych • operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych • opiekunki dziecięce • optycy i pracownicy wytwarzający protezy • pedagodzy • plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków • pomoce kuchenne • pomoce w gospodarstwie domowym • pozostali specjaliści edukacji • pracownicy administracyjni i biurowi • pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej • pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego • pracownicy ds. jakości • pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp • pracownicy ds. rachunkowości i księgowości • pracownicy ds. techniki dentystycznej • pracownicy obsługi ruchu szynowego • pracownicy ochrony fizycznej • pracownicy poczty • pracownicy poligraficzni • pracownicy przetwórstwa metali	• Specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych • specjaliści ds. rynku nieruchomości • specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji • specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki • specjaliści rolnictwa i leśnictwa • specjaliści technologii żywności i żywienia • specjaliści telekomunikacji • spedytorzy i logistycy • sprzątaczkę pokojowe • sprzedawcy i kasjerzy • szefowie kuchni • technicy budownictwa • technicy informatycy • technicy mechanicy • weterynarze • windykatorki • wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
---	--	--

Zachodzące zmiany na rynku pracy, bezrobocie oraz rosnące zainteresowanie nowymi zawodami pojawiającymi się na rynku pracy powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi poradnictwa zawodowego, z którego w 2021 r. skorzystało łącznie 880 osób. Osoby zainteresowane mogły korzystać z poradnictwa zawodowego prowadzonego w formie indywidualnej oraz grupowej.

Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	843	700	1105	753	724	880
Osoby korzystające z porad indywidualnych i informacji zawodowej indywidualnej	739	588	852	678	662	801
Osoby korzystające z porad grupowych	54	112	151	75	62	79

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2021

Doradcy zawodowi mieli również zaplanowane zajęcia z zakresu orientacji zawodowej, poradnictwa zawodowego oraz zawodoznawstwa dla uczniów szkół podstawowych. Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju spotkania te zostały odwołane.

W celu uzyskania, uzupełniania lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do wykonywania pracy, osoby bezrobotne mogły skorzystać z kursów i szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Szkolenia organizowane były w trybie szkoleń indywidualnych na wniosek osoby bezrobotnej po przedstawieniu oświadczenia przyszłego pracodawcy o możliwości zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu szkolenia. W 2021 r. PUP skierował na szkolenia indywidualne 58 osób bezrobotnych, spośród których 45 podjęło zatrudnienie.

Szkolenia sfinansowane zostały ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Najczęściej finansowane były następujące szkolenia: kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej; prawo jazdy kat. C, C+E i D; kurs operator koparko-ładowarki, koparki i ładowarki, kursy spawania różnymi metodami, kursy barberskie i fryzjerskie.

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.

Działania

1) *Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnianie kwalifikacji.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - PCPR, pracodawcy, ośrodki szkolenia i kształcenia, OPS-y, CIS, KIS

Realizacja: 2017-2025

Dużym zainteresowaniem, wśród pracodawców cieszył się Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagających przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu nieadekwatnych kompetencji do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

W 2021 r. pracodawcy mogli ubiegać się o kształcenie ustawiczne zgodnie z:

- Priorytetami Ministra Rodziny i Polityki Społecznej:
 - Priorytet 1 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek obostrzeń zapobiegających rozprzestrzenianiu się choroby COVID-19, musiały ograniczyć swoją działalność;
 - Priorytet 2 – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników służb medycznych, pracowników służb socjalnych, psychologów, terapeutów, pracowników domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo – leczniczych, prywatnych domów pomocy społecznej oraz innych placówek dla seniorów/osób chorych/niepełnosprawnych, które bezpośrednio pracują z osobami chorymi na COVID-19 lub osobami z grupy ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby;
 - Priorytet 3 – wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie w zawodach deficytowych;
 - Priorytet 4 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
 - Priorytet 5 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki na dzieckiem;
 - Priorytet 6 – wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych,
 - Priorytet 7 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły lub świadectwa dojrzałości;
 - Priorytet 8 – wsparcie realizacji szkoleń dla instruktorów praktycznej nauki zawodu bądź osób mających zamiar podjęcia się tego zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych i opiekunów stażu uczniowskiego oraz szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego.
- Priorytetami Rady Rynku Pracy:
 - Priorytet a – wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców;
 - Priorytet b – wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;
 - Priorytet c – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
 - Priorytet d - wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,

- Priorytet e - wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych u pracodawców, którzy w latach 2017-2019 nie korzystali ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W roku 2021 na realizację KFS, PUP przeznaczył kwotę 598 300,00 zł.

Tabela 9: Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2021 r.

Szkolenia i kursy	Studia podyplomowe
• „Szkolenie z kosztorysowania w programie Norma PRO”, • „Kompendium wiedzy z ochrony środowiska”, • „Akademia rozliczeń podatkowych”, • „Certyfikowany kurs z Digital Marketingu”, • „Kurs spawania TIG aluminium”, • „Kurs koparko ładowarka kl. I”, • „Kurs spycharka kl. III”, • „Prawo jazdy kat C”, • „Kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej”, • „Szkolenie Basic-makijaż permanentny brwi od podstaw”, • „Szkolenie z przedłużania włosów”, • „Wolumetria-modelowanie owalu twarzy”.	• Zarządzanie zasobami ludzkimi”, • „Prawo antykorupcyjne”, • Kadry i płace w prawie i praktyce”, • „Integracja sensoryczna”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2021 r.

W 2021 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie z kształcenia ustawicznego skorzystało 258 osoby, z tego:

- 253 osób uczestniczyło w szkoleniach,
- 5 osób rozpoczęło studia podyplomowe.

Szkolenia umożliwiły podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych czy uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Studia podyplomowe podwyższyły poziom wykształcenia.

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992 r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011 r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”.

Warsztat jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzecznym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową. W miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Każdy uczestnik WTZ jest zobowiązany do realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i terapii, którego celem jest nauka samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego i przygotowanie do podjęcia aktywności zawodowej. Realizowane w WTZ programy rehabilitacji bazują na treningach umiejętności społecznych: treningu w zakresie higieny i wyglądu zewnętrznego, treningu budżetowym, kulinarnym, umiejętności praktycznych, społecznym, psychoedukacji i treningu lekowym, prowadzenia rozmowy, rozwiązywania sytuacji trudnych, radzenia sobie ze stresem, aktywnego poszukiwania pracy.

W 2021 r. z uwagi na stan epidemii zajęcia rehabilitacyjne dla uczestników WTZ, odbywały się w następującym harmonogramie:

- zajęcia zawieszone od 01.02.2021 r. do 28.02.2021 r.,
- zajęcia stacjonarne od 01.03.2021 r. do 31.12.2021 r..

W okresie zawieszenia zajęć stacjonarnych, terapeuci WTZ byli w codziennym kontakcie telefonicznym, e-mailowym a także kontaktowali się z uczestnikami przy pomocy komunikatorów społecznych. Uczestnicy WTZ byli zobowiązani do realizacji codziennych zadań wynikających z rehabilitacji w WTZ, a także byli zobowiązani do realizacji indywidualnych planów rehabilitacji. Ze względu na pandemię – zawieszenie zajęć stacjonarnych, zmianę organizacji zajęć, pojawiły się trudności w pozyskiwaniu nowych kandydatów do WTZ oraz utrzymaniu nowoprzyjętych uczestników. W rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi należy uwzględnić wiele ograniczeń i trudności wynikających z nawrotów choroby. Jednak rehabilitacja poprzez pracę daje możliwość uczestnikom WTZ powrotu na rynek pracy a tym samym przyczynia się do samodzielnego, niezależnego funkcjonowania społecznego.

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % pochodzi ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2021 r. koszt utrzymania i prowadzenia placówki wyniósł 578 560,00 zł (57 856,00 zł - środki powiatu, 520 704,00 zł – środki PFRON). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w zajęciach WTZ uczestniczyło 17 osób. Grupę tworzyły osoby zamieszkujące na terenie : Ząbek- 3 os., Marek- 2 os., Wołomina - 3 os., Kobyłki:- 2 os. Jasienicy- 1 os. oraz 6 osób spoza terenu powiatu wołomińskiego (1 os. z Ostrówka Węgrowskiego i 5 os. z Warszawy).

W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W imieniu powiatu wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 09.02.2021 r. Umowę Nr KLU/000027/07/D na podstawie wydanego upoważnienia z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem 66 420,00 zł w tym 64 800,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1 620,00 na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 51 601,84 zł z czego wykorzystano 49 981,84 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ, a 1 620,00 na obsługę programu.

Ze względów na trudności w pozyskaniu nowej siedziby WTZ, Zarząd Stowarzyszenia „Empatia zwrócił się do Marszałka Województwa Mazowieckiego o umożliwienie dalszego działania WTZ w dotychczasowym budynku, którego stan techniczny nie spełnia podstawowych wymogów do prowadzenia takiej działalności.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci jednego WTZ, są niewystarczające. Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają środowiska osób niepełnosprawnych m.in. osoby niedowidzące, którzy z powodu zamknięcia zakładów pracy chronionej utracili możliwość zatrudnienia wspomagane.

Działania zmierzające do utworzenia kolejnego WTZ były podjęte w latach ubiegłych, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu jak i gmin nie ma obecnie możliwości na utworzenie kolejnego warsztatu. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie działalności już istniejącego WTZ.

5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2020

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego prowadzi *Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy w województwie mazowieckim*, zgodnie z zawartymi w nim danymi na terenie województwa prowadzonych jest 78 środowiskowych domów samopomocy dysponujących 2 825 miejscami (stan na dzień 31.03.2022 r.).

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest pięć środowiskowych domów samopomocy dla 138 osób. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie powiatu wołomińskiego, jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin.

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;

są to następujące placówki:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tłuszczu, ul. Szkolna 4 – dla 23 uczestników;
3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3-go Maja 14 - dla 25 uczestników;
4. Środowiskowy Dom Samopomocy typu A dla osób doznających choroby psychicznej, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Wołominie przy ul. Warszawskiej 5 - dla 30 uczestników – od 01.01.2022 r. ŚDS został przeniesiony do nowej siedziby na ul. Poprzeczną 18A w Kobyłce. Po zmianie lokalizacji dysponuje 40 miejscami dla uczestników.

Środowiskowe Domy Samopomocy dysponują łącznie 103 miejscami. W 2021 r. uczęszczało na zajęcia 109 osób. Posiadane przez powiat zasoby w 2021 r. zaspokoiły zapotrzebowanie środowiska osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi na usługi świadczone przez ŚDS.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu w ramach Programu współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 r. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki” podpisano umowy z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia

2020 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. Na prowadzenie ŚDS w Radzyminie w roku 2021 przeznaczono kwotę 562 650,00 zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę 578 400,00 zł. Środki na prowadzenie ww. ŚDS pochodziły z budżetu Wojewody.

Uchwałą nr X-100/2019 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 23 lipca 2019 r. utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie będący placówką pobytu dziennego, realizującą usługi dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i osób przewlekłe psychicznie chorych, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu. W 2021 r. decyzją administracyjną skierowano 38 uczestników.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb mieszkańców powiatu na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Systematyczny okresowy przegląd i aktualizacja posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację.

6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy

Działania

- 1) Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy.
- 2) Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczania bezrobocia.

Koordynator: PUP

Współrealizator: WOZ, PCPR, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2025

Program Aktywizacja i Integracja - to działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej. Do udziału w PAI kierowane są osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja trwa 2 miesiące, a w przypadkach uzasadnionych może trwać łącznie do 6 miesięcy.

Tabela 10: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2021

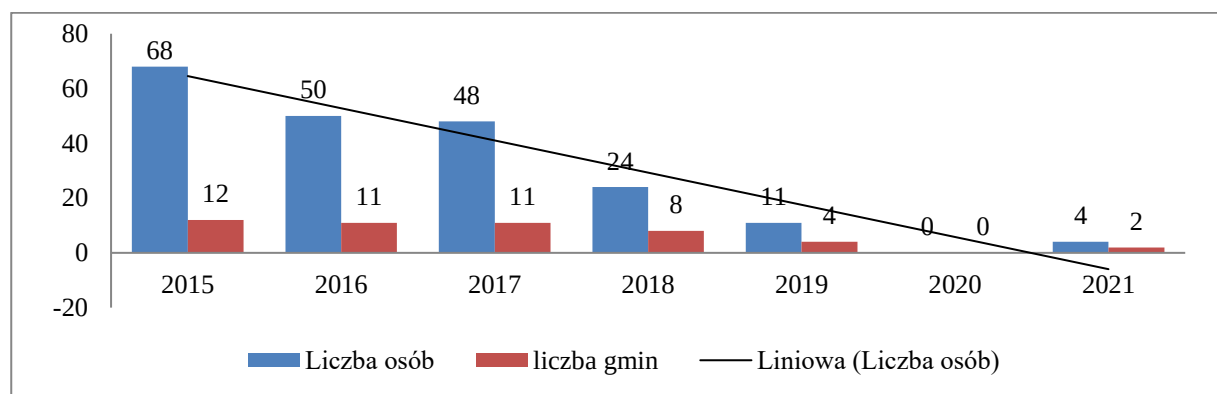
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI	3	4	3	1	1	1	3
- jednostka zawierająca porozumienie z PUP	OPS Tuszcz; GOPS Klembów	OPS Tuszcz; GOPS Klembów	OPS Tuszcz; GOPS Klembów	OPS Tuszcz	OPS Tuszcz	OPS Tuszcz	OPS Tuszcz
Liczba osób skierowanych do udziału w PAI	25	42	23	5	7	5	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

W 2020 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie zawarł z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu 3 porozumienia o realizacji PAI. Do udziału w PAI skierowanych zostało łącznie 6 osób bezrobotnych. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych realizowane były przez PUP w Wołominie w ramach prac społecznie użytecznych. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, realizowane były przez OPS w Tłuszczu.

Roboty publiczne polegają na zatrudnieniu bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe, które statutowo zajmują się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowywane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Wykres 2: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2015-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Liczba osób bezrobotnych skierowanych, do pracy w ramach robót publicznych w latach 2015-2021, maleje z roku na rok.

W 2021 roku na roboty publiczne skierowano łącznie 4 osoby bezrobotne, w tym: 1 kobietę, 3 osoby zamieszkałe na wsi, 1 osobę długotrwale bezrobotną, 3 osób powyżej 50 roku życia.

Zatrudnienie w ramach robót publicznych w 2021 roku zakończyło 3 osoby. Zatrudnienie po okresie refundacji kontynuuje 2 osoby, co daje efektywność zatrudnieniową na poziomie 67%

Tabela 11- Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2015- 2021, do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania.

Lp.	Gmina	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Razem
1	Wołomin	1	5	10	6	0	0	0	22
2	Zielonka	1	0	0	0	0	0	0	1
3	Ząbki	5	3	4	2	3	0	0	17
4	Marki	4	4	4	4	2	0	0	18
5	Radzymin	8	3	3	0	0	0	1	15
6	Dąbrówka	2	3	1	2	0	0	0	8
7	Kobyłka	2	1	3	0	0	0	0	6
8	Poświętne	1	3	2	0	0	0	0	6
9	Tłuszcz	17	10	3	5	4	0	3	42
10	Klembów	5	3	1	3	0	0	0	12
11	Jadów	10	11	13	1	0	0	0	35
12	Strachówka	12	4	4	1	2	0	0	23
Liczba osób		68	50	48	24	11	0	4	x
Liczba gmin		12	11	11	8	4	0	2	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

W latach 2015- 2021, roboty publiczne wykonywane były we wszystkich gminach powiatu wołomińskiego: Jadów (35 osób), Tłuszcz (42 osoby), Wołomin (22 osoby), Strachówka (23 osoby), Marki (18 osób), Radzymin (15 osób), Ząbki (17 osób), Klembów (12 osób), Dąbrówka (8 osób), Kobyła (6 osób), Poświętne (6 osób), Zielonka (1 osoba).

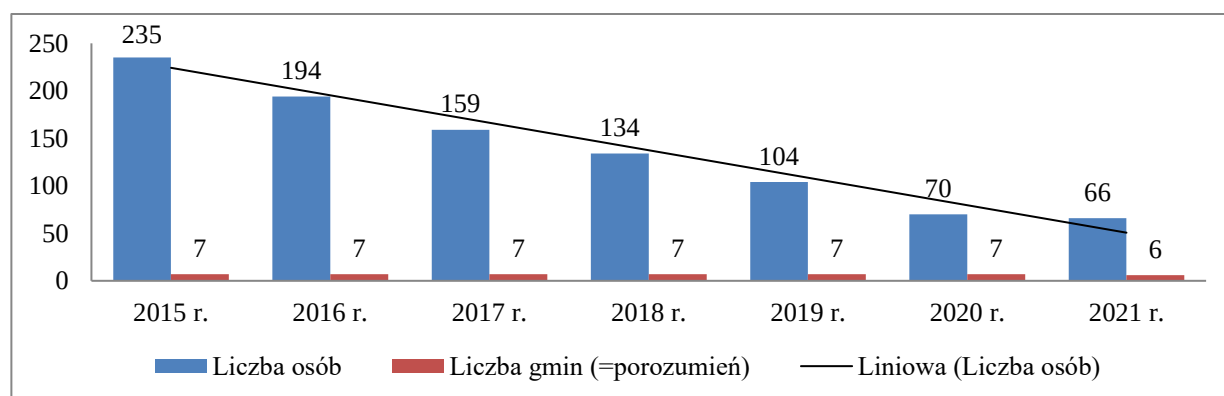
W roku 2021 roboty publiczne wykonywane były w 2 gminach powiatu wołomińskiego: Tłuszcz (3 os.), Radzymin (1 os.).

Prace społecznie użyteczne - to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego (jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach na podstawie skierowania z PUP). Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, w organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między Starostą a daną gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej oraz do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej, skierowanej do wykonania prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych. Na wniosek gminy, PUP może skierować osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 40 godzin miesięcznie i 10 godzin tygodniowo.

Powiatowy Urząd Pracy w 2021 r. zawarł porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych z 6 gminami. Na powyższą formę wsparcia skierowano łącznie 68 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wykres 3: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

Powiatowy Urząd Pracy w latach 2015 -2020 zawarł z 7 gminami porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. Z kolei w 2021 roku PUP zawarł porozumienie z 6 gminami.

Tabela 12: Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2015-2021 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.

Lp.	Gmina	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021	Razem
1	Wołomin	125	112	87	68	48	29	33	502
2	Zielonka	36	28	21	21	18	8	0	132
3	Ząbki	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Marki	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Radzymin	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Dąbrówka	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Kobyłka	10	10	8	7	7	6	7	55
8	Poświętne	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Tuszcza	26	12	12	13	11	11	11	96
10	Klembów	17	14	14	12	10	6	7	80
11	Jadów	5	5	8	8	7	6	5	44
12	Strachówka	16	13	9	5	3	4	3	53
	Liczba osób	235	194	159	134	104	70	66	962
	Liczba gmin	7	7	7	7	7	7	6	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2015-2021

W latach 2015- 2021 ze wsparcia w powyższej formie, skorzystało 962 osoby, w tym z Wołomina – 502 osoby, Zielonki - 132 osoby, Kobyłki – 55 osób, Tuszcza – 96 osób, Klembowa - 80 osób, Jadowa - 44 osoby, Strachówki – 53 osoby. Grupą osób najczęściej kierowaną do wykonywania prac społecznie użytecznych były osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne.

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego

Działania:

- 1) *Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
- 2) *Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.*
- 3) *Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną.*
- 4) *Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: DDz, RDDz, organizacje pozarządowe, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Pieczka zastępcza to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Pieczka zastępcza jako forma sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców umieszcza się je w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. ***Szczególny akcent położony jest na pracę z rodziną w jej środowisku zamieszkania.***

Uchwałą Nr IV-27/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z 28.02.2019 r. przyjęto Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021, w którym określono cele i kierunki działań. Dokonana analiza SWOT pozwoliła na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego problemów, podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Tabela 13: Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) wykształcona i doświadczona kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) 2) zaplecze organizacyjno-administracyjne do prowadzenia szkoleń, warsztatów, terapii 3) Specjalistyczna Poradnia Rodzinna PCPR świadcząca bezpłatne kompleksowe usługi wsparcia 4) wolontariat w zakresie pomocy specjalistycznej w SPR PCPR 5) organizowanie bezpłatnych szkoleń PRIDE dla kandydatów na rodziny zastępcze 6) 1 Pogotowie Rodzinne 7) 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego 8) placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego 9) rodziny zastępcze zawodowe 10) grupa wsparcia 11) mieszkanie chronione dla pełnoletnich wychowanków 12) dobra współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej 13) współpraca z placówkami oświatowymi 14) pozyskiwanie środków z funduszy unijnych 15) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego 16) znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy rodzinom i dzieciom 17) dobra współpraca z kuratorami sądowymi 18) zabezpieczenie finansowe 19) finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka 20) istnienie lokalnego systemu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 21) procedura kwalifikacyjna na rodziny zastępcze	1) brak wystarczającej kadry (koordynatorzy i asystenci) 2) brak samochodu służbowego przy rozległym terenie 3) niewystarczająca liczba pogotowi rodzinnych 4) brak specjalistycznej rodziny zastępczej zawodowej 5) niskie wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej 6) zbyt mała liczba osób chętnych do pracy w charakterze wolontariusza i rodzin pomocowych 7) wzajemna niechęć rodziców zastępczych i rodzin naturalnych do wzajemnych kontaktów 8) współpraca z sądami 9) brak wolontariatu

SZANSE	ZAGROŻENIA
1) sprawny system pomocy rodzinie– profilaktyka i praca z rodziną naturalną 2) dobra współpraca z pracownikami socjalnymi i asystentami z gmin zapewni dobry przepływ informacji o dzieciach i ich środowisku, co zwiększa możliwość trafnego doboru rodziny zastępczej 3) wypracowanie skuteczniejszej współpracy z sądem w Wołominie 4) aktywnie działające organizacje pozarządowe 5) współpraca z innymi powiatami z województwa mazowieckiego 6) wzrost świadomości społecznej w zakresie znaczenia rodzin zastępczych 7) rozszerzenie współpracy PCPR z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny 8) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym	1) niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej 2) wypalenie zawodowe opiekunów zastępczych 3) narastanie postaw bezradności w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych rodzin biologicznych 4) brak motywacji i chęci współpracy rodzin biologicznych znajdujących się w trudnej sytuacji 5) niechęć ze strony rodziców biologicznych do współpracy mając na celu szybki powrót dziecka do rodziny 6) problemy wychowawcze w pieczy zastępczej 7) rosnąca liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej 8) niewystarczająca liczba mieszkań chronionych 9) wypalenie zawodowe pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Główny cel Programu został określony jako: **Rozbudowa systemu pomocy dziecku i rodzinie na terenie powiatu wołomińskiego**. Jego osiągnięcie nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych.

Tabela 14 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Cel szczegółowy	Zadania
Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej	– Zwiększenie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze; – Organizowanie lokalnych kampanii społecznych mających na celu promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; – Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych; – Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych; – Zwiększenie dostępu rodzinom zastępczym do specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej i medycznej; – Finansowanie wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka; – Stworzenie możliwości uzyskania wsparcia dla rodzin zastępczych przez rodziny pomocowe; – Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych; – Organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin zastępczych.
Wsparcie dla rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej	– Umożliwienie realizacji kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej; – Zwiększenie dostępu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze do specjalistycznej pomocy psychologicznej i prawnej; – Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie organizacji warsztatów, szkoleń dla rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej przez gminę; – Współpraca koordynatora z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego tymczasowo w pieczy zastępczej; – Stała współpraca zespołów złożonych z pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny; – Promowanie wartości rodzinnych wśród lokalnej społeczności.
Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych	– Wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielniania; – Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie; – Zwiększenie dostępu osobom usamodzielnianym do specjalistycznej pomocy prawnej i psychologicznej; – Organizowanie warsztatów, szkoleń dla osób usamodzielnianych; – Wspieranie osób usamodzielnianych w zakresie zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, pomoc w uzyskiwaniu lokalu z zasobów gminnych; – Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej	– Podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się działaniami z zakresu pieczy zastępczej; – Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz pieczy zastępczej; – Organizowanie szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; – Prowadzenie działań promujących wolontariat; – Szkolenie wolontariuszy; – Współpraca koordynatorów i asystentów rodzin na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej; – Uzyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz wsparcia środowiska rodzin zastępczych; – Wprowadzenie superwizji w zespole Rodzinnej Pieczy Zastępczej PCPR.
---	--

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin naturalnych, uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustalono następujący limit rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka).

Tabela 15: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.

Rok	Liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka)
2019	10 (5)
2020	12 (5)
2021	13 (6)

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi prace nad powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej na kolejne lata.

W 2021 r. na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonowało sześć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (domy dziecka), w tym: dwie placówki typu socjalizacyjnego (28 miejsc) i cztery placówki typu rodzinnego (28 miejsc).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 14 dzieci. Placówkom, które rozpoczęły działalność przed 2012 r. i mogły dotychczas oferować 30 miejsc swoim podopiecznym, wyznaczono okres przejściowy na dostosowanie się do nowych wymogów. ***Placówki działające na terenie powiatu wołomińskiego spełniają ww. standardy dotyczące liczby miejsc,*** od 1 czerwca 2021 r. funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, typu socjalizacyjnego: Dom Dziecka w Równem "Jaś" oraz Dom Dziecka w Równem "Małgosia". Obie przystosowane do zamieszkania po 14 wychowanków, w wieku od 10-tego do 18-tego roku życia.

W domach dziecka funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2021 r. wynosił:

- Dom dziecka w Równem, gm. Strachówka – **5 363,77 zł**,
po 01.06.2021 r. – placówka została podzielona na dwie mniejsze:
 - Dom Dziecka w Równem „Jaś”, gm. Strachówka
 - Dom Dziecka w Równem „Małgosia”, gm. Strachówka
- Rodzinny Dom Dziecka nr 1 w Wołominie – **4 231,29 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Nowych Żałubicach gm. Radzymin – **4 045,00 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Wołominie - **4 683,89 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 4 w Duczkach gm. Wołomin - **4 290,50 zł**.

Tabela 16: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016-2021

Forma instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków					
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze typu socjalizacyjnego	33	30	34	42	38	35
placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	40	31	29	28	27	32
RAZEM	73	61	63	70	65	67

Źródło: Sprawozdania z działalności PCPR w Wołominie za lata 2016 – 2021 r oraz dane Domu Dziecka w Równem.

W 2021 r. skierowano 10 dzieci do placówek opiekuńczo -wychowawczych na terenie naszego Powiatu, w tym 9 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, 6 dzieci skierowano do placówek opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego.

Tabela 17: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2016-2021

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba rodzin					
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	141	137	138	134	134	135
Rodziny zastępcze niezawodowe	91	86	83	88	95	92
Rodziny zastępcze zawodowe	3	3	3	4	4	3
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	1	1	1	2	2
Rodzinne domy dziecka	4	4	4	6	6	7
RAZEM	240	231	229	233	241	239

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2016 – 2021 r

W ciągu 2021 r. na terenie powiatu funkcjonowało łącznie 239 formy rodzinnej pieczy zastępczej: 135 rodzin zastępczych spokrewnionych, 92 rodzin zastępczych niezawodowych, 3 rodziny zawodowe, 2 rodziny zawodowa pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, 7 rodzinnych domów dziecka.

Tabela 18: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016-2021

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków					
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	175	171	174	170	173	176
Rodziny zastępcze niezawodowe	120	115	112	112	123	119
Rodziny zastępcze zawodowe	15	14	11	10	12	8
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	13	17	13	20	12	14
Rodzinne domy dziecka	34	33	39	45	43	60
RAZEM	357	350	349	357	363	377

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2016 - 2021 r.

W 2021 r. poszczególne formy rodzinnej pieczy zastępczej objęły swoją opieką 377 dzieci, w tym: 176 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 119 dzieci przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych, 8 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych, 14 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 60 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W 2021 r. powstało 28 rodzin zastępczych spokrewnionych, 17 rodzin zastępczych niezawodowych. Zawarta została 1 umowa na rodzinny dom dziecka (przekształcenie rodziny zastępczej zawodowej). W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 25 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 21 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 4 dzieci, w rodzinnych domach dziecka 15 dzieci.

Rozwiązanych w okresie sprawozdawczym zostało 41 rodzin zastępczych, w tym: 22 rodziny zastępcze spokrewnione, 16 rodzin zastępczych niezawodowych, 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodzinny dom dziecka

Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie gminy Wołomin 57 rodzin, 38 rodzin zastępczych na terenie gminy Marek, 30 na terenie gminy Ząbek, 28 na terenie gminy Radzymin i 20 na terenie gminy Kobyłka. Gminami w których funkcjonuje najmniej rodzin zastępczych są Strachówka 1 rodzina zastępcza, 7 w gminie Poświętne, po 9 rodzin w gminie Dąbrówka, Jadów oraz 11 rodzin w gminie Tłuszcz, 13 w gminie Zielonka i 16 rodzin zastępczych w gminie Klembów.

Tabela 19: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2021 r.

Lp	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	9	19	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	1	1
				rodzinny dom dziecka	1	10
2	Jadów	9	11	spokrewniona	6	7
				niezawodowa	3	4
3	Klembów	16	28	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	7	7
				rodzinny dom dziecka	1	10
				zawodowa	1	3
4	Kobyłka	20	31	spokrewniona	9	11
				niezawodowa	10	15
				rodzinny dom dziecka	1	5
5	Marki	38	49	spokrewniona	20	25
				niezawodowa	18	24
6	Poświętne	7	10	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	4	6
7	Radzymin	28	55	pogotowie	2	14
				spokrewniona	17	20
				niezawodowa	8	12
				rodzinny dom dziecka	1	9
8	Strachówka	1	2	spokrewniona	1	2
				niezawodowa	0	0
9	Tłuszcz	11	15	spokrewniona	7	10
				niezawodowa	4	5
10	Wołomin	57	98	spokrewniona	39	55
				niezawodowa	14	15
				rodzinny dom dziecka	3	26
				zawodowa	1	2
11	Ząbki	30	43	spokrewniona	15	22
				niezawodowa	14	18
				zawodowa	1	3
12	Zielonka	13	16	spokrewniona	4	4
				niezawodowa	9	12
Ogółem		239	377	ogółem	239	377

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2021 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 447) powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.

Powiat wołomiński zwraca koszty utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Analogicznie inne powiaty zobowiązane są do zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.

Zwrot kosztów odbywa się na podstawie porozumień zawieranych między powiatami.

Tabela 20: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów

Typ porozumienia	Liczba dzieci					
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze-wydatki	7	8	6	7	5	3
zakład opiekuńczo leczniczy - wydatki	1	2	2	1	1	2
interwencyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza - wydatki	3	1	0	0	0	0
rodziny zastępcze -wydatki	25	26	30	37	34	49

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2016 - 2021

W 2021 r. na podstawie zawartych porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania za 3 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Ponadto 2 dzieci zostało umieszczonych w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym. W 2021 r. roku na mocy zawartych porozumień inne powiaty zwracały koszty utrzymania za 11 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołomińskiego.

Tabela 21: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego

Typ porozumienia	Liczba dzieci					
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze-dochody	12	13	16	15	15	11
rodziny zastępcze - dochody	62	59	60	76	70	69

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2016 - 2021

W 2021 r. na terenie innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych 49 dzieci z powiatu wołomińskiego, za które na podstawie porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania dzieci. Natomiast na terenie powiatu wołomińskiego w rodzinach zastępczych, przebywało 69 dzieci z innych powiatów, za które na podstawie porozumień powiaty zwracały koszty utrzymania dzieci.

Podsumowując w 2021 r. w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało 444 dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziców, w tym 377 w pieczy rodzinnej oraz 67 w pieczy instytucjonalnej. Oznacza to, iż blisko 15% wychowanków pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało w placówkach.

W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (ogółem) zwiększyła się o ok. 4 %. W stosunku do 2020 r. zwiększyła się zarówno liczba dzieci przebywających w ciągu roku w instytucjonalnej (o 3,08%) oraz w rodzinnej (o 3,86%) pieczy zastępczej.

Na podstawie powyżej przedstawionych danych można zauważyć, iż niezmiennie największą grupę opiekunów zastępczych na terenie powiatu wołomińskiego stanowią rodziny spokrewnione – od 56% do 60% w badanych latach, następnie rodziny zastępcze niezawodowe – od 36 do 39% w poszczególnych latach, rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka – stanowią 3% w 2016 r., ok. 3,5% w 2017 r. i 2018 r., 4,7% w 2019 r., ok. 5% w 2020 r.

W 2021 r. relacja ta kształtowała się w następujący sposób, rodziny zastępcze spokrewnione stanowiły 56,48%, niezawodowe 38,49%, zawodowe 1,26%, zawodowe pełniące funkcję pogotowia 0,84%, rodzinne domy dziecka 2,93%. Rodziny zastępcze spokrewnione sprawowały pieczę na 46,68% dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego, niezawodowe nad 31,56% dzieci, zawodowe nad 2,12% dzieci, pogotowie nad 3,71%, rodzinne domy dziecka nad 15,92%.

W 2021 r. w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 54 dzieci pochodzących z terenu powiatu w wołomińskiego, w tym 49 w pieczy rodzinnej oraz 5 w pieczy instytucjonalnej. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci z terenu powiatu wołomińskiego przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów zwiększyła się o 22,5 %. Wzrost spowodowany był znaczącym przyrostem liczby dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (9 dzieci). Natomiast w 2021 r., w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało 80 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, w tym 69 w pieczy rodzinnej oraz 11 w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W porównaniu z 2020 r. liczba dzieci z terenu innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego spadła o 5,90 %.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin oraz zaspokojenia potrzeb dzieci, niezbędne jest funkcjonowanie systemu, który będzie udzielał wszechstronnego wsparcia zarówno podopiecznym, jak i osobom sprawującym pieczę zastępczą.

Opis podejmowanych w 2021 r. działań w celu udzielenia rodzinom zastępczym wsparcia, obrazuje poniższa tabela.

Tabela 22: Wsparcie dla rodzin zastępczych

Forma wsparcia	2021r.
Wsparcie koordynatorów i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	14 pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej objęło wsparciem 239 rodzin, w tym 9 koordynatorów pracowało z 170 rodzinami
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i terapii	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie objęła pomocą psychologiczną 94 rodziny zastępcze. Odbyło się 462 spotkania z psychologiem i prawnikiem: • prowadzono 9 długoterminowych psychoterapii dzieci z rodzin zastępczych (82 sesje terapeutyczne); • konsultacjami psychologicznymi objęto 20 dzieci z rodzin zastępczych (99 spotkań konsultacyjnych); • objęto również 59 rodzin (98 osób, 195 spotkań diagnostycznych) badaniami na posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; • przeprowadzono 22 diagnoz psychofizycznych dzieci oraz odbyło się 99 spotkań diagnostycznych, • udzielono 1 osobie z rodzin zastępczych porady prawnej (1 spotkanie).
Szkolenia dla rodzinnych form pieczy zastępczej	W ramach podnoszenia kwalifikacji rodziny zastępczych, skorzystało ze szkoleń, w zakresie: • zagrożeń w cyberprzestrzeni - 18 rodzin zastępczych, • FAS Spektrum Poalkoholowych Zaburzeń Rozwojowych – 18 rodzin, • przemocy rówieśniczej – 25 rodzin zastępczych.
Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Szkolenia PRIDE grup XXIX i XXX, w których łącznie brało udział 17 osób

Projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego	Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej – 38 os. (24K, 14M), z skorzystała m.in. z. • treningów: kompetencji życiowych, społecznych, osobistych, motywacji, pracy; • poradnictwa psychologicznego, prawnego i społecznego, • kursów, warsztatów i szkoleń, • zajęcia psychoruchowe.
--	---

Źródło: Sprawozdanie PCPR w Wołominie za 2021r.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci wsparcia pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej i psychologicznej w ramach poradnictwa rodzinnego. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator wspiera rodzinę zastępczą m. in. poprzez stały kontakt, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w diagnozowaniu trudności i ich rozwiązaniu, pomoc w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi, pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia, wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielniania. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy i pracownicy socjalni dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych pod względem właściwego sprawowania opieki nad dziećmi i ich wydolności wychowawczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 roku).

W roku 2021 zostały przeprowadzone specjalistyczne szkolenia dla istniejących pieczy zastępczej. Łącznie ze szkoleń w ramach podnoszenia swoich kwalifikacji skorzystało 61 rodzin zastępczych. Specjalistyczne szkolenia dla pieczy zastępczej dotyczyły: zagrożeń w cyberprzestrzeni, FAS Spektrum Poalkoholowych Zaburzeń Rozwojowych, przemocy rówieśniczej.

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie kontynuowało działania w ramach projektu „O! Tworzymy Twoją Przyszłość”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Uczestnikami projektu była m.in. młodzież przebywająca w pieczy zastępczej – 38 os. (24K, 14M). W 2021 r. uczestnikom projektu zaoferowano wsparcie w następujących formach: trening kompetencji życiowych, trening kompetencji społecznych, trening kompetencji osobistych, trening motywacji, poradnictwo psychologiczne, prawne i społeczne, trening pracy, kursy zawodowe, warsztaty ekonomii społecznej, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia, warsztaty terapeutyczne, zajęcia psychoruchowe.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Wydziałem Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi, oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym. W ramach współpracy odbywały się cykliczne spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco, choć ze względu na pandemię COVID-19 liczba i zakres tych spotkań były znacznie ograniczone.

Pełnoletnim wychowankom rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej, została udzielona pomoc w usamodzielnieniu i wydatkowaniu pomocy rzeczowej z tytułu zagospodarowania. Koordynatorzy i pracownicy socjalni pomagali w procesie usamodzielniania poprzez udzielanie wspierania i nadzorowanie nad działaniami zaplanowanymi w programie usamodzielnienia.

Powiat wołomiński zorganizował mieszkania chronione treningowe dla pełnoletnich wychowanków pieczy. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej. W 2021 r. w mieszkaniu chronionym treningowym umieszczonych było 3 wychowanków.

Powyższe dane wskazują, iż rodziny zastępcze, małoletni i pełnoletni wychowankowie pieczy mogą liczyć na wsparcie m.in. koordynatorów, pracowników organizatora, psychologów, psychoterapeutów. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmując działania wspomagające uwzględnia indywidualne potrzeby wychowanków jak i osób sprawujących pieczę.

Poza wsparciem merytorycznym, niezbędne do właściwego funkcjonowania rodzin i pełnoletnich wychowanków pieczy jest również wsparcie finansowe.

Rodziny zastępcze i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek otrzymują wsparcie finansowe. W 2021 r. ze środków własnych powiatu na świadczenia pieniężne wydatkowano następujące środki (dotyczy wszystkich dzieci, za które powiat wołomiński zobowiązany jest ponosić wydatki):

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej – **3 412 157,00 zł**;
- 2) dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – **103 874,00 zł**;
- 3) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – **104 117,00 zł (maks. kwota 2 000,00 zł)**;
- 4) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania – **37 872,00 zł**;
- 5) świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - **6 521,00 zł**;
- 6) dofinansowanie do utrzymania lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka – **334 679,00 zł**;
- 7) pomoc dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:
 - na kontynuowanie nauki – **191 383,00 zł**;
 - na usamodzielnienie – **69 818,00 zł**;
 - na zagospodarowanie – **59 292,00 zł**.
- 8) pomoc dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego:
 - na kontynuowanie nauki – **52 322,00 zł**;
 - na usamodzielnienie – **27 663,00 zł**;
 - na zagospodarowanie- **20 460,00 zł**.

W 2021 r. wypłacono również świadczenia dla dzieci umieszczone w pieczy w związku z realizacją programu „500 plus” oraz „Dobry start”:

- dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej – **1 553 223,00 zł**
- dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego – **139 747,00 zł**
- dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego – **147 669,00 zł**
- świadczenie dobry start dla dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i dla osób usamodzielnianych – **2 700,00 zł.**

Środki finansowe na wypłatę świadczeń wynikających z programów „500 plus” i „Dobry Start” pochodziły z budżetu państwa.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmacnianie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z głównych rozwiązań wspierających rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**. Szczegółowe zadania asystenta określa art. 15 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane dot. liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta.

Tabela 23: Liczba asystentów rodziny.

Gmina	Liczba asystentów rodziny						
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Jadów	1	1	1	1	0	0	1
Dąbrówka	1	1	1	1	2	1	1
Klembów	1	1	1	1	1	1	1
Strachówka	1	1	1	1	1	1	1
Poświętne	1	1	1	1	1	1	1
Tłuszcz	2	2	1	1	1	1	1
Radzymin	1	1	2	2	2	2	3
Zielonka	1	1	1	1	1	1	1
Marki	2	2	2	2	2	2	2
Kobyłka	1	1	1	1	1	1	1
Ząbki	1	1	1	1	1	2	1
Wołomin	2	2	3	4	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2021 r.

Tabela 24: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Gmina	Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny						
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Jadów	5	5	7	6	0	0	8
Dąbrówka	13	19	19	11	17	10	10
Klembów	9	8	12	12	9	12	10
Strachówka	4	5	5	4	4	4	6
Poświętne	12	16	14	12	12	10	13
Tłuszcz	23	18	12	22	16	16	22
Radzymin	12	23	23	24	30	31	33
Zielonka	9	9	9	10	10	10	15
Marki	7	21	38	35	22	25	27
Kobyłka	11	12	15	13	13	12	17
Ząbki	14	8	20	12	17	22	28
Wołomin	37	25	34	33	37	41	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2021 r.

Praca w celu powrotu dzieci do domów rodzinnych prowadzona była zarówno z rodzinami dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jak też z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Były to spotkania, wsparcie w załatwianiu swoich codziennych spraw oraz sposobu ubiegania się o przepustki i codzienne kontakty z dziećmi oraz powrót ich dzieci do domu. Rodzice w otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Współpraca z rodzicami biologicznymi układa się różnie; często zauważalne są pozytywne efekty pracy, jednakże zdarzają się również porażki. Niestety niewielka liczba rodziców zaangażowana jest w powrót dzieci do domu. Częściej zdarza się, że po umieszczeniu dziecka, rodzice angażują się na krótko i ciężko jest podjąć z nimi współpracę. W większości przypadków niewydolność wychowawcza rodziców, choroba, niezaradność życiowa, pomimo zaangażowania szeregu osób stają na przeszkodzie powrotu dzieci do rodziny.

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.

Działania

1) *Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie.*

Koordynator: WOZ

Współrealizatorzy: PCPR; PP-P; POIK; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2018

Poradnictwo specjalistyczne organizowane i prowadzone jest na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Zadanie to należy do zadań własnych powiatu. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane są poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2021 r. wzorem lat ubiegłych specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego świadczone było zarówno przez jednostki organizacyjne powiatu jak i przez organizacje pozarządowe. Opis podejmowanych działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25: Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego na terenie powiatu wołomińskiego

Instytucja	Obszar działania	Zakres oferowanego wsparcia	Wsparcie udzielone w 2021 r.
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	powiat wołomiński	• konsultacje • diagnostyka • psychoterapia, • porady wychowawcze • interwencje kryzysowe • badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą • diagnozy psychofizyczne dzieci objętych pieczęcią zastępczą • konsultacje prawne	• z konsultacji psychologicznych skorzystało 135 osób podczas 3625 spotkań • z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystało 99 osób podczas 1600 spotkań. • przeprowadzono 13 interwencji (w ramach całodobowych dyżurów) • w ramach pomocy prawnej udzielono 243 porad Dostępność Poradni 2021 r. szacowana jest na 7951 godzin pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej jak i prawniczej
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	powiat wołomiński	• konsultacje indywidualne • psychoterapia indywidualna • psychoterapia rodzinna • wsparcie psychologiczne • porady wychowawcze dla rodziców • porady prawne • konsultacje dla par • zajęcia korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc • porady pracownika socjalnego	W 2021 r. w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej odbyło się 1417 spotkań, w tym z: • psycholog – 941 spotkań • psycholog dziecięcy- 17 spotkań • psychoterapeuta- 334 spotkania • prawnik- 31 spotkań • pedagog – 49 spotkań • konsultacje Duluth- 40 spotkań • pracownik socjalny- 5 spotkań
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu	Gminy: Jadów Strachówka Tłuszcz	Poradnictwo: • psychologiczne • pedagogiczne • socjalne	Każdy z Punktów działał minimum 3 razy w tygodniu. Dostępność Punktów w 2021 r. oszacowano na ok. 1700 godzin porad, z których skorzystało ok. 450 osób.
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie	Gminy: Dąbrówka Klembów Radzymin		
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie	Gminy: Kobyłka Poświętne Wołomin		
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu	Gminy: Marki Ząbki Zielonka		

Zarówno Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, zostały wpisane do Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Województwa Mazowieckiego.

W 2021 r. w ramach zadania „Organizacja i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego” (na terenie 12 gmin powiatu wołomińskiego) ogłoszono konkursy ofert, których celem było prowadzenie powiatowej sieci punktów bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin przez organizacje pozarządowe. Powiat Wołomiński zlecił organizowanie i prowadzenie czterech Punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Punkt w Radzyminie prowadzony był przez Stowarzyszenie „Radzyminskie Forum” z Radzimina. Punkty w Tłuszczu przez Fundację „SPEKTRUM” z Wołomina. Punkt w Ząbkach przez Stowarzyszenie PRO- Pracownię Rozwoju Osobowości z Ząbek. Punkt w Wołominie przez Fundację „Ogarnij Emocje” w Wołominie.

Na terenie powiatu wołomińskiego, we wszystkich 12 gminach, działało również 10 punktów pomocy, w tym 7 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 3 punkty nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Prawnicy realizujący zadanie udzielili 2 278 porad (w tym 836 w punktach prowadzonych przez organizacje). Zapisy na wizyty w punktach realizowane były za pośrednictwem przeznaczonego wyłącznie do zapisów telefonu, za pośrednictwem e-maila, beneficjenci mogą

zapisywać się bezpośrednio za pośrednictwem aplikacji udostępnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości <https://np.ms.gov.pl/mazowieckie/wo%C5%82omi%C5%84ski>

Poza wyżej wymienionym wsparciem w ramach Sieć specjalistycznego, bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, mieszkańcy powiatu mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów różnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego.

Starostwo Powiatowe w Wołominie pracowało **Informator o ponad 200 jednostkach nieodpłatnego poradnictwa dostępnych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego**, który udostępniono na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, na jednym z portali internetowych lokalnej prasy oraz w formie papierowej.

Działania

2) *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin.*

Koordynator: POIK

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; PP-P; OPS-y

Realizacja: 2017 – 2018

Od 2017 r. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce realizuje program oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth. Jednym z głównych założeń programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: uświadomienie sprawcom czym jest przemoc; uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich; rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe; opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użycia siły i przemocy; nabycie nowych umiejętności partnerskich układania stosunków w rodzinie, uczenia się korzystania z pomocy innych.

W 2021 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth.

Tabela 26: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy

Rok	Liczba zgłoszonych osób	Liczba indywidualnych konsultacji do programu	Liczba osób zakwalifikowanych	Liczba osób, które ukończyły program w danym roku
2018	13	20	7	0
2019	23	37	18	3
2020	11	17	10	0
2021	24	40	13	4

Źródło: Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.

Realizacja programu odbywa się w systemie otwartym, czyli w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy, przechodzący po kolei wszystkie sesje. Podstawowym celem programu było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie prowadzone były w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowania i postawy osób stosujących przemoc.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej od 2021 r. prowadzi:

- grupę wsparcia z elementami psychoedukacyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu. Tematy omawiane na grupie to m.in.: rodzaje przemocy, cykl przemocy, zadania służb pomocowych.
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców. Zajęcia odbywają się w dwóch grupach – pierwsza dla rodziców dzieci w wieku 0-14, druga dla rodziców dzieci 14+.

3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.

Działania

1) *Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej.*

2) *Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Rodzinnej*

Koordinator: PCPR

Współrealizator: WOZ, POIK, PP-P, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2021

Głównym celem **Polityki Prorodzinnej w powiecie wołomińskim**, jest: **Tworzenie warunków do dbania o dobro, trwałość i wszechstronny rozwój rodziny, a także promowanie modelu rodziny z dziećmi i kształtowanie pozytywnego jej wizerunku.**

W dniu 27 września 2012 r. Uchwałą Nr XXI-235/2012 Rada Powiatu Wołomińskiego uchwaliła Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl”. Między innymi, na podstawie tego Programu Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl.

Obsługa realizacji zadań wynikających z Programu polityki prorodzinnej w ramach Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl prowadzona jest przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa. Treść programu znajduje się na stronie www.takrodzina.pl

Działania

3) *Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji.*

Koordinator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2021

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą (...) udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji (...)”. Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w formie tzw. Indywidualnych Programów Integracji (IPI). Program taki może trwać maksymalnie 12 m-cy. Program IPI pisany jest przez realizatora programu-przedstawiciela PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej świadczonej przez Centrum oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie monitoruje przez 12 miesięcy proces integracji poprzez spotkanie z uchodźcami w siedzibie Centrum (dwa razy w miesiącu) oraz wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania (min. 2 razy w roku).

W 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzielało pomocy i wsparcia uchodźcom w formie realizacji 6 indywidualnych programów integracyjnych (IPI), z których 1 został przerwany a 5 jest w trakcie realizacji. Pomocą tut. Centrum w 2021 r. były objęte w sumie 5 rodzin cudzoziemców, w tym: 2 rodziny jednoosobowe, 1 rodzina dwuosobowa, 2 rodziny czteroosobowe.

Na pomoc w ramach Indywidualnych Programów Integracji przeznaczono środki finansowe w kwocie 60 068,28 zł. Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodzą z budżetu Wojewody.

Ośrodki Pomocy Społecznej w miarę potrzeb wspierają w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Rodziny obejmowane były zarówno pomocą materialną, jak i systematyczną pracą socjalną, w ramach której udzielano pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów, udostępniano adresy instytucji mających wesprzeć ich proces integracji społecznej, wskazywano placówki pomagające w znalezieniu zatrudnienia.

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci

Działania

1) *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: PP-P, POIK

Realizacja: 2017 – 2019

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Powiatową sieć poradnictwa rodzinnego tworzyły:

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mogą w wymienionych punktach zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa m.in.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce zajmuje się przede wszystkim udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ośrodka skupia się na przeprowadzaniu interwencji kryzysowej, a w szczególności dotyczy: przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie, profilaktyki przeciwdziałania rozkładowi rodziny, pomocy w sytuacjach losowych oraz w radzeniu sobie z kryzysem. Zadania realizowane przez POIK są prowadzone sukcesywnie, w miarę indywidualnych potrzeb, poprzez: udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczającym przemocy w rodzinie; informowanie osób zgłaszających się do POIK o przysługujących im prawach i monitorowanie podejmowanych przez nich działań; konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne; pracę socjalną; organizowanie i monitorowanie pracy grup wsparcia, grup samopomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie; pomoc w szukaniu innych niż POIK placówek udzielających schronienia; poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny dla osób poszukujących wsparcia i pomocy; spotkania edukacyjne; zapewnienie całodobowego schronienia w hostelu. Ośrodek prowadzi hostel, w którym schronienie mogą znaleźć osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. W 2021 r. z pobytu w hostelu skorzystało w sumie: 19 osób, w tym 13 dzieci. Główną przyczyną umieszczenia osób potrzebujących w hostelu była sytuacja spowodowana przemocą w rodzinie (5 osoby dorosłe z 10 dzieci). Dwie osoby zostały przyjęte z powodu nagłej utraty mieszkania. Jedna matka z trójką dzieci z powodu braku ciągłości opłat w wynajmowanym mieszkaniu.

Poradnictwo Ośrodka obejmowało: konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej od 2021 r. prowadzi:

- grupa wsparcia z elementami psychoedukacyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców (zajęcia dwóch grup – pierwsza dla rodziców dzieci w wieku 0-14, druga dla rodziców dzieci 14+).

Wsparcia osobom samotnym udziela również Dom Samotnej Matki w Zielonce, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Dom jest placówką całodobową, będącą miejscem schronienia dla kobiet oczekujących narodzin dziecka, które spotkały się z brakiem akceptacji przez rodzinę i najbliższe środowisko. Celem przewodnim jest pomoc jak największej liczbie kobiet, umożliwienie narodzin dzieciom zagrożonym aborcją lub porzuceniem oraz zmiana postawy matki odrzucającej dziecko. Z tego rodzaju pomocy korzystają także kobiety z małymi dziećmi, często ofiary przemocy. Ośrodek zapewnia również bezpieczeństwo w przypadkach, gdy istnieje realne zagrożenie ze strony rodziny. Dom Samotnej Matki prowadzony jest dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy, gminy Zielonka oraz powiatu wołomińskiego. Powiat wołomiński, w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomoc społeczna na „Prowadzenie domu samotnej matki” podpisał, umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy na prowadzenie, w okresie 1 lutego 2020 r. – 31 grudnia 2022 r. placówki w Zielonce. Opieką w DSM objęto w roku 2021 r. – 13 kobiet i 26 dzieci. Zadanie dofinansowano dotacją Powiatu w kwocie 180.000,00 zł, ze środków własnych CARITAS przeznaczył na prowadzenie Domu kwotę 16.000,00 zł.

5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

- 1) *Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących.*
- 2) *Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy.*
- 3) *Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów.*

Koordynator: POIK

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej opracował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2018 – 2023*. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX – 361/2017 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.08.2017 r.

Koordynatorem Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, który przy jego realizacji, współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, miejskimi i gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Wołomińskiego.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z pandemią COVID- 19 nie wszystkie zadania wynikające z Programu mogły być realizowane (przede wszystkim spotkania grupowe, szkolenia, superwizje, warsztaty).

W 2021 r. w ramach podnoszenia kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej podjął następujące działania:

- w październiku 2021 r. odbyło się szkolenie dla przedstawicieli Zespołów Interdyscyplinarnych dotyczące zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tytuł szkolenia „Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. Ustawy antyprzemocowej”. W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele 11 gmin. W grudniu odbyła się druga część szkolenia.
- w lipcu 2021 roku odbyło się szkolenie „Przemoc a sprawy rodzinne -kwestie prawne i psychologiczne” połączone z superwizją, adresowane do kuratorów zawodowych oraz społecznych z Sądy Rejonowego w Wołominie. W szkoleniu wzięło udział 12 osób.
- dostarczono do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie materiały informujące o aktualnej ofercie (przede wszystkim ulotki informacyjne dotyczące programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy wg. Modelu Duluth (ok. 150szt.).

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce składa Roczne sprawozdanie z realizacji zadań za dany rok z realizacji „Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy”. Jednym z elementów raportu jest monitoring działań podejmowanych na terenie powiatu wołomińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Z przedstawionych ww. dokumencie danych wynika, iż w powiecie wołomińskim w 2021 r. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadziły w sumie 639 procedury Niebieskie Karty. W 2021 r. kontynuowano 193 procedur rozpoczętych w latach wcześniejszych, zakończono 420 procedur. Najwięcej procedur NK wszczyna policja, na drugim miejscu są ośrodki pomocy społecznej. Procedury te wszczynane są również przez instytucje oświaty, służby zdrowia, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Autorzy raportu wykazują zaniepokojenie niskimi danymi płynącymi z instytucji oświaty i służby zdrowia, które podobnie jak inne instytucje są zobowiązane do zgłaszania podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. W raporcie uwzględniono również dane przekazany przez Sąd Rejonowy w Wołominie. W 2021 r. sąd prowadził 158 postępowań kwalifikowanych z art. 207 kk (znęcanie się); wydał 87 wyroków skazujących za czyn z art. 207 kk; zobowiązał 2 osoby do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie; zobowiązano 6 osób do opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym; zobowiązał 7 osób do powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do pokrzywdzonego.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy zapewniały w 2021 r. różne formy pomocy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się liczba grup wsparcia, w 2021 roku tylko jedna gmina (Klembów), prowadziła zajęcia grupowe. Zmniejszyła się również pomoc psychologiczna

oferowana przez gminy. 9 gmin zapewnia swoim mieszkańcom pomoc psychologiczną. Osoby stosujące przemoc były kierowane na oddziaływania korekcyjno – edukacyjne do POIK. W każdej gminie jest dostęp do bezpłatnych porad prawnych. Dodatkowa pomoc jaką świadczą gminy to przede wszystkim konsultacje ze specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (3 gminy), konsultacje pedagogiczne (1 gmina), terapeuta ds. uzależnień (1 gmina), warsztaty umiejętności wychowawczych (1 gmina).

Niektóre Gminy prowadziły akcje informacyjne i profilaktyczne:

- Gmina Dąbrówka: Cykl spotkań z uczniami i Radą Pedagogiczną nt. cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej oraz skutków prawnych, rozpowszechnianie informacji dotyczących instytucji pomocowych;
- Gmina Klembów: Konferencja „Lokalna współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów uzależnień”: współpraca z lokalną prasą
- Gmina Marki: Konferencja „powiedz komuś”; szkolenia dla przedstawicieli służb pomocowych
- Gmina Radzymin: Projekt „Letnia akcja interakcja kontra agresja”; warsztaty profilaktyczne prowadzone w szkołach wspólnie przez OPS oraz KP w Radzyminie
- Gmina Tłuszcz: Działania profilaktyczne- warsztaty umiejętności wychowawczych.
- Gmina Wołomin: Cykl spotkań.

6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Działania

1) Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu.

Koordynator: WSO

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu”.

Dzięki realizacji Powiatowego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w ramach podpisanych umów w realizacji projektów konkursowych pomagało 154 wolontariuszy, wartość ich pracy wyceniono na kwotę 216 626,00 zł. W projektach pozakonkursowych zaangażowanych było 71 wolontariusz, wartość ich pracy wyceniono na 39 550,00 zł.

W ramach zadania publicznego Centrum organizacji pozarządowych „Eserefka – nasza wspólna przestrzeń” realizowanego w 2021 r. przez Stowarzyszenie „Radzymińskie Forum” z Radzymina podejmowano próby zaangażowania młodych osób w działalność wolontariacką – zainteresowanie projektem było nikłe (prawdopodobna przyczyna to obowiązujący na terytorium RP stan epidemii Covid-19).

Działania

- 2) *Podjęmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.*
- 3) *Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.*
- 4) *Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.*

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ma zarówno charakter finansowy jak i pozafinansowy, odbywa się w sferze zadań publicznych, w oparciu o podstawowe zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego informował organizacje pozarządowe o wszelkich działaniach związanych z szeroko pojętą współpracą z organizacjami pozarządowymi. Na stronie internetowej Powiatu, w zakładkach AKTUALNOŚCI i ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR zamieszczano informacje dot. ogłoszonych konkursów ofert, wyników konkursów, konsultacji społecznych, zaproszenia na spotkania z organizacjami pozarządowymi.

Ponadto – z własnej inicjatywy bądź na wniosek organizacji pozarządowych – umieszczano na stronie internetowej Powiatu, także na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR, materiały promujące organizacje pozarządowe m.in. informacje o osiągnięciach, imprezach, wynikach konkursów organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego itp. Najczęstszą formą kontaktu z organizacjami pozarządowymi są e-maile (listy mailingowe zawierają e-maile ponad 130 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie powiatu).

Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa prowadzi bazę danych organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego, która wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. obejmuje 445 stowarzyszeń, w tym: 2 związki stowarzyszeń, 233 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, 76 stowarzyszeń zwykłych, 112 klubów sportowych, 3 terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń z osobowością prawną, 18 terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszeń bez osobowości prawnej, w tym 1 klubu sportowego, oraz 169 fundacje. Na terenie powiatu wołomińskiego prowadziło działalność 40 organizacji posiadających status pożytku publicznego, w tym: 12 fundacji, 1 kościelna osoba prawna oraz 5 kluby sportowe. Na bieżąco aktualizowaną bazę organizacji pozarządowych posiadających siedzibę na terenie powiatu wołomińskiego zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu w zakładce ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.

W 2021 r. udzielono około 40 porad dotyczących tworzenia stowarzyszeń, w tym klubów sportowych, opiniowano statuty i regulaminy nowopowstających organizacji, udzielano konsultacji w sprawach likwidacji organizacji. Ponadto pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa udzielali wyjaśnień oraz konsultowali oferty składane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielali pomocy w sporządzaniu sprawozdań z realizacji zadań publicznych. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu administracja pt.: „Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” podpisano umowę ze Stowarzyszeniem „Radzyńskie Forum”

z siedzibą w Radzyminie na prowadzenie, w okresie 1 stycznia 2021 r. – 31 grudnia 2022 r. Centrum Organizacji Pozarządowych „Eserefka”. W roku 2021 udzielono wsparcia 324 osobom / podmiotom. Zadanie dofinansowano dotacją Powiatu w kwocie 35 000,00 zł, ze środków własnych Stowarzyszenie wydatkowało na prowadzenie Centrum kwotę 2 658,00 zł, pracę 3 wolontariuszy wyceniono na 1.000,00 zł, podobnie wkład rzeczowy wyceniono na 1 000,00 zł. Organizacje pozarządowe bądź osoby zainteresowane ich utworzeniem mogły skorzystać z doradztwa specjalistycznego (organizacyjne, prawne, księgowe) oraz 6 szkoleń w ramach Centrum organizacji pozarządowych „Eserefka – nasza wspólna przestrzeń” prowadzonego w Radzyminie przez Stowarzyszenie „Radzymińskie Forum z Radzimina, którego działalność Powiat Wołomiński dofinansował kwotą 35 000,00 zł.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Wydział Spraw Obywatelskich w 2021 r. odbiorcami projektów realizowanych przy udziale środków Powiatu Wołomińskiego było bezpośrednio około 16 880 osób. Współpracę finansową realizowano w dziesięciu zakresach, zarówno w formie wspierania realizacji zadań publicznych, jak i w formie ich powierzania przede wszystkim w trybach konkursów ofert oraz tzw. „małych grantów”, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – na 28 projektów przekazano ponad 2 876 940,00 zł (w tym środki z budżetu państwa – 1 50 625,00 zł). W otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych z zakresu m.in.: wymiaru sprawiedliwości przyznano dotację w wysokości 320.100 zł; ochrony zdrowia – 93 550,00 zł, pomocy społecznej - 1 492 525 zł, pozostałych zadań w zakresie pomocy społecznej – 215 790,00 zł.

W 2021 r. podpisano umowy na realizację m.in. następujących zadań:

- z zakresu administracji:
 - działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- z zakresu wymiaru sprawiedliwości:
 - prowadzenie punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie wołomińskim;
- z zakresu ochrony zdrowia:
 - wsparcie psychoterapeutyczne, przeprowadzanie seminariów oraz warsztatów dla osób potrzebujących wsparcia;
 - interwencji kryzysowych psychologicznych i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
 - promocji zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- z zakresu pomocy społecznej:
 - prowadzenie dziennych środowiskowych domu samopomocy typu B (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną) w Radzyminie i Ząbkach;
 - organizowanie i prowadzenie punktu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w Radzyminie, Tłuszczu, Ząbkach, Wołominie (dla 12 gmin);
 - pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia;
- z zakresu pozostałych zadań z obszaru polityki społecznej:
- działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym objętych opieką paliatywną, szczególnie w warunkach domowych;
- terapia grupowa i indywidualna dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju;
- rehabilitacja oraz integracja osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Poniżej wymienione zostały działania podejmowane w 2021 r. przez różne instytucje we współpracy lub na rzecz organizacji pozarządowych:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

- przedstawiciele PCPR uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego:
 - Polski Związek Niewidomych Koło w Wołominie, Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek – uczestnictwo w spotkaniach dotyczących potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin, formy prowadzonej działalności oraz perspektywy integrowania się środowiska;
 - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy – 18. Ogólnopolska Konferencja Dziecko Pokrzywdzone Przestępstwem 18 – 20 października 2021 r.;
 - Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego Oddział w Warszawie, Polski Związek Głuchych z Warszawy, Polskie Stowarzyszenie na Recz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną z Warszawy – szkolenie „Dostępna Administracja Publiczna”;
 - Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum” z Buska-Zdroju – udział w konferencji „Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie – problemy i wyzwania”;
 - Fundacja Polskiej Akademii Nauk z Lublina – udział w szkoleniach: „Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych – podstawy”, „Diagnoza w powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych”;
- dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ząbkach prowadzonych przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA” z Ząbek (90 % dofinansowywano ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 520 704,00 zł, w 10 % ze środków Powiatu Wołomińskiego – 57 856,00 zł);
- realizacja Programu „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej, którego celem było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji;
- dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zdań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji, na kwotę 19 598,00 zł, dla następujących podmiotów:
 - Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki – „Organizacja wyjazdu turystyczno-krajoznawczego do Janowa Lubelskiego”,
 - Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki – „Organizacja wyjazdu turystyczno-krajoznawczego do Ustronia Morskiego”,
 - Fundacja Pomocna Ręka – „Zawsze Razem Naturalnie – wyjazd na Podlasie”.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie

W dniu 26 listopada 2020 r. podpisano z Fundacją Otwarte Serce z Marek, prowadzącą Centrum Integracji Społecznej w Markach, porozumienie nr 1/CIS/2020 w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy – w ramach działalności Centrum – świadczeń integracyjnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. W ramach porozumienia, obowiązującego przez cały rok 2021, przekazano Fundacji środki w kwocie 168 961,35 zł.

W projekcie uczestniczyło 25 osób, które korzystały, w szczególności w terapii osobowej, terapii uzależnień, z warsztatów krawiectwa i rękodzieła. W 2021 r. udział zakończyło 10 podopiecznych Centrum, z których zatrudnienie znalazło 7 osób.

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego realizowały Programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 r.

Programy określały zasady, cele oraz formy współpracy poszczególnych gmin z organizacjami pozarządowymi, a także zawierały wykaz zadań priorytetowych będących podstawą do dysponowania środkami publicznymi przeznaczonymi na wspieranie zadań publicznych pozostających we właściwości samorządu gminnego, a realizowanych przez NGO-sy. Jak wynika, ze sprawozdań poszczególnych gmin z realizacji ww. Programów, współpraca z organizacjami pozarządowymi miała wpływ na podniesienie skuteczności, efektywności i jakości działań podejmowanych w sferze zadań publicznych, w wyniku: 1) zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w identyfikacji potrzeb mieszkańców i określeniu optymalnego sposobu ich zaspokajania; 2) pełniejszego włączenia się organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych.

W 2021 r. współpraca gmin z organizacjami pozarządowymi miała zarówno wymiar finansowy jak i pozafinansowy. Współpraca o charakterze finansowym odbywała się głównie w postaci wspierania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Wsparcie o charakterze pozafinansowym miało różnorodny zakres m.in. udzielenie pomieszczeń należących do gmin, promocja planowanych działań organizacji na stronach internetowych, tablicach ogłoszeń i w mediach społecznościowych urzędów gmin i ich jednostek organizacyjnych, inicjowanie, wspieranie i podtrzymywanie dialogu między gminami a organizacjami, doradztwo i udzielanie organizacjom pomocy merytorycznej w przygotowywaniu projektów i pisaniu wniosków. Działania podejmowane przez gminy wzmacniały potencjał organizacji pozarządowych oraz ich integrację, co miało pozytywny wpływ na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Podejmowane działania przyczyniły się do nawiązania współpracy między organizacjami pozarządowymi i samorządem. Budowane jest partnerstwo pomiędzy administracją publiczną, organizacjami oraz mieszkańcami poszczególnych gmin.

W tabeli przedstawiono zestawienie środków finansowych oraz obszarów tematycznych zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w 2021r.

Tabela 27: Wysokość środków finansowych i obszar tematyczny zadań realizowanych przez NGO w 2021r.

Gmina	Obszar	Wysokość środków finansowych
Klembów	Upowszechnianie kultury sportu i turystyki. Polityka prorodzinna, edukacja i kultura.	39.900 zł (8 projektów)
Dąbrówka	Upowszechnianie kultury sportu i turystyki Polityka prozdrowotna	36.900 zł (6 projektów)
Ząbki	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Pomocy społecznej, w tym udzielanie pomocy w postaci czasowego schronienia osobom bezrobotnym i zagrożonym bezdomnością, których bezdomność w sposób bezpośredni wynika z problemu alkoholowego. Nauka, edukacja i wychowanie dzieci i młodzieży. Wspieranie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Ochrona i promocja zdrowia.	339.778 zł (30 projektów)
Wołomin	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób. Działania aktywizujące mieszkańców prowadzone na obszarze rewitalizacji. Działalność na rzecz osób po 60 roku życia. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.	963.500 zł (13 projektów)

Tłuszcz	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Wypoczynek dzieci i młodzieży. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób.	71.000 zł (10 projektów)
Poświętne	Gmina w 2021 r. nie ogłaszała konkursów dla organizacji pozarządowych..	0 zł
Strachówka	Gmina w 2021 r. nie ogłaszała konkursów dla organizacji pozarządowych..	0 zł
Kobylka	Kultura i sztuka, oświata i wychowanie, wypoczynek dzieci i młodzieży, oraz wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego. Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dn. 15.04.2011 r. o działalności leczniczej.	757.426,08 zł (15 projektów)
Zielonka	Palcówki wsparcia dziennego dla dzieci. Pomoc społeczna i wsparcie rodzin. Działania integracyjno- kulturalne na rzecz seniorów. Wypoczynek letni dzieci i młodzieży Kultura. Sport. Bezdomne zwierzęta.	1.093.340 zł (32 projekty)
Marki	Rozwój sportu. Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej. Opieka wytnieniowa. Działania na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży Działania o charakterze kulturalnym i kulturotwórczym Organizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla jak najszerszych grup mieszkańców Marek ze szczególnym uwzględnieniem seniorów.	1.121.063 zł (30 projektów)
Jadów	Kultura i upowszechnienie kultury fizycznej, sportu i turystyki.	20.000 zł (7 projektów)
Radzymin	Bezpieczeństwo i porządek publiczny. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym. Turystyka i krajoznawstwo w gminie Radzymin. Zdrowie publiczne. Rozwój sportu w gminie Radzymin.	950.045 zł (30 projektów)

Źródło: Sprawozdania z realizacji programów współpracy poszczególnych gmin powiatu wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi (....) za 2021r.

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w 2021 r. podejmowały szereg różnorodnych działań wykorzystujących potencjał aktywności społecznej.

Tabela 28: Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.

OPS	Działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego
OPS Tłuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu, od lat bazuje na wykorzystaniu potencjału społecznego lokalnych środowisk. Praca z osobami odbywa się przy wykorzystaniu III metody pracy socjalnej – organizowaniu społeczności lokalnej, czego przykładami są: • Uniwersytet Trzeciego Wieku, który funkcjonuje w ramach struktury Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. UTW podzielony jest na sekcje tematyczne, każda z sekcji ma swojego lidera, który jest za nią odpowiedzialny (wyłoniony spośród samych uczestników sekcji). • Wolontariat - studenci włączają się również w działalność placówek wsparcia dziennego. • Osoby 60+ samoorganizują się, tworząc np. grupy samopomocowe. Przykładem jest tutaj tłuszczańskie Koło Amazonek, które przez cały 2021 rok spotykało się cyklicznie. • Koło Gospodyń Wiejskich JAMAJKA zorganizowało dla mieszkańców Gminy Tłuszcz festyn z możliwością zaszczepienia się przeciwko COVID-19. W wydarzenie zaangażowani byli m.in. przedstawiciele Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Tłuszczu, Seniorzy z Klubu Seniora Uśmiech Jesieni, przedstawiciele Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczu oraz lokalni przedsiębiorcy.

	Festyn połączony był z prezentacją poszczególnych grup (stoiska z poczęstunkiem, występy – taniec, śpiew), gry i zabawy dla dzieci (animacje, popcorn i wata cukrowa). • Przedstawiciele grupy Seniorów uczestniczyli również w spotkaniu z radnymi gminy. Spotkanie miało na celu omówienie oczekiwań tej grupy społecznej. Dyskutowano również szansę i możliwości powołania w gminie Rady Seniorów. • Działalność Klubu Integracji Społecznej również opiera się na wykorzystywaniu społecznego potencjału. KIS funkcjonuje jako dział Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuszczu od 2011 roku... Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie Filia w Tuszczu w 2021 roku KIS realizował Program Aktywizacja i Integracja -działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej zgodnie z art.62a Ustawy z dn.20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców
OPS Dąbrówka	Realizacja Programu Współpracy Gminy Dąbrówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.
OPS Jadów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie współpracował z organizacjami pozarządowymi: Caritas Parafii w Urlach, Stowarzyszeniem Rozwoju Wsi "Julin" w Kaliskach, Polskim Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów w Łochowie w ramach kierowania mieszkańców Gminy Jadów do pomocy żywnościowej. Ośrodek współpracował również w 2021 roku ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizując projekt skierowany do rodzin.
OPS Kobyłka	OPS w Kobyłce wdrożył i realizował Program Organizowania Społeczności Lokalnej.
OPS Kłębów	W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej podjęto szereg działań z zakresu wspierania rodzin: poradnictwo psychologiczne, terapia uzależnień, konsultacje specjalistyczne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, koordynacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 29: Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.

OPS	Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy
OPS Radzymina	Organizowanie pomocy sąsiedzkiej polegającej na: przygotowaniu drewna na opał (3 rodziny), dostarczanie wody pitnej (1 rodzina), rozmowie.
OPS Tuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej inspirował rozwój idei samopomocy poprzez działalność seniorów, którzy samoorganizują się i włączają w różnego rodzaju działania społeczne również poza Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Wspierają inicjatywy organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. organizacje wizyt studyjnych, stoiska podczas lokalnych imprez, udzielają korepetycji dzieciom z Placówek Wsparcia Dziennego oraz pomagają w odrabianiu lekcji. Są inicjatorem pomocy sąsiedzkiej, udzielając wsparcia osobom w trudnej sytuacji którzy zamieszkują w ich sąsiedztwie, zakładają stowarzyszenia i koła. Ośrodek pełni tutaj funkcję wspierającą i mobilizującą działania seniorów.
OPS Dąbrówka	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz działania nakierowane na rozwój w tym obszarze. W 2021 roku w trybie pozakonkursowym (tzw. małe granty) – zgodnie z art. 19a ustawy udzielono dotacji dla czterech organizacji. GOPS w Dąbrówce współpracował z Powiatowym Towarzystwem Społecznym na rzecz seniorów z terenu gminy Dąbrówka. Organizacja ta pozyskuje środki finansowe z innych źródeł na realizację swoich działań statutowych i jednocześnie obejmuje wsparciem pomocowym osoby tego wymagające zamieszkujące na terenie gminy. Ponadto współpracowano z Bankiem Żywności SOS w Warszawie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Dąbrówce nie zlecał realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.
OPS Jadów	OPS w Jadowie ze względu na pandemię COVID-19 zorganizował spotkanie wigilijne dla osób samotnych w innej formie niż dotychczas. Pracownicy Ośrodka odwiedzali osoby samotne w miejscu zamieszkania i wraz z życzeniami przekazywali paczkę żywnościową, stroik świąteczny i kartkę z życzeniami wykonaną przez uczniów Szkoły Podstawowej w Jadowie.
GOPS Poświętne	Koordinowanie działań nieformalnej grupy seniorów powstałej w 2019r. działającej na rzecz osób starszych, samotnych i wykluczonych. Zorganizowanie paczek żywnościowych z okazji Wigilii dla seniorów, osób samotnych i niepełnosprawnych – sfinansowane ze środków gminy i dostarczone przez pracowników GOPS i wolontariuszy.

OPS Kobyłka	Realizacja zapisów Programu Organizowania Społeczności Lokalnej poprzez działania społeczne mające na celu aktywną integrację mieszkańców. W listopadzie 2021r. w MOK w Kobyłce odbyło się Seminarium poświęcone organizowaniu społeczności lokalnej. Seminarium zostało zorganizowane we współpracy z Miastem Kobyłka, Stowarzyszeniem Siatkówka w Kobyłce. Spotkanie poświęcone zostało organizowaniu społeczności lokalnej i metodom pracy ze społecznością lokalną.
OPS Klembów	W KIS działała grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. W ramach Programu "Wspieraj Seniora", zapewniano wsparcie polegające na dostarczaniu zakupów obejmujących artykuły spożywcze, leki, środki higieny osobistej, jak i pomoc w sprawach urzędowych.
OPS Marki	Kontynuowanie działalności Centrum Integracji Społecznej w Markach, którego celem jest organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem oraz realizacja zatrudnienia socjalnego poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu.

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 30: Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.

OPS	Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie
OPS Radzymina	Wolontariusze przy OPS zorganizowali następując wydarzenia: 1) Zbiórka wielkanocna – pomoc w postaci paczek żywnościowych dla najuboższych mieszkańców gminy Radzymin, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. W związku z obostrzeniami pandemicznymi, zbiórka organizowana była tylko przez pracowników i wolontariuszy. Paczki otrzymało 10 rodzin. 2) Zbiórka artykułów higienicznych- pomoc dla osób długotrwale chorych, zmagających się z niepełnosprawnością oraz samotnych seniorów. Zbiórka odbywała się na terenie szkoły. Artykuły zostały przekazane 20 środowiskom. 3) Wielka zbiórka szkolna- pomoc w formie artykułów szkolnych dla dzieci z najuboższych rodzin, dotkniętych przemocą, z zaniedbaniami wychowawczymi, mających niekompletny tornister. Pomoc otrzymało 35 środowisk. 4) „Pamiętamy – przygotowanie samotnych nagrobków na Święto 1 listopada” pod koniec października wolontariat OPS we współpracy z Wolontariatem szkolnym sprzątały zaniedbane i zapomniane miejsca, których nikt nie odwiedza. Tuż przed 1 listopada wolontariusze zapalili znicze na ww. nagrobkach. 5) Koordynator wolontariatu z funkcjonariuszami Policji zorganizowali warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkoły podstawowej o stosowaniu przemocy w szkole oraz cyberprzemocy (przemoc w Internecie). Celem warsztatów było uświadomienie młodzieży jakie są skutki stosowania przemocy, jakie mogą być konsekwencje, a także co powinna zrobić osoba doznająca przemocy, jak reagować, gdzie zwrócić się o pomoc. 6) W ramach promocji Wolontariatu odbyła się prelekcja dla uczniów szkoły podstawowej mająca na celu szerzenie idei wolontariatu i pomagania innym.
OPS Tłuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu od wielu lat promuje wolontariat jako jednej z kluczowych elementów pomocowych. W strukturze OPS działa Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO, w skład którego wchodzi pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu, którzy działają na rzecz lokalnej społeczności bezpłatnie, poza godzinami pracy. Wszystkie inicjatywy organizowane przez OPS są realizowane w oparciu o wolontariat. Placówki Wsparcia Dziennego w Tłuszczu, Jasienicy i Strykach korzystają z wsparcia wolontariuszy. W roku 2021 pomimo pandemii COVID-19 funkcję wolontariuszy w placówkach pełniło 13 uczniów szkół podstawowych, którzy aktywnie uczestniczyli w życiu placówek, pomagali wychowawcy w organizacji zajęć dla dzieci oraz pomagali dzieciom w odrabianiu prac domowych i uczestniczyli w wspólnych zabawach z dziećmi.
OPS Dąbrówka	GOPS w Dąbrówce udostępniał informacji o idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, współpraca ze szkolnymi kołami wolontariatu, pomoc wolontariuszy w dostarczaniu żywności osobom starszym, niepełnosprawnym

OPS Wołomin	Współpraca OPS w Wołominie z Wolontariuszami w roku 2021 ukierunkowana były na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy Ośrodka. W 2021 r. OPS w Wołominie podpisał indywidualne porozumienia z 5 Wolontariuszami, którzy świadczyli pomoc na rzecz osób starszych w miejscu ich zamieszkania, a także pomoc dzieciom z rodzin objętych wsparciem Ośrodka w odrabianiu lekcji. Zadaniem wolontariuszy była organizacja czasu wolnego i przeciwdziałanie osamotnieniu osób objętych pomocą w formie wolontariatu. Osoby objęte wolontariatem zostały wskazane przez pracowników socjalnych jako te, które z uwagi na brak wsparcia ze strony rodziny, osób zaprzyjaźnionych lub osób ze środowiska lokalnego pozostawały osamotnione oraz pozbawione kontaktów społecznych. Wsparcie wolontariuszy pozwoliło na aktywizację osób starszych, rozwijanie ich zainteresowań poprzez rozmowę z wolontariuszami, spacerów oraz inne formy aktywności, które oferowali wolontariusze w oparciu o indywidualne potrzeby seniorów. Wolontariusze świadczący ww. formy pomocy były to osoby dorosłe, świadczące pomoc po godzinach swojej pracy lub w weekendy. Rok 2021 okazał się trudnym pod kontem pandemii ale współpracująca z OPS grupa wolontariuszy zaangażowała się w pomoc ludziom na kwarantannie oraz w robieniu zakupów seniorom.
OPS Poświętne	OPS w Poświętnym współpracował z wolontariuszami przy dostarczaniu paczek żywnościowych z okazji wigilii.

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Działania

2) *Podjęmowanie i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.*

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To działalność o celach głównie społecznych, w ramach której zyski nie podlegają podziałowi, a są przeznaczane na te cele lub na rzecz wspólnoty – w przeciwieństwie do zwykłych przedsiębiorstw, gdzie celem jest maksymalizacja zysku i zwiększenie dochodu właścicieli. Oznacza to, że ekonomia społeczna i solidarna pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych niedziałających w celu maksymalizacji zysku.

Potrzebę tworzenia podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego wskazują również cele działań określone w Strategii 2025. Podmiotami ekonomii społecznej m. in. są: centra integracji społecznej; kluby integracji społecznej; warsztaty terapii zajęciowej; zakłady aktywizacji zawodowej; spółdzielnie socjalne.

Tabela 31: Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.

Gmina	Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego			
	KIS	CIS	Spółdzielnie socjalne.	WTZ
Wołomin	-	-	-	-
Zielonka	-	-	-	-
Ząbki	-	-	-	1
Marki	-	1	-	-
Radzymin	1	-	-	-
Dąbrówka	-	-	-	-
Kobyłka	-	-	1 ¹⁾	-
Poświętne	-	-	-	-
Thuszcz	1	-	1	-
Klembów	1	-	-	-
Jadów	-	-	-	-
Strachówka	-	-	-	-
RAZEM	3	1	2	1

1) spółdzielnia została powołana w grudniu 2021r. we współpracy Miasta Kobyłka i Gminy Jadów. Wskazano gminę, na terenie której spółdzielnia ma siedzibę.

W 2021 r. na terenie powiatu wołomińskiego działały następujące podmioty ekonomii społecznej:

- **Centrum Integracji Społecznej w Markach** - Centrum Integracji Społecznej w Markach prowadzone jest przez Fundację Otwarte Serce, która w 2020 r. realizowała zadanie publiczne pn. „Prowadzenie w latach 2019-2021 programu integracji społecznej zawodowej dla mieszkańców Gminy Miasto Marki w Centrum Integracji Społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym”. W ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Fundacja otrzymała od Miasta Marki dotację w wysokości 157 716,00 zł. Centrum Integracji Społecznej zapewnia miejsca dla 12 osób. Przedmiotem działania CIS w Markach jest organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem oraz realizacja zatrudnienia socjalnego poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu.

Formy wsparcia

- zajęcia praktyczne (warsztaty, prace wykonywane wspólnie z instruktorem zawodu),
- nauka w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- zapewnienie nieodpłatnie jednego posiłku dziennie w trakcie pobytu,
- świadczenie reintegracyjne.

CIS zapewnia wszystkim uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa, w tym środki ochrony indywidualnej, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich, wsparcie doradcy zawodowego w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, wsparcie psychologa, socjoterapeuty, pracownika socjalnego.

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy Podpisał porozumienie w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy świadczeń integracyjnych oraz składek od tych świadczeń, na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym z Fundacją Otwarte Serce z siedzibą w Markach, prowadzącą CIS. Przedmiotem porozumienia jest refundacja świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne dla 12 osób biorących udział w zajęciach prowadzonych przez CIS.

Kluby Integracji Społecznej w Tłuszczu, Radzyminie, Klembowie, dla których podmiotem prowadzącym są ośrodki pomocy społecznej z tych gmin.

Klub Integracji Społecznej w Tłuszczu został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.2011 r., jest wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 6. Klub funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. 15 czerwca 2018 roku KIS został wyróżniony Mazowiecką Marką Ekonomii Społecznej jako przedsiębiorstwo odpowiedzialne społecznie. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tłuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne.

Klub Integracji Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie Filia w Tłuszczu w 2021 roku realizował Program Aktywizacja i Integracja. W 2021 roku były realizowane trzy 2-miesięczne edycje programu PAI, w których udział wzięło 5 uczestników długotrwale bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Filia w Tłuszczu, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Ze względu na pandemię COVID-19 realizacja programu przebiegała w sposób utrudniony. W związku z realizacją Programu (PAI) w budżecie OPS zaplanowano środki finansowe na zatrudnienie doradcy zawodowego i psychologa w ramach umowy zlecenia

Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,

pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców. Zadania Klubu w 2021 roku to przede wszystkim: reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i zawodowego; organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym; prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej integracja działań lokalnej społeczności; opracowywanie i realizacja programów pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu.

Klub Integracji Społecznej w Radzyminie został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS Nr OPS.015.09.2017 z dnia 21.11.2017 r. i został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego. Od 1 stycznia 2018 r. mieści się przy ul. Falandysza 11/192 w Radzyminie. KIS to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Bezpośrednią pieczę nad KIS sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie. W 2021 roku Klub Integracji Społecznej ze względu na pandemię koronawirusa prowadził swoją działalność w sposób nieciągły. Objął swoim wsparciem 16 osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem, w tym również 1 osobę niepełnosprawną. Sporządzono 16 kontraktów socjalnych, 6 osób znalazło pracę i nadal pracują. W ramach Klubu uczestnicy korzystali z poradnictwa specjalistycznego: poradnictwo psychologiczne – 96 godzin - prawnik – 96 godzin, - terapeuta neurorozwoju – 84. Specjaliści pracując z uczestnikami wpływali na ich sferę motywacyjną, podnosili ich samoocenę, pomagali określić i nazwać swoje potrzeby, zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe. Pracownik socjalny, motywował i zachęcał zarówno do uczestnictwa w zaoferowanych formach wsparcia, jak również do zmiany postaw życiowych.

Klub Integracji Społecznej w Klembowie mieści się w budynku przy ul. Gen. Franciszka Żymirskiego 1A (przy stacji PKP Klembów). W KIS prowadzonych było szereg działań z zakresu wspierania rodziny: poradnictwo psychologiczne (192 godziny), terapia uzależnień (192 godziny), konsultacje specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (128 godzin), koordynacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień (288 godzin dyżurów przewodniczącej GKRPA). Z pomocy specjalistów skorzystały 73 osoby. W KIS odbywały się posiedzenia grup roboczych i Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (54 posiedzenia grup roboczych i 4 posiedzenia Zespołu). Przeprowadzone zostały zajęcia rozwojowe dla osób z problemem współuzależnienia od alkoholu oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, mające na celu wsparcie rodzin w przezwyciężaniu sytuacji problemowych. W Klubie działa grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, która spotyka się dwa razy w miesiącu.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach. Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstał w 1992 roku przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Ząbkach WTZ jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczoną stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Warsztat czynny jest w godzinach 8.00-16.00, przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku. WTZ posiada sześć pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia m.in. nauka język angielskiego, sportowe i relaksacyjne. Rehabilitacja w WTZ zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego Uczestników, poprzez udział w zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych,

wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływania psychoterapeutyczne. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach lipca 2011 r. prowadzony jest przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. WTZ może swoim wsparciem objąć jednocześnie 24 osoby.

Spółdzielnia socjalna „Pożytek” w Tłuszczu - Inicjatywa utworzenia przez Gminę Tłuszcz, wspólnie z powiatem wołomińskim podmiotu ekonomii społecznej w postaci spółdzielni socjalnej osób prawnych, dała początek założenia Spółdzielni Socjalnej „Pożytek”. Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” została powołana 11.04.2017 r. i była pierwszą spółdzielnią socjalną założoną przez osoby prawne w powiecie wołomińskim. Misją spółdzielni jest tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych; niepełnosprawnych; zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie; mającym, z różnych przyczyn, trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Spółdzielnia realizuje ważne ze społecznego punktu widzenia zadania tj.

- świadczenie usług opiekuńczych i porządkowe dla osób starszych i chorych, samotnych w których zakres wchodzi m.in.: czynności higieniczne; przygotowywanie posiłków; ustalanie
- prowadzenie żłobka „Mali Odkrywczy” w Postoliskach
- usługi remontowe
- wypożyczanie sprzętu specjalistycznego (tj. min. koncentrator tlenu, ciśnieniomierz, kule łokciowe, materac rurowy i inne.)

Spółdzielnia socjalna „Podkowa” gm. Kobylka i Jadów. - W grudniu 2021 roku założono Spółdzielnię Socjalną „Podkowa”. Będącą efektem współpracy dwóch samorządów: Miasta Kobylka i Gminy Jadów. Celem powołania Spółdzielni Socjalnej jest aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz osób zatrudnionych w spółdzielni. Jednocześnie spółdzielnia będzie podejmować działania ze sfery pożytku publicznego, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Powołanie przez Miasto Kobylka Spółdzielni Socjalnej PODKOWA jest alternatywną formą m.in. przeciwdziałającą bezrobociu i wsparciu osób niepełnosprawnych. Jednocześnie, Miasto będzie rozwijać i propagować sektor ekonomii społecznej. Podstawowym zakresem działalności spółdzielni będzie świadczenie usług opiekuńczych na terenie Miasta Kobylka oraz w Gminie Jadów. Pozostałe obszary do współpracy będą omawiane pomiędzy samorządami i ewentualnie poszerzane po dokonaniu rejestracji spółdzielni. Funkcjonowanie Spółdzielni Socjalnej PODKOWA oparte będzie o bazę lokalową istniejącą przy ul. Fałata 4a w Kobylce.

C. ZDROWOTNE

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.

Działania

1) *Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; gminy

Realizacja: 2017 – 2023

- Zakup ze środków powiatu doposażenia Oddziału Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie przeznaczonego do realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, zgodnie z decyzją Wojewody Mazowieckiego. **kwota 124 768,30 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**

Rzeczy, które zostały zakupione w 2021 r.:

- stojaki do kroplówek – **10 szt.;**
 - szafki przyłóżkowe z blatem bocznym – **45 szt.;**
 - materace szpitalne z pokrowcami paroprzepuszczalnymi – **45 szt.;**
 - pościel (poszwa na kołdrę, poszwa na poduszkę, prześcieradło) – **45 kompletów;**
 - wózków opatrunkowych – **2 szt.;**
 - rolety okienne (wykonanie, dostawa i montaż);
 - krzesła - **45 szt.**
- Przebudowa pomieszczeń Szpitalnego Oddziału Ratunkowego i Nocnej Pomocy Lekarskiej, Modernizacja Oddziału Neurologii ze Szpitalem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Umowy podpisane zgodnie z aktualnymi zapisami w budżecie powiatu i przepisami prawa. Monitorowanie realizacji zadań inwestycyjnych we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Remontów Obiektów Kubaturowych oraz Wydziałem Finansowym. **Kwota 6 621 040,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**
 - Przygotowanie umowy dotacyjnej dla Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie na realizację zadania pn.: „Zakup i instalacja urządzeń niezbędnych do zapewnienia cyfrowej łączności radiowej dla potrzeb szpitalnych oddziałów ratunkowych na terenie województwa mazowieckiego”. – dotacja otrzymana od Wojewody Mazowieckiego i przekazana do realizacji przez Szpital. **Kwota 17 000,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**
 - Przygotowanie umów dotacyjnych:
 - na zakup trzech respiratorów i aparatu ultrasonograficznego. **Kwota 210 000,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**
 - na budowę zbiornika tlenowego wraz z infrastrukturą. **Kwota 190 000,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**
 - na realizację zadania pn. „Rozbudowa kompleksu szpitalnego wraz z wykonaniem niezbędnych zadań inwestycyjnych na rzecz Szpitala MBNP w Wołominie – wykonanie węzła cieplnego, przyłącza energetycznego, projektu zamiennego parter Budynku B” – zadanie będzie kontynuowane w 2022 roku. **Kwota 1 810 000,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu).**

Działania

2) *Zwiększenie liczby profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: SZPZOZ

Realizacja: 2017 – 2023

W 2021 r. zostały zrealizowane następujące programy/badania:

- **Badania przesiewowe noworodków w kierunku SMA**
Oddział Neonatologiczny został włączony przez Instytut Matki i Dziecka do programu badań przesiewowych noworodków w kierunku SMA.
- **Badania przesiewowe noworodków w kierunku wczesnego wykrywania cukrzycy typu 1**
Szpital dołączył do programu realizowanego we współpracy z Poradnią i Oddziałem Diabetologii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego WUM oraz Zakładem Badań Przesiewowych i Diagnostyki Metabolicznej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie. Badanie jest bezpłatne. Realizowane jest od początku października 2021 r., wykonuje się z pobranej już krwi noworodka (potrzebnej także do innych badań przesiewowych).
- **Program bezpłatnej, kompleksowej rehabilitacji ambulatoryjnej dla pacjentów po przebytej chorobie Covid-19**
Do programu rehabilitacyjnego kwalifikowali się ozdrowieńcy – nie później niż do 6 miesięcy po zakończeniu choroby, którzy nie wrócili do pełnej formy i sprawności. Z programu skorzystały osoby z utrzymującą się dusznością poważnie utrudniającą funkcjonowanie, zmniejszoną tolerancją wysiłku fizycznego czy bólami mięśniowo-stawowymi. Program w całości finansowany był ze środków NFZ.
- **Szczepienia populacyjne przeciwko Covid-19**
Szpital Powiatowy wziął udział w Narodowym Programie Szczepień populacyjnych przeciwko wirusowi SARS-CoV-2. Punkt szczepień został zlokalizowany przy Stacji Dializ. **W 2021 roku wykonano 16 554 szczepień przeciwko COVID-19.**
- **Fotele do kangurowania**
Na oddział neonatologii zakupiono dwa nowe, wygodne fotele do kangurowania, czyli nowoczesnego sposobu na budowanie więzi z dzieckiem, bliskości, wspierania jego rozwoju fizycznego i emocjonalnego.

Działania

3) *Działania z zakresu promocji zdrowia.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

W zakresie **promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej** zrealizowane zostały niżej wymienione działania poprzez realizację programów zdrowotnych prowadzonych przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie:

- Koordynowanie realizacji programu „**Powiatowa Szkoła Rodzenia**” przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Powiatowa Szkoła Rodzenia prowadziła działalność na terenie Szpitala w specjalnie do tego celu zaadoptowanym i wyposażonym pomieszczeniu. **Łącznie, w okresie od lutego do grudnia, z zajęć skorzystało 241 par podzielonych na 40 cykli szkoleniowych w grupach po 7 par.** Pełen cykl szkoleniowy z założenia składał się z 9 spotkań (7 dwugodzinnych i 2 trzygodzinnych), podczas których prezentowane były treści zgodnie z wcześniej opracowanym programem. W ciągu każdego cyklu edukacyjnego uczestnicy otrzymywali zestawy edukacyjne, materiały biurowe oraz napoje. Każdy cykl szkoleniowy

kończono rozdaniem certyfikatów wydanych przez Starostę Wołomińskiego i Dyrektora Szpitala.
Na realizację Programu Powiat Wołomiński przeznaczył 80 000,00 zł.

- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie zdrowotnych akcji profilaktycznych pod hasłem **„wykrywanie i poradnictwo w zakresie profilaktyka chorób układu kostnego”** – badanie poziomu witaminy D 3 – wykonano 385 badań w kierunku wit. D3 oraz 166 konsultacji lekarskich. Z przeprowadzonej analizy wynika niepokojące stwierdzenie, że 30% osób zostało zakwalifikowanych do pilnej konsultacji specjalistycznej. Wszystkim zbadanym osobom udzielono porad i wskazówek do dalszego postępowania.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie działań mających na celu **„Wczesne wykrywania cukrzycy i chorób metabolicznych”**. Celem programu była promocja zdrowia pod względem prawidłowego sposobu odżywiania. Pacjent podczas całego cyklu miał możliwość skorzystania z pomiaru: hemoglobiny glikowanej, ciśnienia, wagi, wzrostu, BMI przez wyspecjalizowany w tej dziedzinie zespół pielęgniarek. Pacjenci ze złymi wynikami badań zostali automatycznie przekierowani do lekarza diabetologa, celem edukacji i podjęcia dalszych działań. Pacjenci również korzystali z wizyt u dietetyka który badał pacjentów profesjonalnym aparatem do analizy składu ciała. Przeprowadzonych zostało 8 akcji w Przychodni Specjalistycznej w Szpitalu. Łącznie z wizyt lekarskich skorzystało 100 osób, z edukacji diabetologicznej 300 osób, z porad dietetyka 50 osób. Badania hemoglobiny glikowanej zostało wykonane dla 300 osób.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie **„Edukacja młodzieży i nauczycieli szkół w zakresie udzielania pierwszej pomocy”**. Łącznie w szkoleniu edukacyjnym uczestniczyło 362 uczniów. Szkolenie miało na celu nauczenie młodzieży postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia innych osób do czasu przybycia fachowej opieki medycznej. Zajęcia podzielono na dwie części. Pierwsza część to zajęcia teoretyczne prowadzone równolegle z prezentacją dotyczącą zasad udzielania pierwszej pomocy. W czasie zajęć praktycznych młodzież miała możliwość przećwiczyć umiejętności na manekinach i sobie. Uczestnikami byli uczniowie wraz z opiekunami z: Zespołu Szkół w Wołominie, ul. Legionów 85, Zespołu Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Ostrówku, Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Stanisława Staszica w Wołominie, Zespołu Szkół Techniczno-Zawodowych w Radzyminie, Zespołu Szkół im. Prezydenta Ignacego Mościckiego w Zielonce. Wszystkie zajęcia odbyły się z zachowaniem reżimu sanitarnego, z uwagi na stan zagrożenia COVID -19.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie programu **„Profilaktyka i postępowanie w zespołach bólowych odcinka lędźwiowo-krzyżowego i szyjnego kręgosłupa. Zdrowy kręgosłup”**. Celem projektu było pobudzenie aktywności fizycznej mieszkańców Powiatu Wołomińskiego. Program realizowano w miesiącach kwiecień – czerwiec 2021. Łącznie przeprowadzono 100 spotkań z pacjentami zakwalifikowanymi do ćwiczeń przez lekarza ortopedę. Konsultacje lekarskie przeprowadzane były przed serią 4 ćwiczeń oraz po ich odbyciu, celem diagnozy i konsultacji lekarskiej. Rehabilitant przeprowadził łącznie 50 zajęć fizycznych.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji **„Wczesne wykrywanie chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów 40-65 lat”**

- Podczas wizyty pacjenci korzystają z konsultacji lekarskich wraz z badaniem echa serca, wykonaniem lipidogramu. Akcja miała na celu promocję zdrowia pod względem sercowo-naczyniowym. Wyjaśnienie i diagnostykę takich schorzeń jak: nadciśnienie tętnicze, arytmia, bóle w klatce piersiowej, astma oskrzelowa, drętwienie kończyn. Przebadano 260 osób pod względem konsultacji lekarskich wraz z badaniem echo serca, 260 osób zbadano lipidogramem. Zespół pielęgniarek edukował i wydał materiały informacyjne 270 osobom.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie umowy dotacyjnej z przeznaczeniem na pokrycie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne zatrudnionych w Szpitalu MBNP w Wołominie.

Działania

4) *Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej.*

Koordynator: SZPZOZ;

Współrealizatorzy: WOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2023

Na terenie powiatu wołomińskiego działają Poradnie Rehabilitacyjne w następujących placówkach:

- Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r w Radzyminie – SPZOZ;
- „ESCULAP” sp. z o. o. w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną oraz, rehabilitację dla dzieci;
- Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica” sp. z o. o. oferuje rehabilitację psychiatryczną;
- Centrum Rehabilitacji „Sprawność” w Zielonce;
- NZOZ „Kardio-Med.” w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną;
- NZOZ Kompleksowa Rehabilitacja Lecznicza w Wołominie oferuje fizjoterapię rehabilitację dzienną;
- NZOZ Reha-Medica – ośrodek dzienny rehabilitacji narządów ruchu dla dzieci; ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w Wołominie;
- SPZOZ – Miejski Ośrodek Zdrowia w Zielonce;
- NZOZ „Pulmo” Sp z o. o. w Wołominie;
- Rajmedica Sp. z o.o. w Tłuszczu;
- Przychodnia Specjalistyczna NZOZ w Urlach – rehabilitacja dzienna.

Placówki te działają zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jak i odpłatnie. Większość z nich usytuowana jest w zachodniej części powiatu. Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych jest jednym z powodów, które stanowią fundament do konieczności dalszej budowy infrastruktury rehabilitacyjnej.

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego

Działania

1) Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Realizator: WED

Realizacja: 2017 – 2019

Powiat Wołomiński prowadzi trzy Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Tłuszczu, Wołominie i Zielonce oraz Filię w Ząbkach. W stosunku do roku 2020 liczba etatów zatrudnionych osób w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych zwiększyła się o 5,5 etatu.

W uchwale budżetowej powiatu wołomińskiego na rok 2021 dla poradni psychologiczno-pedagogicznych zaplanowano wydatki w wysokości 5 623 462,00 zł tj. o 375 882,00 zł więcej niż na 2020 rok.

Działania

2) Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi.

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: WOZ

Realizacja: 2017 – 2019

Rada Powiatu Wołomińskiego Uchwałą nr XI-112/2019 z dnia 29.08.2019 r. wyraziła zgodę na przystąpienie powiatu wołomińskiego do realizacji projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Projektowej IX „Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Projekt „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” był realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w okresie od 01.07.2019 r. do 29.10.2021 r., a jego ogólna wartość wynosiła 839.986,37 zł – dofinansowanie z UE 671 986,37 zł (w tym wkład własny w wysokości 20% wartości całego projektu, tj. kwotę 168.000,00 zł). Stosowna umowa o dofinansowanie projektu została podpisana w dniu 06.12.2019 r. (Umowa nr RPMA.09.01.00-14c107/19-00). Głównym celem projektu była aktywizacja społeczna, życiowa i zawodowa 60 os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkałych na terenie powiatu wołomińskiego. Projekt był realizowany w partnerstwie z Gminą Wołomin oraz Gminą Marki.

Działania w projekcie skierowane były do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej realizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz Ośrodki Pomocy Społecznej w Markach i Wołominie. Uczestnikami projektu były osoby z niepełnosprawnością - 20 os. (10K, 10M) w wieku aktywności zawodowej, młodzież przebywająca w pieczy zastępczej – 38 os.(24K, 14M), a także 2 osoby z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – podopieczni ośrodków pomocy społecznej.

Cel główny został osiągnięty za pomocą celów szczegółowych:

- wzrost świadomości najbliższego otoczenia uczestniczek i uczestników projektu oraz
- społeczności lokalnej o możliwości zmiany trudnej sytuacji życiowej osób biorących udział w projekcie;
- wypracowanie u 60 osób objętych projektem postawy aktywnej w odniesieniu do życia społecznego i zawodowego uczestniczek i uczestników projektu;
- poprawa u 42 osób objętych projektem kompetencji społecznych oraz ukazanie alternatywnego sposobu funkcjonowania w społeczeństwie;
- przełamanie barier mentalnych i fizycznych oraz wzrost kwalifikacji zawodowych ukierunkowanych na trwałe włączenie w rynek pracy.

Wsparcie odbywało się na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdej osoby (indywidualna diagnoza potrzeb i potencjału uczestników) z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb uczestników. Uczestnikom projektu zaoferowano wsparcie w następujących formach: trening kompetencji życiowych, trening kompetencji społecznych, trening kompetencji osobistych, trening motywacji, poradnictwo psychologiczne, prawne i społeczne, trening pracy, kursy zawodowe, warsztaty ekonomii społecznej, indywidualne doradztwo zawodowe, kursy i szkolenia, warsztaty terapeutyczne, zajęcia psychoruchowe.

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.

Działania

1) *Rozpoznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą na terenie gmin.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; WOZ; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat Wołomiński realizował w 2021 roku dwie inwestycje z zakresu pomocy społecznej: budowę Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego oraz nowej siedziby Środowiskowego Domu Samopomocy. Obie inwestycje zlokalizowane są na terenie zakupionych w 2019 roku przez Powiat dwóch nieruchomości przy ul. Poprzecznej 18 w Kobyłce, o łącznej powierzchni 7 500 m².

Wartość obu inwestycji wynosi ponad 10 mln złotych, z czego ponad 7 mln zł pokrywa dofinansowanie ze środków zewnętrznych Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz Funduszu Solidarnościowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy, którego siedziba mieściła się do 2021 roku na terenie Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie, zyskał nową przestrzeń i obejmie opieką 40 podopiecznych. Zadaniem SDŚ jest pomoc osobom przewlekle chorującym psychicznie. Praca terapeutyczna skupia się w głównej mierze na szeroko rozumianej poprawie jakości życia uczestników.

Misją **Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego** będzie świadczenie usług opiekuńczych i integracja osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz pomoc w ich usamodzielnieniu i powrocie do aktywności oraz dbanie o jak najlepszą kondycję społeczną, fizyczną i psychiczną. Opieką objętych będzie każdorazowo 40 osób – 10 w systemie całodobowym oraz 30 w systemie dziennym. Zakończenie inwestycji zaplanowano w 2022 roku.

Działania

2) *Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; Caritas; PKPS; PCK; agencje opiekuńcze i inne organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Zasiłki stałe

Ośrodki pomocy społecznej udzielały pomocy swoim mieszkańcom w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz różnego rodzaju form wsparcia w formie zasiłków pieniężnych i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona była także praca socjalna.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2021 r. gminy wypłaciły zasiłki stałe na łączną kwotę 6 549 752,00 zł dla 1 128 osób.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samodzielnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodziny, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2021 r. gminy wypłaciły zasiłki okresowe na łączną kwotę 683 457,00 zł dla 406 osób.

Zasiłki celowe

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacony niezależnie od dochodu, przez okres 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalne zasiłki celowe, świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2021 r gminy wypłaciły zasiłki celowe na łączną kwotę 3 319 011,00 dla 3 289 osób.

W niższej tabeli przedstawiamy zestawienie dotyczące liczby oraz kwot zasiłków stałych, okresowych oraz specjalnych z podziałem na poszczególne gminy.

Tabela 32 : Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2020 -2021

Gmina	Zasiłki stałe				Zasiłki okresowe				Zasiłki celowe			
	2020		2021		2020		2021		2020		2021	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wolomin	366	2 161 391,00	341	2 037 659,00	211	376 978,00	174	292 050,00	1047	1 087 773,00	1 051	1 044 500,00
Zielonka	74	408 948,00	84	440 411,00	19	22 478,00	17	25 686,00	212	60 866,00	241	133 939,00
Ząbki	125	685 877,00	124	735 819,00	65	96 882,00	52	72 882,00	438	350 409,00	395	310 589,00
Radzymin	106	623 520,00	98	578 643,00	31	26 414,00	26	32 214,00	381	166 248,00	267	150 919,00
Dąbrówka	37	207 849,00	31	180 676,00	8	8 109,00	6	7 775,00	47	35 400,00	47	31 400,00
Kobyłka	104	614 763,00	106	571 626,00	63	138 393,00	65	136 389,00	343	620 181,00	321	549 489,00
Poświętne	31	178 623,00	29	156 125,00	8	12 079,00	5	13 064,00	68	30 731,00	79	35 556,00
Thuszcz	95	610 029,00	94	573 308,00	5	5 742,00	6	6 327,00	183	209 832,00	170	203 279,00
Klembów	36	202 161,00	36	191 866,00	8	19 490,00	3	9 000,00	118	122 673,00	104	115 415,00
Jadów	51	282 380,00	52	264 240,00	14	28 244,00	15	27 077,00	111	56 957,00	93	52 920,00
Strachówka	14	95 709,00	17	113 400,00	10	23 600,00	8	18 800,00	84	49 007,00	71	49 030,00
Marki	139	783 907,00	116	705 979,00	34	42 364,00	29	42 193,00	617	668 809,00	450	641 975,00
RAZEM	1 178	6 855 157,00	1 128	6 549 752,00	476	800 773	406	683 457,00	3 649	3 458 886 zł	3 289	3 319 011,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na: niepełnosprawne dziecko; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia legitymująca się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia osobie, która ukończyła 75 lat. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dot. świadczeń opiekuńczych.

Tabela 33: Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny -ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	1 955	299 115,00	1 983	303 399,00	1 930	305 313,00	1930	365 671,00	1860	401 368,00	1 927	415 923,00
Dąbrówka	1 979	302 787,00	2 029	310 284,00	1 983	313 457,00	1994	378 133,00	1983	427 885,00	2 063	445 278,00
Klembów	2 125	325 125,00	2 230	341 190,00	2 292	362 580,00	2483	470 733,00	2636	568 043,00	2 607	562 694,00
Strachówka	842	128 826,00	855	130 815,00	825	130 467,00	809	153 375,00	836	180 443,00	856	184 759,00
Poświętne	1 506	230 418,00	1 568	239 904,00	1 593	251 615,00	1592	302 049,00	1643	354 499,00	1 664	359 153,00
Łluszcz	3 833	586 449,00	3 973	607 860,00	4 215	666 983,00	4288	812 410,00	4562	981 834,00	4 643	1 001 705,00
Radzymin	5 202	283 662,00	5 610	316251,00	6 038	371 611,00	6466	1 221 527,00	6820	1 471 556,00	6 916	1 492 749,00
Zielonka	3 292	503 676,00	3 329	509 337,00	3 300	521 300,00	3 381	640 868,00	3636	783 129,00	3 867	833 912,00
Marki	5 115	782 595,00	5 709	873 477,00	5 977	945 273,00	6295	1 193 002,00	6552	1 411 835,00	6 987	1 508 074,00
Kobylka	4 005	612 765,00	4 304	658 512,00	4 569	722 622,00	4966	940 212,00	5075	1 093 722,00	5 367	1 154 716,00
Ząbki	5741	878 373,00	6152	941 256,00	6500	1 027 585,00	6 984	1 319 256,00	7335	1 578 431,00	7 945	1 714 842,00
Wołomin	10 568	1 616 904,00	10 901	1 667853,00	11 174	1 767 466,00	11 558	2 190 192,00	11796	2 545 452,00	12 122	2 616 412,00
Razem	46 163	6 550 695,00	48 643	6 583 887,00	50 396	7 386 272,00	52 746	9 987 428,00	54734	11 789 197,00	56 964	12 290 217,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Tabela 34: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	699	106 947,00	696	106 488,00	732	115 860,00	753	142 607,00	720	155 405,00	725	156 484,00
Dąbrówka	744	113 832,00	804	123 012,00	743	117 499,00	736	139 472,00	746	160 891,00	803	173 320,00
Klembów	836	130 968,00	831	127 143,00	834	132 028,00	903	170 930,00	997	214 407,00	1 016	219 293,00
Strachówka	257	39 321,00	275	42 075,00	270	42 661,00	258	48 900,00	249	53 744,00	261	56 334,00
Poświętne	597	91 341,00	620	94 860,00	618	97 570,00	595	112 935,00	651	140 512,00	674	145 472,00
Łluszcz	1249	191 097,00	1412	216 036,00	1416	224 032,00	1436	271 865,00	1598	343 970,00	1 683	362 819,00
Radzymin	1854	283 662,00	2067	316 251,00	2350	371 611,00	2512	475 200,00	2841	613 078,00	3 094	667 809,00
Zielonka	1233	188 649,00	1300	198 900,00	1256	198 012,00	1 181	223 644,00	1241	266 695,00	1 412	304 766,00
Marki	2482	379 746,00	3152	482 256,00	3610	571 025,00	3847	728 692,00	4007	862 554,00	4 289	925 738,00
Kobylka	1692	258 876,00	2024	309 672,00	2305	364 165,00	2460	466 178,00	2518	542 857,00	2 710	581 481,00
Ząbki	2623	401 319,00	2881	440 793,00	3214	508 301,00	3 493	661 774,00	3753	809 237,00	4 083	881 274,00
Wołomin	4107	628 371,00	4289	656 217,00	4380	692 951,00	4456	844 115,00	4656	1 004 574,00	4 945	1 067 329,00
Razem	18373	2 814 129,00	20351	3 113 703,00	21728	3 435 715,00	22 630	4 286 312 zł	23 977	5 167 924,00	25 695	5 542 119,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Tabela 35: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	497	76 041,00	561	85 833,00	480	75 954,00	445	84 141,00	421	90 774,00	454	97 991,00
Dąbrówka	515	78 795,00	493	75 276,00	477	75 279,00	506	96 144,00	514	110 942,00	531	114 611,00
Klembów	578	88 434,00	668	102 204,00	724	114 511,00	798	151 472,00	808	174 336,00	767	165 549,00
Strachówka	203	31 059,00	219	33 507,00	197	31 147,00	192	36 414,00	204	44 032,00	213	45 974,00
Poświętne	377	57 681,00	386	59 058,00	435	68 566,00	420	79 656,00	413	89 079,00	391	84 393,00
Tłuszcz	1250	191 250,00	1180	180 540,00	1331	210 335,00	1293	245 085,00	1379	296 229,00	1 383	298 507,00
Radzymin	1511	231 183,00	1654	253 062,00	1678	265 065,00	1844	349 379,00	1903	410 461,00	1 810	390 670,00
Zielonka	893	136 629,00	843	128 979,00	769	121 490,00	893	169 369,00	975	42 952,00	1 031	221 884,00
Marki	1299	198 747,00	1284	196 452,00	1141	180 605,00	1284	243 393,00	1256	271 095,00	1 351	291 600,00
Kobyłka	1178	180 234,00	1144	175 032,00	1117	176 808,00	1223	230 919,00	1241	266 820,00	1 250	269 549,00
Ząbki	1361	208 233,00	1374	210 222,00	1347	212 814,00	1 498	279 690,00	1588	338 840,00	1 733	374 046,00
Wołomin	2635	403 155,00	2680	410 040,00	2801	443 100,00	3054	578 525,00	3052	658 618,00	2 961	639 102,00
Razem	12 297	1 881 441,00	12 486	1 910 205,00	12 497	1 975 674,00	13 450	2 544 187,00	13 754,00	2 794 178,00	13 875	2 993 876,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021r.

Tabela 36: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota		
Jadów	24	3 672,00	24	3 672,00	24	3 798,00	16	3 014,00	11	2 374,00	16	3 453,00
Dąbrówka	27	4 131,00	36	5 508,00	36	5 697,00	36	6 828,00	36	7 770,00	29	6 259,00
Klembów	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	1 537,00	12	2 590,00	11	2 374,00
Strachówka	12	1 836,00	2	306,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poświętne	12	1 836,00	13	1 898,00	12	1 899,00	12	2 276,00	12	2 590,00	12	2 590,00
Tłuszcz	36	5 508,00	35	5 355,00	24	3 798,00	24	4 552,00	24	5 180,00	29	6 259,00
Radzymin	115	17 595,00	139	21 267,00	150	23 544,00	119	21 958,00	104	22 446,00	73	15 756,00
Zielonka	251	38 403,00	232	35 496,00	211	33 288,00	180	34 201,00	199	42 952,00	188	40 578,00
Marki	110	16 830,00	109	16 677,00	101	15 956,00	86	16 300,00	87	18 778,00	100	21 584,00
Kobyłka	48	7 344,00	53	8 109,00	68	10 781,00	63	11 996,00	72	15 540,00	72	15 540,00
Ząbki	180	27 540,00	172	26 316,00	156	24 685,00	147	27 863,00	127	27 412,00	113	24 390,00
Wołomin	147	22 491,00	137	20 961,00	112	17 639,00	92	17 407,00	59	12 735,00	48	10 360,00
Razem	962	147 186,00	952	145 565,00	894	141 085,00	783	147 932,00	743	160 367,00	691	149 143,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021r.

Tabela 37: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	735	112 455,00	702	107 406,00	694	109 701,00	716	135 909,00	708	152 815,00	732	157 995,00
Dąbrówka	693	106 029,00	696	106 488,00	727	115 032,00	716	135 689,00	687	148 282,00	700	151 088,00
Klembów	691	105 723,00	731	111 843,00	734	116 041,00	774	146 794,00	819	176 710,00	813	175 478,00
Strachówka	370	56 610,00	359	54 927,00	358	56 659,00	359	68 061,00	383	82 667,00	382	82 451,00
Poświętne	520	79 560,00	549	83 997,00	528	83 580,00	565	107 182,00	567	122 318,00	587	126 698,00
Tłuszcz	1 298	198 594,00	1 346	205 938,00	1 444	228 818,00	1535	290 908,00	1561	336 455,00	1 548	334 120,00
Radzymin	1 722	263 466,00	1 750	267 750,00	1 860	294 477,00	1991	374 990,00	1972	425 571,00	1 939	418 514,00
Zielonka	915	139 995,00	954	145 962,00	1 064	168 510,00	1 127	213 654,00	1221	263 352,00	1 236	266 684,00
Marki	1 224	187 272,00	1 164	178 092,00	1 125	177 687,00	1 078	204 617,00	1202	259 408,00	1 247	269 152,00
Kobyłka	1 087	166 311,00	1 083	165 699	1 079	170 868,00	1 220	231 119,00	1244	268 505,00	1 335	288 146,00
Ząbki	1 577	241 281,00	1 725	263 925 zł	1 783	281 785,00	1 846	349 929,00	1867	402 942,00	2 016	435 132,00
Wołomin	3 679	562 887,00	3 795	580 635 zł	3 881	613 776,00	3 956	750 145,00	4029	869 525,00	4 168	899 621,00
Razem	14 511	2 220 183,00	14 854	2 272 662,00	15 277	2 416 934,00	15 833	3 008 997,00	16 260	3 508 550,00	16 703	3 605 079,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Tabela 38: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	343	445 900,00	354	496 974,00	373	548 853,00	456	719 021,00	450	822 243 zł	508	998 501,00
Dąbrówka	451	580 721,00	438	614 299,00	480	704 628,00	494	780 356,00	611	1 110 845 zł	732	1 429 523,00
Klembów	642	832 406,00	699	979 342,00	715	1 052 463,00	800	1 260 628,00	842	1 528 578 zł	862	1 696 589,00
Strachówka	167	217 100,00	169	237 508,00	177	259 952,00	189	298 765,00	192	351 360 zł	180	354 780,00
Poświętne	347	450 103,00	396	555 370,00	419	614 677,00	427	672 272,00	401	723 283 zł	483	948 836,00
Tłuszcz	840	1 090 072,00	954	1 337 659,00	1 081	1 590 718,00	1 122	1 774 272,00	1 270	2 309 602 zł	1 361	2 659 205,00
Radzymin	1 031	1 334 097,00	1 164	1 610 758,00	1 288	1 900 522,00	1 413	2 223 798,00	1 818	3 292 746 zł	1 954	3 832 210,00
Zielonka	576	745 514,00	669	933 724,00	620	913 576,00	587	927 319,00	712	1 193 696 zł	807	1 493 844,00
Marki	1 278	1 656 690,00	1 432	2 006 906,00	1 569	2 305 172,00	1 593	2 511 642,	1 696	3 084 397 zł	1 843	3 606 015,00
Kobyłka	955	1 226 325,00	1 068	1 491 853,00	1 261	1 843 771,00	1 274	2 004 816 zł	1 408	2 551 762 zł	1 388	2 725 182,00
Ząbki	1 095	1 413 945,00	1 257	1 754 035,00	1 465	2 145 382,00	1 560	2 447 289 zł	1 670	3 022 543 zł	1 774	3 464 503,00
Wołomin	2 058	2 665 118,00	2 273	3 179 556,00	2 517	3 699 718,00	2 498	3 942 527 zł	2 699	4 902 945 zł	2 911	5 708 710,00
Razem	9 783	12 657 991,00	10 873	15 197 984,00	11 965	15 678 910,00	12 413	19 562 705 zł	13 769	24 894 000 zł	14 803	28 917 898,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r

Tabela 39: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	50	26 000,00	73	36 729,00	138	72 581,00	166	101 462,00	144	87 660,00	133	81 511,00
Dąbrówka	4	2 080,00	24	12 480,00	34	18 280,00	22	13 640,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Klembów	75	38 861,00	106	54 397,00	75	40 200,00	85	51 952,00	71	44 020,00	50	31 000,00
Strachówka	61	30 784,00	74	36 230,00	44	21 710,00	49	30 380,00	78	48 136,00	88	54 560,00
Poświętne	77	39 312,00	90	46 037,00	115	61 396,00	84	51 180,00	74	45 281,00	61	37 300,00
Thuszcz	112	57 198,00	128	66 560,00	151	79 996,00	160	97 085,00	121	74 772,00	78	47 580,00
Radzymin	90	46 800,00	123	63 960,00	158	83 891,00	159	98 520,00	102	63 240,00	51	31 620,00
Zielonka	59	29 380,00	56	28 718,00	74	39 480,00	60	36 660,00	82	50 840,00	83	51 020,00
Marki	233	117 539,00	273	138 282,00	184	97 947,00	165	100 952,00	185	114 033,00	180	111 600,00
Kobyłka	72	37 232,00	64	32 665,00	65	34 900,00	95	58 900,00	72	44 640,00	36	22 320,00
Ząbki	81	40 116,00	95	48 819,00	102	54 305,00	106	64 746,00	100	62 000 ,00	147	90 520,00
Wolomin	185	94 688,00	211	107 541,00	170	88 796,00	194	120 280,00	193	119 100,00	136	84 320,00
Razem	1 099	559 990,00	1 317	672 418,00	1 310	693 482,00	1 345	825 757,00	1 222	753 722,00	1 043	643 351,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Tabela 40: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem

Gmina	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	2348	771 015,00	2 410	837 102,00	2 441	926 747,00	2 552	1 186 154,00	2454	1 311 271,00	2 568	1 495 935,00
Dąbrówka	2434	885 588,00	2 491	937 063,00	2 497	1 036 365,00	2 510	1 172 129,00	2594	1 538 730,00	2 795	1 874 801,00
Klembów	2842	1 196 392,00	30 35	1 374 929,00	3 082	1 455 243,00	3 368	1 783 313,00	3549	2 140 641,00	3 519	2 290 283,00
Strachówka	1070	376 710,00	1 098	404 553,00	1 046	412 129,00	1 047	482 520,00	1106	579 939,00	1 124	594 099,00
Poświętne	1930	719 833,00	2 054	841 311,00	2 127	927 688,00	2 103	1 025 501,00	2118	1 123 063,00	2 208	1 345 289,00
Thuszcz	4785	1 733 719,00	5 055	2 012 088,00	5 447	2 337 697,00	5 570	2 683 767,00	5953	3 366 208,00	6 082	3 708 490,00
Radzymin	6323	2 176 803,00	6 897	2 533 048,00	7 484	2 939 110,00	8 038	3 543 845,00	8740	4 827 542,00	8 921	5 356 579,00
Zielonka	3927	1 278 570,00	4 054	1 471 779,00	3 994	1 474 356,00	4 028	1 604 847,00	4430	2 027 665,00	4 757	2 378 776,00
Marki	6626	2 556 824,00	7 414	3 018 665,00	7 730	3 348 392,00	8 053	3 805 596,00	8433	4 610 265,00	9 010	5 225 689,00
Kobyłka	5032	1 876 322,00	5 436	2 183 030,00	5 895	2 601 293,00	6 335	3 003 928,00	6555	3 690 124,00	6 791	3 902 218,00
Ząbki	6917	2 332 434,00	7 504	2 744 110,00	8 067	3 227 272,00	8 650	3 831 291,00	9105	4 662 974,00	9 866	5 269 865,00
Wolomin	12811	4 376 710,00	13 385	4 954 950,00	13 861	5 555 980,00	14 250	6 252 999,00	14688	7 567 497,00	15 169	8 409 442,00
Razem	57 045	20 280 920,00	60 833	23 312 628,00	63 671	23 303 162,00	66 504	30 375 890,00	69 725	37 445 919,00	72 810	41 851 466,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021

Działania

3) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie od 01.01.2022 r. funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Obejmuje swoim zasięgiem gminy: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobyłka, Tuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców Powiatu Wołomińskiego.

Komisje Zespołu orzekają o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych, ustalając stopnie niepełnosprawności ze względów zdrowotnych i psychospołecznych. Określa się 3 stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowani i znaczny oraz wskazania dotyczące: zatrudnienia, szkolenia, terapii, zaopatrzenia a sprzęt rehabilitacyjny, korzystania z systemu wsparcia środowiskowego lub opieki innych osób. W zależności od przyznanego stopnia niepełnosprawności osoba posiadająca orzeczenie nabywa określone uprawnienia (np. karta parkingowa, możliwość korzystania z turnusu rehabilitacyjnego, możliwość ubiegania się o dofinansowanie na likwidację barier funkcjonalnych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, ulgi w opłacie za podróz środkami transportu publicznego, ulgi podatkowe (za zakup leków, rehabilitację, transport).

W 2021 r. odbyły się 302 posiedzenia składu orzekającego, w trakcie których rozpatrzono 2 471 wniosków. W skład zespołu wchodziło 43 członków w tym: przewodniczący, sekretarz, 13 lekarzy, 8 psychologów, 8 pracowników socjalnych, 7 doradców zawodowych oraz 5 pedagogów

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Działania

1) *Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS; PZON; KRUS; MSW; MON; PKP,SW).*

2) *Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

Z analizy sprawozdania Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie, dotyczącego liczby osób z niepełnosprawnością w Powiecie Wołomińskim, wynika, że w 2021 roku odnotowano spadek liczby osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem w porównaniu do roku 2020 zarówno w przypadku osób w wieku 16 lat lub powyżej oraz dzieci poniżej 16 roku życia.

Dane za 2021 roku odbiegają od reguły i zdają się przeczyć wynikom analizy porównawczej. Na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 568) przedłużeniu uległa ważność orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych przez powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. W związku z powyższym w 2021 r. wydano znacznie mniej orzeczeń niż w latach ubiegłych.

Poniżej przedstawiona została liczba osób zaliczona w 2021 r. do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim.

Tabela 41: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2018 – 2021 w Powiecie Wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia).

Przyczyny niepełnosprawności	2018	2019	2020	2021	Łączna liczba wydanych orzeczeń (2018 r. - 2021)
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	23	21	24	14	82
02-P	20	8	10	17	55
03-L	37	29	44	28	138
04-O	22	16	12	11	61
05-R	37	42	64	56	199
06-E	28	23	19	14	84
07-S	52	41	58	48	199
08-T	9	13	15	12	49
09-M	18	17	14	11	60
10-N	75	91	97	60	323
11-I	88	89	87	87	351
12-C	184	180	212	261	837
RAZEM	593	570	656	619	2 438

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

Najczęstszymi przyczynami wydania orzeczeń o niepełnosprawności osobom do 16 roku życia były schorzenia z tytułu całościowych zaburzeń rozwojowych oznaczone w dokumencie symbolem 12 - C, których w okresie 2018 – 2021 **wydano łącznie 837**, co stanowi 34,33 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności. Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia oznaczone w dokumencie symbolem 11-I (m.in. schorzenia metaboliczne, endokrynologiczne), których **łącznie wydano 351**, co stanowi 14,40 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności. Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia neurologiczne (10- N), które stały się przyczyną wydania orzeczenia w **323 przypadkach**, co stanowi 13,25 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności.

Tabela 42: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim.

Przyczyny niepełnosprawności	2018	2019	2020	2021	Łączna liczba wydanych orzeczeń (2018 r. - 2021)
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	47	48	74	36	205
02-P	214	204	257	218	893
03-L	75	126	89	66	356
04-O	55	63	71	49	238
05-R	877	870	830	736	3 313
06-E	94	52	91	52	289
07-S	362	371	395	313	1 441
08-T	82	103	95	80	360
09-M	91	138	142	128	499
10-N	629	615	580	407	2 231
11-I	223	212	219	177	831
12-C	36	36	63	177	312
RAZEM	2 785	2 838	2 906	2 439	10 968

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

W przypadku osób powyżej 16 roku życia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2018 – 2021 wydawano najczęściej z powodu schorzeń związanych z układem ruchu (05-R). **Łącznie, w tym czasie wydano 3 313 orzeczeń, co stanowi 30,21 % wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.** Symbolem 05-R określa się upośledzenie narządu ruchu, w tym m.in. wady wrodzone i rozwojowe narządu ruchu, układowe choroby nowotwory narządu ruchu, czy amputacje oraz wiele innych schorzeń w obrębie narządu ruchu, tkanki łącznej, zapalenie stawów, choroby zwyrodnieniowe stawów.

Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 10-N. Są to choroby neurologiczne, w tym naczyniopochodny udar mózgu, guzy centralnego układu nerwowego, pourazowa cerebriastenia i encefalopatia, choroby zapalne ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, choroby układu pozapiramidowego, choroby rdzenia kręgowego i inne. **Łącznie wydano 2 231 orzeczeń, co stanowi 20,34 % wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 07-S. Są to choroby układu oddechowego i krążenia, w tym m.in. przewlekła obturacyjna choroba płuc (POCHP), zakaźne choroby płuc, prowadzące do niewydolności oddechowej, nowotwory płuc i opłucnej, wrodzone i nabyte wady serca, choroba niedokrwienna serca, kardiomiopatie, nadciśnienie tętnicze z powikłaniami i wiele innych. **Łącznie, w tym czasie wydano 1 128 orzeczeń, co stanowi 13,14 % wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Działania

3) *Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015r.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom niepełnosprawnych dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła Uchwałą Nr XXV-256/2016 z dnia 17.10.2016 r. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021”. Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2013-2015 oraz bieżącej analizy problematyki osób niepełnosprawnych. Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób niepełnosprawnych stanowiło punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu. Program wyznacza kierunki działania powiatowej polityki w obszarze osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby niepełnosprawne i ich rodziny, gdyż od ich aktywnej postawy zależeć będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkałych na terenie Powiatu Wołomińskiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie sporządza stosowną informację roczną z realizacji Programu, którą po akceptacji Rady Powiatu Wołomińskiego przekazuje Wojewodzie Mazowieckiemu. Informacja

zamieszczana jest na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, co umożliwia zapoznanie się z nią szerokiemu kręgowi osób zainteresowanych. W 2022 r. zostanie opracowany nowy Program w oparciu o analizę dostępnych danych i potrzeb, w konsultacji ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.

Działania

4) Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

Realizator: PUP

Realizacja: 2017 – 2025

Zgodnie z zapisami Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych na rok 2012, program ten od 2013 roku jest częścią składową Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który jest cyklicznie przyjmowany Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego jako wieloletni program.

Obowiązujący obecnie Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2016-2021 przyjęty został Uchwałą Nr XXV -256/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 października 2016 r. W Programie został określony cel strategiczny: III „Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych”

W ramach celu strategicznego przyjęto następujące cele szczegółowe oraz kierunki działania:

- Cele szczegółowe:
 - rozwój rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
 - wsparcie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie nabywania oraz podnoszenia kompetencji o kwalifikacji zawodowych;
 - promowanie w środowisku pracodawców idei zatrudniania osób niepełnosprawnych
 - wsparcie przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych;
- Kierunki działania:
 - wspieranie i motywowanie osób niepełnosprawnych do podnoszenia wykształcenia;
 - organizacja szkoleń i przekwalifikowanie stosownie do możliwości osób niepełnosprawnych i zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy;
 - pozyskiwanie nowych i ochrona istniejących miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
 - monitorowanie bezrobocia wśród niepełnosprawnych;
 - analiza potrzeb i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - wsparcie samozatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - Organizacja praktyk i staży u potencjalnych pracodawców;
 - Realizacja projektów dotyczących aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
 - Prowadzenie doradztwa indywidualnego i grupowego ułatwiającego wybór zawodu z uwzględnieniem predyspozycji i rodzaju niepełnosprawności.

Realizacja działań w 2021 roku w ramach ww. celi szczegółowych i kierunków działania została opisana Działaniu 8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych*.

Działania

5) *Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych.*

Realizator: Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych

Realizacja: 2017 – 2025

Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego Nr **120.188.2021 z dnia 8 września 2021 r. powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie**. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wołomińskiego w sprawach osób niepełnosprawnych. W skład Rady weszło 5 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Do zakresu działania Rady należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2021 roku Rada odbyła 3 posiedzenia, m.in. opiniowała projekty uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie podziału środków PFRON na 2021 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju spotkania Rady odbyły się w formie zdalnej – opiniowanie Uchwał odbyło się drogą elektroniczną.

Działania

6) *Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd”.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2021 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” przyznało dofinansowanie w ramach:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu.
 - przyznano dofinansowanie dla **7 osób** na kwotę **48 820,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
 - przyznano dofinansowanie dla **1 osoby** na kwotę **1 752,00 zł**.
- 3) **Zadanie 4** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,
 - przyznano dofinansowanie dla **3 osób** na kwotę **10 180,00 zł**.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub kończyn górnych;
 - przyznano dofinansowanie dla **8 osób** na kwotę **70 005,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
 - przyznano dofinansowanie dla **2 osób** na kwotę **3 800,00 zł**;

- 3) **Zadanie 3** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,
- przyznano dofinansowanie dla 3 osób na kwotę **17 460,00 zł**;
- 4) **Zadanie 4** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
- przyznano dofinansowanie dla 13 osób na kwotę **49 028,00 zł**.

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- przyznano dofinansowanie dla 3 osób na kwotę **75 000,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności przyznano dofinansowanie dla 1 osób na kwotę **2 065,00 zł**;
- 3) **Zadanie 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- przyznano dofinansowanie dla 5 osób na kwotę **104 000,00 zł**;
- 4) **Zadanie 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,
- przyznano dofinansowanie dla 5 osób na kwotę **35 695,00 zł**.

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

- przyznano dofinansowanie dla 12 osób na kwotę **32 143,00 zł**.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

- przyznano dofinansowanie dla 96 osób na kwotę **359 472,00 zł**

Działania

7) *Wsparcie osób niepełnosprawnych z środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery).*

8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

W 2021 r. Powiat Wołomiński otrzymał z PFRON środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości **2 323 254,00 zł** (wykorzystano 2 323 151,00 zł). Rada Powiatu Wołomińskiego dokonała podziału środków PFRON Uchwałą Nr XXXI-312/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie określenia podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanych powiatowi wołomińskiemu według algorytmu, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w 2021 roku, zmienioną uchwałą Nr XXXVIII-373/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28 października 2021 r. oraz Uchwałą Nr XLI-398/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. Otrzymane środki zostały podzielone na :

1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie w wysokości **2 117 894,00 zł**, (wykorzystano 2 117 794,00 zł), w tym na :

- dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (art. 35 ust.1 pkt.8) kwota **520 704,00 zł** (24 uczestników WTZ, zadanie zlecone do realizacji przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”);
- dofinansowanie na realizację wymienionych zadań w art. 35 a ust.1 pkt.7 ustawy wydatkowana kwota **1 597 190,00 zł** (wykorzystano **1 597 090,00 zł**), w tym na :
 - ✓ dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **736 251,00 zł dla 250 osób**, w tym dla **1 osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą**.
 - ✓ dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **325 429,00 zł dla 238 osób**.
 - ✓ dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych oraz w komunikowaniu się. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **515 811,00 zł dla 167 osób**.
 - ✓ dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **19 599,00 zł dla 3 organizacji** (udział w imprezach oraz wycieczkach skorzystało 66 osób).

2) Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w kwocie **205 357,00 zł (wykorzystano 205 357,00 zł), w tym na:**

- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu (art. 11 ustawy) na kwotę **890,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 1 osoby;**
- zwrot kosztów w wyposażenia stanowisk pracy (art. 26e ustawy) na kwotę **39 975,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 1 osoby;**
- dofinansowanie do oprocentowanego kredytu bankowego (art. 13 ustawy) na kwotę **5 492,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 1 osoby;**
- dofinansowanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy) na kwotę **159 000,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 5 osób.**

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zarejestrowało się **201 osób** niepełnosprawnych, z czego **24 to osoby ze znacznym lub umiarkowanych stopniem niepełnosprawności**. Indywidualny plan działania został przygotowany dla **88 osób niepełnosprawnych**.

W roku sprawozdawczym:

- **8 osób** niepełnosprawnych skorzystało z porad indywidualnych;
- **83 osoby** z niepełnosprawnością podjęły zatrudnienie i zostały wyłączone z ewidencji urzędu;
- **1 osoba** z niepełnosprawnością odbyła szkolenie indywidualne;
- **1 osoba** podjęła zatrudnienie w ramach refundacji wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;
- **1 osoba** realizowała umowę dotyczącą dofinansowania do oprocentowania zaciągniętego kredytu na kontynuowanie działalności gospodarczej;
- **5 osób skorzystało** z dofinansowania na otwarcie działalności gospodarczej;

Działania

9) *Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych*

10) *Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością*

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; WOZ; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

- Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych i terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo i intelektualnie w Klubie „Muminki” - **skorzystało 15 osób; kwota 45 000,00 zł (dofinansowanie ze środków Powiatu)**.
- Realizowanie zadań w zakresie rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej w formie terapii zajęciowej: artterapii (zajęcia plastyczne), biblioterapii (czytanie książek), ludoterapii (zajęcia świetlicowe, pikniki, gry i zabawy), muzykoterapii (terapia śpiewem), silwoterapii (kontakt z drzewami i przyrodą), ergoterapii (terapia pracą, zajęcia manualne), kinezyterapii (ćwiczenia usprawniające), filmoterapii (terapia filmami fabularnymi, przyrodniczymi itp.), rehabilitacji leczniczej.
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach prowadzi zajęcia ukierunkowane na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną takich jak: rehabilitacja ruchowa, logopedia, zajęcia z psychologiem, zajęcia muzyczno-teatralne, plastyczno-twórcze, fotograficzne, komputerowe - **skorzystało 40 osób**.
- Powiat Wołomiński w 2021 roku przekazał na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Radzyminie samochód przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnością. Przedmiotem zadania był zakup fabrycznie nowego samochodu 9-cio miejscowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych z windą, wyposażonego w miejsca na umocowanie dwóch wózków inwalidzkich. **Kwota dofinansowania 81 000,00 zł.**

Działania

11) Zwiększenie powierzchni archiwalnej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania Niepełnosprawności.

Realizator: WOZ;

Realizacja: 2017 – 2025

Działanie zostało zrealizowane w grudniu 2016 roku, w ramach którego w wykonano remont pomieszczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W wyniku tych działań, kosztem ograniczenia powierzchni poczekalni, powstało nowe pomieszczenie archiwalne o powierzchni ok. 12 m², które pozwala na przechowanie indywidualnej dokumentacji personalno-medycznej dla ok. 12 000 osób.

Ponadto w 2021 r. Zarząd Powiatu Wołomińskiego podjął decyzję o przeniesieniu Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności do budynku Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. Wileńskiej w Wołominie. Przeniesienie Zespołu zostanie zrealizowane po dostosowaniu pomieszczeń na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej oraz Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie.

Działania

12) Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych.

Koordinator: SZPZOZ (opieka medyczna);

Koordinatorzy gminni: OPS-y (usługi opiekuńcze);

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub osoby bliskie nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną, zawierającą ilość godzin oraz odpłatność, wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2021 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły usługi opiekuńcze dla 406 osób.

Tabela 43: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych.

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych						Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jadów	9	12	13	22	22	21	1	1	1	1	0	0
Dąbrówka	3	6	5	8	8	8	2	2	2	1	1	1
Klembów	13	12	11	12	9	11	0	1	1	1	0	0
Strachówk	4	7	7	8	8	5	1	1	1	0	0	0
Poświętne	0	0	0	2	5	6	1	1	1	0	0	0
Tłuszcz	38	46	42	54	47	52	5	5	8	10	8	8
Radzymin	17	15	20	24	20	14	5	2	1	2	2	0
Zielonka	23	24	24	33	26	26	1	1	1	1	0	0
Marki	30	35	43	59	50	48	9	5	4	4	3	5
Kobyłka	52	41	46	60	48	53	9	8	6	3	5	5
Ząbki	16	21	28	30	32	28	3	1	2	1	1	1
Wołomin	115	136	144	144	126	134	16	16	14	7	7	3
Razem	319	355	383	456	401	406	53	44	42	31	27	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w zakresie i wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb każdej osoby ubiegającej się o tego typu pomoc.

We wszystkich ww. gminach realizowane były również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. **W 2021 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 23 osób.**

- Realizacja programu „Za Życiem”. Program objął wsparciem w 2021 r. dzieci w wieku od 8 m.ż. do 9 roku życia (dzieci niepełnosprawne z odroczeniem obowiązku szkolnego) oraz ich rodziny. W bezpośrednie udzielanie wsparcia zaangażowanych było 29 specjalistów: oligofrenopedagogów, fizjoterapeutów, rehabilitantów, logopedów, neurologopedów, psychologów, terapeutów integracji sensorycznej, terapeutów EEG Biofeedback, którzy usprawniali funkcjonowanie dziecka poprzez: stymulowanie rozwoju motorycznego, utrwalanie prawidłowych wzorców ruchowych, stymulowanie polisensoryczne, kształtowanie orientacji i poruszania się w przestrzeni, usprawnianie widzenia i wzroku, kształtowanie umiejętności samoobsługowych, stymulowanie prawidłowego rozwoju językowego dzieci, wykrywanie i usuwanie wad wymowy, kształtowanie prawidłowej mowy poprzez korygowanie zaburzeń, doskonalenie mowy już ukształtowanej, wdrażanie do praktycznego wykorzystania nawyków poprawnej wymowy przyswojonej w toku ćwiczeń, eliminowanie wad postawy oraz działania profilaktyczne w tym zakresie, zapewnienie możliwości wszechstronnego rozwoju fizycznego i wspaniałej zdrowej zabawy, zapamiętywanie i różnicowanie bodźców słuchowo-wzrokowych, rozwijanie percepcji oraz pamięci słuchowej i wzrokowej, a także koordynacji zmysłowo-ruchowej, usprawnianie motoryki małej, precyzji ruchów, sprawności grafomotorycznej oraz motoryki dużej, pozytywne wzmacnianie dokonań dzieci, wyposażenie rodziców w wiedzę i umiejętności w zakresie usprawniania dziecka, kształtowanie, rozwijanie umiejętności społecznych, radzenia sobie z emocjami, komunikacji z otoczeniem i funkcjonowania w nim, wspieranie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny dziecka, wzmacnianie więzi między rodzicami a dzieckiem. Dzięki realizacji zadania poprawił się poziom funkcjonowania dzieci, co rodzice potwierdzili w rozmowach z terapeutami. - **skorzystało 130 dzieci; łącznie przeprowadzono 12 162 godziny zajęć; kwota 851 133,74 zł.**

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

- 1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.**

Działania

- 1) *Organizacja cykli szkoleń, wykładów dla rodziców i nauczycieli szkół i gimnazjów, szkół średnich;*
- 2) *Działania profilaktyczne w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PP-P,

Współrealizatorzy: WOZ, WED; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają następujące poradnie psychologiczno - pedagogiczne:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu, ul. Kościelna 1A
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie, ul. Legionów 85
3. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce, ul. Inżynierska 1 i jej filia w Ząbkach

W 2021 r. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne przeprowadziły prelekcje dla rodziców i nauczycieli mające na celu uświadomienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży zagrożeń płynących z internetu i gier komputerowych, ryzykiem i objawami uzależnienia od komputera, telefonu, używek. Poradnie podjęły działania mające na celu zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym wśród dzieci i młodzieży.

Pomoc realizowana jest w różnych formach: indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych oraz zajęć warsztatowych i programów profilaktycznych dla rodziców, dzieci i młodzieży; terapii rodziny; grup wsparcia; prowadzenia mediacji; interwencji kryzysowej; warsztatów; porad i konsultacji; wykładów i prelekcji; działalności informacyjno-szkoleniowej; udziału w zebraniach rad pedagogicznych.

W ramach swoich działań/zadań Poradnie psychologiczno - pedagogiczne realizują bardzo szeroki program profilaktyki z uwzględnieniem tematów dotyczących przemocy szkolnej, rówieśniczej, medialnej, itp.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce zorganizowała w 2021 r.:

Zajęcia z uczniami: Depresja, czy dotyczy także nas - „Moje życie, moja największa wartość” – skorzystało 9 klas, w tym 202 osoby.

Warsztaty: Warsztaty online dla rodziców dotyczące uzależnienia od multimediiów – „Czy dotyczy już mojego dziecka”, „Jak wychować szczęśliwe dziecko w dobie pandemii (profilaktyka lęku i depresji)”, „Wspieranie dzieci i młodzieży w budowaniu motywacji do podejmowania działań i nauki”.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie zorganizowała w 2021 r.:

Zajęcia z uczniami:

- Zajęcia profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych (kl. 1-3), wg programów „Cukierki”, „Magiczne Kryształki”, „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, „Baśń o Grzecznym Rycerzu”, „Baśń o Mądrej Katarzynie” i inne własne programy dostosowane do problemów zaistniałych w zespole klasowym. – **skorzystało 365 osób;**
- Zajęcia profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych (kl. 4-8), wg programów „Oblicza depresji”, „Saper”, „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, „Relacje w klasie”, „Zagrożenia internetowe”, „Profilaktyka uzależnień” i inne własne programy dostosowane do problemów zaistniałych w zespole klasowym. – **skorzystało 882 osoby;**

- Profilaktyka uzależnień (uzależnienia chemiczne i behawioralne), stres przedmaturalny, szybkie sposoby uczenia się. – **skorzystało 228 osób;**
- Zajęcia integracyjne i ogólnorozwojowe dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej (uzasadnione zapotrzebowanie). – **objęto wsparciem 534 uczniów;**
- Zajęcia integracyjne dla szkół ponadgimnazjalnych - **objęto wsparciem 535 uczniów;**
- Zajęcia interwencyjne w klasach spowodowane zdarzeniami losowymi lub aktualnymi problemami wychowawczymi. - **objęto wsparciem 20 uczniów;**
- Zajęcia grupowe dla dzieci nieśmiałych **2 edycje – skorzystało 6 osób.**

Zajęcia edukacyjne i warsztatowe dla rodziców i Rady Pedagogicznej szkół:

- Przemoc w rodzinie i procedury Niebieskiej Karty - **dla 34 osób;**
- "Zagrożenia w cyberprzestrzeni", „Samookaleczenia”- **dla 35 osób;**
- Warsztaty dla rodziców 3 edycje - **dla 41 osób;**
- Warsztaty z doradztwa zawodowego – **skorzystało 337 osób.**

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tłuszczu zorganizowała w 2021 r.:

Warsztaty:

- Trening umiejętności społecznych dla dzieci w wieku 6-9 lat w oparciu o program profilaktyczny rekomendowany przez MEN „Przyjaciele Zippiego”;
- Trening umiejętności społecznych dla dziewcząt w wieku nastoletnim;
- Trening umiejętności społecznych dla dzieci w wieku 8-10 lat.

Zajęcia:

- Wsparcie dla uczniów klas IV-VI SP w Kruszu – psycholog B. Wójcicka: Mediacje w klasie, konflikt pomiędzy uczennicami – **objęto wsparciem 9 osób;**
- Zajęcia reintegracyjne w SP w Ostrówku **dla 170 osób;**
- Zajęcia reintegracyjne w SP w Kozłach **dla 70 osób.**

Konsultacje:

- Dzieci do 3 roku życia - **objęto wsparciem 8 dzieci;**
- W wieku uprawniającym do objęcia wychowaniem przedszkolnym - **objęto wsparciem 26 dzieci;**
- Dzieci objęte rocznym przygotowaniem przedszkolnym - **objęto wsparciem 2 dzieci;**
- Konsultacje dla uczniów szkół podstawowych - **objęto wsparciem 23 dzieci;**
- Konsultacje dla uczniów z Liceum Ogólnokształcącego - **objęto wsparciem 2 uczniów.**

Porady:

- Dzieci do 3 roku życia - **objęto wsparciem 15 dzieci;**
- W wieku uprawniającym do objęcia wychowaniem przedszkolnym - **objęto wsparciem 12 dzieci;**
- Dzieci objęte rocznym przygotowaniem przedszkolnym - **objęto wsparciem 3 dzieci;**
- Konsultacje dla uczniów szkół podstawowych - **objęto wsparciem 73 uczniów;**
- Konsultacje dla uczniów z Liceum Ogólnokształcącego - **objęto wsparciem 2 uczniów.**

Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie przedstawia się w następujący sposób:

Tabela 44: Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2020-2021

Poradnia	Liczba wydanych orzeczeń 2020	Liczba wydanych orzeczeń 2021	Liczba Wydanych opini 2020	Liczba Wydanych opini 2021	Liczba diagnoz 2020	Liczba diagnoz 2021	Liczba badań przesiewowych 2020	Liczba badań przesiewowych 2021	Liczba innych konsultacji 2020	Liczba innych konsultacji 2021
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie	484	436	742	949	3055	3635	11	50	2166	1 100
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu	130	104	374	342	1337	1284	42	52	808	3 063
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce	523	433	1023	1319	2130	2229	23	1554	651	651
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce (Filia w Ząbkach)			130	229	311	886			167	167

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z PPP

E. STAROŚĆ

- 1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.**

Działania

1) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Senioralnej

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: PCPR; DPS-y, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Program Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025, przygotowany przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie, został przyjęty Uchwałą Nr VIII-100/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku.

Celem strategicznym dla polityki senioralnej Powiatu Wołomińskiego jest to, aby przy wykorzystaniu możliwości wszystkich podmiotów na terenie powiatu stwarzać korzystne warunki godnego, samodzielnego, zdrowego starzenia się mieszkańców w połączeniu z tworzeniem możliwości czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym społeczności powiatu.

Działania

2) Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych z wykorzystaniem realizatorów z terenu powiatu

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

Wymienione gminy Zielonka, Strachówka, Jadów i Wołomin powinny w największym stopniu przyjąć systemowe rozwiązania dla działań wspierających Seniorów, bowiem w tych gminach występują największe populacje osób w wieku poprodukcyjnym, a tym samym zapotrzebowanie na usługi wspierające dla tej grupy osób. Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2021 r dla powiatu wynosił 17,24 %, natomiast dla wymienionych gmin jest on zdecydowanie wyższy i wynosi w odniesieniu do wszystkich mieszkańców gminy. Największy odsetek mieszkańców w wieku senioralnym posiadają gminy: Zielonka – 22 % , Wołomin -23,7 %, Strachówka

– 19,40 %, Jadów – 20,91%. Najmłodszą gminą w powiecie wołomińskim jest gmina Ząbki – 12,84 % oraz gmina Marki 13,60 % mieszkańców w wieku 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców gminy. Aktualnie na terenie powiatu w różnych gminach podejmowane są liczne inicjatywy działań prospołecznych wskazujące na aktywność samego środowiska osób starszych jak również inicjatywy jednostek samorządu lokalnego oraz niezależnych organizacji pozarządowych.

W roku 2021 na terenie powiatu wołomińskiego, w ramach bezpośrednich działań na rzecz środowiska seniorów, realizowano zadania w następujących obszarach: promocja i ochrona zdrowia; pomoc społeczna; wspieranie osób niepełnosprawnych; przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Działania

3) *Utworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2021

- W Gminie Wołomin, w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, utworzono **Dzienny Dom Senior+**. Placówka ta skierowana jest dla osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych, lub takich które są pozostawione przez członków rodzin w domach przez cały dzień, osoby których dochody nie pozwalają na zapewnienie stałej opieki zewnątrz. **Uczestnikami placówki w 2021 roku było łącznie 21 osób.** Dom przystosowany jest do prowadzenia działalności w pomieszczeniach umożliwiających zorganizowanie terapii zajęciowej, spożywania posiłków, wypoczynku, relaksu, zajęć kulinarnych, spotkań kulturalnych, i rekreacyjnych. Seniorzy mają możliwość korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, urządzeń służących do utrzymania higieny osobistej ze sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu RTV, biblioteki, gier, stanowiska komputerowego będących na wyposażeniu placówki.
- W 2021 roku na terenie Gminy Radzymin, utworzono **Radzyński Klub Inspiracji**. Głównym celem placówki jest stworzenie sprzyjających warunków rozwoju osobistego oraz zapewnienie dodatkowej opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży. Kadre klubu stanowią specjaliści - psycholodzy i pedagodzy. Oprócz pomocy i wsparcia w nauce, organizacji czasu wolnego, propozycji zabaw i zajęć sportowych, placówka oferuje również pomoc w zakresie integracji grupy, nauki poszukiwania własnych zasobów, treningi rozwojowe i umiejętności, treningi relaksacyjne, redukujące stres oraz regulujące emocje. Karda placówki pracuje również z rodzicami w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych, w tym nawiązanie i utrzymanie relacji z dziećmi i rodzicami - relacji opartej na bezpieczeństwie, szacunku i zaufaniu. Dotychczas odbyły się również wycieczki do ZOO w Warszawie, na Starówkę, do Gospodarstwa Agroturystycznego w Kicinach na zajęcia „Cuda i wianki”, na basen i do kina. Realizowane są również warsztaty kulinarne, taneczne, artystyczne i sportowe. **Liczba miejsc w Klubie 15; Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wynosi 216 539,00 zł (środki z budżetu gminy).**
- Na terenie gminy Zielonka funkcjonuje Klub Senior +, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce. **Klub zrzesza 61 zadeklarowanych uczestników.** W ramach działalności klubu są organizowane zajęcia: gimnastyki, tańca w kręgu, spacerów z kijkami, warsztaty z zakresu pierwszej pomocy, zagrożeń konsumenckich i zjawiska kradzieży oraz zajęcia z psychomotoryki.
- Klubu Senior+ utworzono w 2018 roku w Gminie Tłuszcz **dla 15 osób.** Klub został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów (osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+) w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej.

- Od stycznia 2019 roku w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+ **dla 25 osób**. W ramach prowadzonej działalności w 2021 roku odbyły się zajęcia ruchowe – gimnastyka, zajęcia taneczne, zajęcia „zdrowy kręgosłup” na pływalni w Ząbkach, spotkania integracyjne. Ponad to odbyły się wykłady z różnych dziedzin życia, mieli możliwość skorzystania z pomocy psychologa oraz porad prawnych, a także brali udział w wydarzeniach kulturalnych.
- W 2019 roku Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu Wieloletniego „Senior +”, w ramach którego od stycznia 2020 roku swoją działalność rozpoczął Klub Senior+ przeznaczony **dla 15 uczestników**. W ramach działalności klubu w 2021 r. realizowano działania z w postaci zajęć ruchowych, warsztatów teatralnych, warsztatów wokalnych, wycieczek i spotkań integracyjnych, warsztatów plastycznych, warsztatów coachingowych, a także warsztatów dotyczących zdrowia.
- Na terenie Gminy Poświętne w 2020 roku zostały utworzone dwa „Kluby Senior+” w miejscowości Poświętne oraz Międzyzyleś. Obydwie placówki są przeznaczone **dla 20 uczestników**. Kluby powstały z myślą o osobach, które nie będąc już aktywne zawodowo, chcą aktywnie spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania, pasje czy poszerzać wiedzę. Głównym celem powstania klubu było stworzenie seniorom miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których będą mogli ciekawie spędzać czas.
- Na terenie Gminy Klembów w 2021 r. w ramach Wieloletniego rządowego programu „Senior + na lata 2015- 2020. został utworzony Klub Senior+. Klub jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, świadczącym usługi dla osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo i zamieszkujących na terenie gminy Klembów. Główne cele, jakie przyświecają idei tworzenia takich miejsc to: organizowanie form wsparcia dostosowanych do potrzeb, oczekiwań i możliwości seniorów, zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, świadczenie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, motywowanie seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych, integracja ze środowiskiem lokalnym. **W zajęciach klubu brały udział 23 osoby.**

Działania

4) Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu.

Realizatorzy gminni: OPS-y

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego działają dwa domy pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatowy, są to:

- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób z chorobą Alzheimera w Radzyminie - **dla 107 osób;**
- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku w Zielonce – **dla 67 osób.**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 2268 z późn.zm.) dokumenty do domu pomocy społecznej kompletuje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Ośrodek pomocy społecznej wydaje również decyzję o skierowaniu do wybranego domu i decyzję o odpłatności, które są podstawą dla PCPR-u do wydania decyzji o umieszczeniu w danym DPS-ie.

Średni miesięczny koszt utrzymania w domach w 2021 r. wynosił: Radzymin – 4 793,97 zł, Zielonka – 4 687,13 zł.

Tabela 45: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)

Lp.	Gmina	Liczba osób 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota świadczeń 2020
1	Wołomin	96	2 939 346 zł	103	3 150 041 zł
2	Zielonka	20	716 233 zł	27	759 645 zł
3	Ząbki	23	484 011 zł	21	615 208 zł
4	Radzymin	37	935 595 zł	32	885 225 zł
5	Dąbrówka	6	166 822 zł	5	170 274 zł
6	Kobyłka	29	862 461 zł	25	893 541 zł
7	Poświętne	1	33 353 zł	2	53 408 zł
8	Tłuszcz	20	568 977 zł	20	625 436 zł
9	Klembów	13	351 361 zł	11	261 029 zł
10	Jadów	6	178 798 zł	10	255 025 zł
11	Strachówka	3	112 067 zł	3	123 636 zł
12	Marki	27	802 026 zł	28	887 196 zł
	RAZEM	281	8 151 110 zł	287	8 679 664 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 r.

Działania

5) Tworzenie gminnych i powiatowej Rady Seniorów

Realizatorzy: gminy, powiat wołomiński

Realizacja: 2017 – 2021

Na terenie powiatu wołomińskiego w gminach: Wołomin, Zielonka i Marki zostały utworzone rady seniorów:

- **Miejską Radę Seniorów w Zielonce** powołano Uchwałą Nr XLII/414/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Miejskiej Rady Seniorów w Zielonce.
- **Wołomińską Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr XXXVIII/66/14 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie powołania Wołomińskiej Rady Seniorów
- **Marecką Radę Seniorów** powołano Uchwałą Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej statutu

Celem działania Rad jest m.in. integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz poprzez:

1. ściśle współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
2. integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych;
3. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
4. zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego
5. wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej;
6. dążenie do odtwarzania i umacniania więzi międzypokoleniowych więzi społecznych;
7. wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej gminy;
8. upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Działania

6) *Utworzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y, gminy poza: Tuszczem, Wołominem, Zieloną

Realizacja: 2017 – 2021

W kilku gminach powiatu zostały powołane Uniwersytety Trzeciego Wieku:

1. Wołomiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Mariańska 7, 05-200 Wołomin;
2. Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Ośrodku Kultury w Zielonce, ul. Literacka 20, 05-220 Zielonka;
3. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tłuszczu, ul. Warszawska 10, 05-240 Tłuszcz;
4. Marecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 37, 05-270 Marki;
5. Radzyński Uniwersytet Otwarty ul. Konstytucji 3 Maja 15, 05-250 Radzymin;
6. Kobyłkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku Al. Jana Pawła II 22, 05-230 Kobyłka

które realizują różne formy aktywności umysłowej, fizycznej, kulturalnej czy krajoznawczej wyrażających się w organizacji wielu wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi, organizacji różnych form medytacji, wyjazdów do kin i teatrów oraz organizacji wycieczek do miejsc kultu, historycznych czy ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działania

7) *Utworzenie Ośrodków Kultury i Sportu*

Realizatorzy: gmina Jadów; gmina Strachówka.

Realizacja: 2017 – 2021

Gminny Ośrodek Kultury w Jadowie znajduje się przy ul. Jana Pawła II 17. Ośrodek otwarty jest w godzinach: wtorek 9.00 - 18.00, środa 8.00 - 18.00, czwartek 9.00 - 18.00, piątek 8.00 - 17.00, sobota 10.00 - 16.00. W skład GOK wchodzi Ośrodek Kultury w Jadowie oraz świetlice wiejskie w Starowoli i Wujówce.

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

Działania

- 1) *Konieczność przyjęcia przez gminy zasad zlecania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy (np. Marki, Tłuszcz) podmiotom zarejestrowanym na terenie powiatu oraz kierowania mieszkańców gmin w pierwszej kolejności do domów pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.*

Realizatorzy gminni: gminne OPS-y

Realizacja: 2017

Zasadą jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania. Aktualnie w dwu domach pomocy społecznej na terenie powiatu funkcjonuje średniorocznie ok. 20 wolnych miejsc w sytuacji, gdy osoby z powiatu wołomińskiego deklarujące chęć pójścia do dps są kierowane do dps komercyjnych czy prowadzonych przez administrację publiczną, ale na terenie innego powiatu. Odpłatność za pobyt trafia więc do innych powiatów i nie wraca do jednostek samorządowych jako dochód z tytułu udziału w podatkach.

Usługi opiekuńcze zlecane dotąd podmiotowi spoza powiatu wołomińskiego w Gminie Tłuszcz i Marki aktualnie zlecane są Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” z siedzibą w Tłuszczu. Stawka za godzinę usługi w 2021 r. wynosiła 24,00 zł.

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych

Działania

1) *Uczestnictwo w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to **udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.**

Pomoc jest udzielana w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, przekazywanych bezpłatnie np. osobom bezdomnym. W ramach Programu i z wykorzystaniem żywności mogą być również organizowane działania w formie:

- warsztatów kulinarnych z udziałem ekspertów kulinarnych, kucharzy i dietetyków,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych wskazujących zasady zdrowego żywienia przeciwdziałania marnotrawieniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (budżet domowy, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego).

Do otrzymania pomocy osoby i rodziny, spełniające kryteria, kierowane są przez ośrodki pomocy społecznej do Punktów wydawania żywności.

W 2021 roku Gminy z terenu powiatu wołomińskiego, głównie przez ośrodki pomocy społecznej, uczestniczyły w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)” – Podprogram 2021 m. in.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie w 2021 roku kontynuował współpracę z Bankiem Żywności SOS w Warszawie. **W 2021 roku ze wsparcia w formie paczek żywnościowych skorzystało 203 osób. Ogółem przekazano 15 622,88 kg żywności o wartości 80 086,16 zł.**
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. **Pomocą żywnościową w roku 2021 objęto 110 rodzin.**
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie w 2021 r. na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów żywnościowych podpisał umowę z Bankiem Żywności w Siedlcach. **Z tej formy pomocy korzystało 127 osób.** Realizacją programu w całości zajmują się pracownicy GOPS (tj. kwalifikowaniem rodzin, dystrybucją i sprawozdawczością).
4. W Gminie Kobyłka w ramach podpisanej umowy z Bankiem Żywności na odbiór i dystrybucję żywności mimo ograniczeń związanych z sytuacją zagrożenia epidemią COVID-19 od marca 2021 r. do września 2021 r. odbywało się comiesięczne wydawanie żywności otrzymanej z Banku Żywności. W związku z wytycznymi BŻ żywność dostarczali do OPS i pomagali w wydawaniu żołnierze z Jednostki Wojskowej z Zegrza oraz strażacy z miejscowej

Ochotniczej Straży Pożarnej. **W okresie od września 2021 r. wydano żywność dla 255 osób, na łączną kwotę 132 375,03 zł, w ilości 24 ton żywności.**

5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Dystrybucją zajął się Caritas w Radzyminie. **Pomocą żywnościową w roku 2021 objętych zostało 39 rodzin, w tym 93 osób.**
6. Ośrodek Pomocy w Wołominie w zakresie realizacji programu współpracuje z Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej. **W 2021 r. do otrzymywania produktów żywnościowych skierował 215 rodzin, w tym 458 osób.**
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w 2021 r. objął wsparciem w dystrybucji produktów żywnościowych **łącznie 378 osób.** W 2021 r. wydał osobom najbardziej potrzebującym łącznie 1287 paczek, co daje ponad 20 ton żywności z Banków Żywności. **Łączna wartość produktów żywnościowych wyniosła 98 474,45 zł.**
8. W 2021 r. Gmina Poświętne nie uczestniczyła w realizacji zadania publicznego w ramach programu POPŻ z powodu braku odpowiedniego lokalu do przechowywania i wydawania żywności.

Działania

2) *Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.*

3) *Tworzenie Programów lokalnych zgodnie z zapotrzebowaniem.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2021

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego uczestniczyły w programach unijnych i regionalnych. Aktywność projektowo-konkursowa jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w 2021 r. polegała głównie na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych.

- W roku 2021 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowce, kontynuował realizację projektu partnerskiego pod tytułem „Bądźmy aktywni” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej 48 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym 24 z terenu gminy Klembów oraz 24 osób z gminy Dąbrowka. Całkowita wartość projektu to 537 589,00 zł. Projekt zakłada III etapy: W pierwszym etapie projektu udział wzięło 17 osób (9 z gminy Klembów i 8 z gminy Dąbrowka). W drugim etapie projektu udział wzięło 16 osób z gminy Dąbrowka. W trzecim etapie bierze udział 8 uczestników z gminy Dąbrowka oraz 8 uczestników z gminy Klembów.
- Realizacja programu „Opieka Wytechnieniowa” – **edycja 2021** w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem równoważnym.

Na terenie powiatu wołomińskiego program realizowany był w dwóch formach:

1. świadczenie usługi opieki wytechnieniowej w ramach pobytu dziennego z podziałem na gminy realizujące program:

Tabela 46: Świadczenie usługi „Opieki Wytnieniowej” z podziałem na gminy realizujące program w 2021 r.

Gmina	Liczba osób	Kwota wydatkowana na realizację usługi w formie pobytu dziennego
Klembów	8	65 116,80
Radzymin	9	79 759,55
Zielonka	3	12 539,47
Marki	7	54 093,00
Ząbki	20	60 445,13
Wołomin	4	25 221,60
Suma	51	297 175,55

Źródło: Opracowanie własne PCPR

2. Świadczenie usługi specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki realizowane przez specjalistów w ramach umowy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie – **skorzystały 52 osoby; kwota 92 874,00 zł, w tym 4 248,38 zł (środki własne Powiatu).**
- Realizacja programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - edycja 2021 w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym z podziałem na gminy realizujący program.

Tabela 47: Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej z podziałem na gminy realizujące program w 2021 r.

Gmina	Liczba osób	Środki finansowe wydatkowane na realizację programu
Dąbrówka	18	179 753,33
Łuszczy	33	386 541,75
Radzymin	37	342 296,41
Zielonka	6	98 959,29
Marki	7	334 960,00
Wołomin	14	97 182,59
Suma	115	1 439 693,37

Źródło: Opracowanie własne PCPR

- Gmina Radzymin od 2021 r. realizuje projekt pn. „**NOWY STANDARD**” z Europejskiego Funduszu Społecznego z Działania 9.2: Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej z Poddziałania 9.2.1. Zwiększenie dostępności usług społecznych. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych na terenie Gminy Radzymin dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osoby starsze 60+, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowotnymi, poprzez realizację usług w formie dziennej stacjonarnej w Klubie Seniora.

W projekcie realizowane są trzy zadania:

- W pierwszym zadaniu został uruchomiony Klub Seniora;
- W drugim zadaniu prowadzony jest program społeczny - udzielanie wsparcia psychologicznego;
- W trzecim zadaniu realizowana jest aktywizacja społeczna poprzez zaangażowanie uczestników w program zdrowotny tj. gimnastyka (dobór ćwiczeń i ich intensywności dobierana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości)

Realizacja projektu od 01.08.2021 r. do 31.12.2023 r.; Całkowita wartość projektu wynosi 678 166,50 zł.

- Realizacja programu „Opieka 75+” – wsparcie w zakresie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób powyżej 75 roku życia, które są osobami samotnymi. – **Skorzystało 61 Osób.**

Tabela 48: świadczenie usługi „Opieka 75+” z podziałem na gminy realizujące program.

Gmina	Liczba osób
Strachówka	4
Poświętne	6
Tłuszcz	17
Zielonka	3
Marki	7
Kobyłka	16
Wołomin	8
Razem	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy.

- Realizacja Powiatowego Programu dla dzieci ze Szkół Specjalnych – **Lato/Zima z Uśmiechem (środki własne powiatu).**

Skierowany do uczniów szkół specjalnych w wieku od 8 do 24 lat, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i ze spektrum autyzmu.

Cele Programu obejmowały wzrost dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, poprzez np. poznanie zasad higieny osobistej i najbliższego otoczenia, poznanie zasad zdrowego stylu życia, odkrywanie własnych zainteresowań. Koszty obejmowały ubezpieczenie uczestników, zapewnienie transportu na wycieczki, materiały pomocnicze wykorzystywane podczas zajęć plastycznych z dziećmi, a także wynagrodzenie dla opiekunów

Tabela 49: Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2019-2021

	Zima z Uśmiechem		Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem / Zima z Uśmiechem	
	2019		2020		2021	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Plan	28	40 000,00 zł	31	12 903,00 zł	21 (Zima)	54 475,00 zł
Wydatkowano		31 754,87 zł		12 900,53 zł	30 (lato)	50 303,87 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR.

- W roku oceny Gmina Zielonka kontynuowano projekt „Nowa jakość pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce”, ma na celu zmianę organizacji pracy w Ośrodku, poprzez oddzielenie zadań administracyjnych od pracy socjalnej i usług socjalnych. W ramach Projektu zatrudniono dodatkowo pracownika socjalnego, zorganizowano szkolenia dla pracowników oraz doposażono Ośrodek w sprzęt biurowy.

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

Działania

1) Uczestnictwo w Ogólnopolskim programie polityki prorodzinnej „Karta Dużej Rodziny” zgodnie z Ustawą o Karcie Dużej Rodziny.

Realizatorzy: Gminy

Realizacja: 2017 – 2025

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu powiatu wołomińskiego jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty ponad 24 tys. miejsc zgłoszonych przez firmy i instytucje z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom, z co najmniej trójką dzieci, a od początku 2019 roku również rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci.

Tabela 50: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Kto realizuje	Od kiedy	Liczba wydanych kart od początku realizacji projektu	Liczba wydanych kart w 2021 r.
1	Wołomin	Urząd Miasta, Wydział Polityki Społecznej	05.12.2014r.	9 594	1 155
2	Zielonka	Urząd Miasta, Wydział Spraw Społecznych	01.01.2015r	2 488	168
3	Ząbki	Urząd Miasta (od 01.05.2018r. OPS)	01.01.2016r	3 252	451
4	Radzymin	Urząd Miasta, Referat Partycypacji i Polityki Społecznej.	16.06.2014r	3 316	401
5	Dąbrówka	Urząd Gminy	05.12.2014r	2 205	563
6	Kobyłka	Urząd Miasta, Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych	16.06.2014r	4 935	374
7	Poświętne	GOPS	Lipiec 2014	1 350	39
8	Tłuszcz	OPS	16.06.2014r	6 906	453
9	Klembów	GOPS	05.12.2014	1 653	115
10	Jadów	GOPS	05.01.2015	1 456	96
11	Strachówka	OPS	05.12.2014r	442	10
12	Marki	Urząd Miasta (od 01.01.2018r. OPS)	31.10.2012r	4 872	329
Razem				42 469	4 154

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy.

Działania

2) Realizacja Powiatowego Programu Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny”.

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: gminy uczestniczące w Programie

Realizacja: 2017 – 2025

Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny” realizowany jest od 2012 roku. Od początku realizacji do chwili obecnej wydano ponad 11 110 kart. W 2021 roku wydano łącznie 1 420 Powiatowych Kart Rodziny, z tego 541 nowych kart oraz 879 kart z nowym okresem ważności. W roku 2021 powiat przeznaczył 400 000 zł na realizację Programu, co oznacza 50% jego wartości, a kolejne 50% wartości dopłaciły gminy. W pięciu gminach powiatu, uczestniczących w Programie wsparcie otrzymało 1 200 rodzin.

Informacje dot. Powiatowej Karty Rodziny (m.in. inf. o niezbędnych dokumentach, katalog ulg i zniżek, listę partnerów programu) można uzyskać na stronie internetowej: <http://www.takrodzina.pl/>
W 2021 r. powiat wołomiński udzielił następującym gminom, które przystąpiły do realizacji Programu, pomocy finansowej w formie dotacji celowej:

Tabela 51: Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2021 r.

Gmina	Liczba wydanych kart w 2021 r.	Wysokość udzielonej dotacji	Ulg i zniżki dla posiadaczy Powiatowej Karty Rodziny
Dąbrówka	82	47 000,00 zł (Uchwała nr XXX-300/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.)	– przy opłatach za posiłki wydawane w formie obiadów w placówkach oświatowych; – przy opłatach za zajęcia prowadzone w Gminnym Centrum Kultury.
Poświętne	5	5 904,00 zł (Uchwała nr XXX-301/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.)	– czynsz w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy; – finansowanie świadczeń pieniężnych na rozpoczęcie roku szkolnego – wyprawka szkolna; – świadczenia i ulgi udzielane przez inne gminy i jednostki organizacyjne na terenie innych gmin uczestniczących w Programie.
Radzymin	187	70 000,00 zł (Uchwała nr XXX-302/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.)	– posiłki w formie obiadów w placówkach oświatowych; – zajęcia i bilety wejściowe na imprezy w Radzyńskim Ośrodku Kultury i Sportu; – bilety wejściowe na imprezy w Miejskiej Sali Koncertowej im. F. Chopina oraz w Radzyńskim Ośrodku Kultury i Sportu; – pobyt dzieci w publicznych przedszkolach.
Tłuszcz	144	9 000,00 zł (Uchwała nr XXX-303/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.)	– zakup biletu autobusowego lub kolejowego na dojazd do pracy lub szkoły; – zwrot kosztów za zajęcia prowadzone w Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczy; – dofinansowanie w opłatach za zniżki udzielone przez inne gminy i ich jednostki organizacyjne na terenie innych gmin powiatu wołomińskiego uczestniczących w Programie.
Zielonka	123	67 000,00 zł (Uchwała Nr XXX-304/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.)	– nabycie biletu autobusowego lub kolejowego na dojazd do pracy lub szkoły, – zajęcia oferowane przez Ośrodek Kultury i Sportu, – pobyt w miejskich przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych

Źródło: Opracowanie własne PCPR.

Na terenie Gminy Marki wprowadzono Marecką Kartę Dużej Rodziny. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach od stycznia 2018 r. Od początku realizacji programu wydano 2 125 kart, w tym w 2021 r. wydano 748 karty. Marecka Karta Dużej Rodziny uprawnia do:

- 50% zniżki w opłatach za posiłki wydawane w formie obiadów oraz wyżywienia całodziennego dla dzieci z rodzin wielodzietnych uczęszczających do publicznych szkół podstawowych oraz średnich, publicznych przedszkoli oraz przedszkoli niepublicznych realizujących świadczenia publiczne zlecone przez Miasto Marki.
- 50% zniżki od obowiązujących opłat za zajęcia dla dzieci z rodzin wielodzietnych organizowane przez miejskie instytucje kultury (czyli Marecki Ośrodek Kultury),
- korzystania przez dzieci z rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską ZTM, które dojeżdżają do szkoły znajdującej się w odległości powyżej 3 km od miejsca zamieszkania,
- 50 % zniżki od obowiązujących cen biletów za korzystanie przez dzieci z rodzin wielodzietnych posiadających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z miejskiego obiektu sportowo-rekreacyjnego MCER.

Działania

3) *Uczestnictwo w Wieloletnim Programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.*

4) *Organizacja gminnych punktów dystrybucji żywności w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020.*

Koordynatorzy gminni - OPS-y.

Realizacja: 2017 – 2025

Pomoc w dożywianiu realizowana jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program wykonywany jest zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Mazowieckim. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Realizacja Programu „Posiłek w domu i szkole” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe. W 2021r. w programie uczestniczyły gminy z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 52: Zasilki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota Świadczeń 2020	Liczba osób 2021	Kwota Świadczeń 2021
Wołomin	575	523 989 zł	535	632 491 zł	423	401 637zł	415	542 703 zł	447	609 425
Zielonka	41	10 753 zł	98	44 177 zł	87	63 299zł	87	37 922 zł	135	64 176
Ząbki	188	111 785 zł	175	106 251 zł	171	89 150 zł	211	145 381 zł	196	138 204
Radzymin	118	25 080 zł	164	38 320 zł	139	35 280 zł	153	69 880 zł	116	64 660
Dąbrówka	28	10 650 zł	23	10 200 zł	28	12 050 zł	26	16 150 zł	30	14 600
Kobylka	176	102 840 zł	198	100 800 zł	167	143 739 zł	183	202 516 zł	152	154 565
Poświętne	59	55 620 zł	61	58 237 zł	7	1 950 zł	18	6 800 zł	32	16 500
Łuszc	116	725 44 zł	110	60 464 zł	115	73 999 zł	126	89 278 zł	116	88 209
Klembów	85	33 820 zł	68	25 300 zł	51	21 794 zł	57	26 493 zł	45	25 603
Jadów	17	4 210 zł	25	6 840 zł	24	9 650 zł	54	23 370 zł	38	17 450
Strachówka	3	1 250 zł	4	1 950 zł	6	2 400 zł	23	18 098 zł	17	13 630
Marki	224	165 600 zł	231	170 050 zł	382	215 000 zł	298	306 400zł	277	350 780
RAZEM	1630	1 045 597 zł	1692	1 255 080 zł	1600	1 069 948 zł	1651	1 484 991 zł	1 601	1 557 802

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2017 r. - 2021 r.

Tabela 53: Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota świadczeń 2020	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021
Wołomin	751	576 468 zł	624	467 966 zł	621	492 867 zł	495	306 647 zł	380	238 969
Zielonka	98	90 823 zł	75	73 656 zł	79	67 077zł	57	37 922 zł	68	45 465
Ząbki	129	84 675 zł	119	84 436 zł	121	80 296 zł	108	35 590 zł	83	42 259
Radzymin	166	74 428 zł	129	64 059 zł	126	65 321 zł	93	25 433 zł	93	47 477
Dąbrówka	150	57 018 zł	115	46 095 zł	101	43 854 zł	72	15 648 zł	51	15 695
Kobylka	208	148 986 zł	193	166 857 zł	178	136 261 zł	127	77 484 zł	147	125 435
Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	142	83 356 zł	116	35 371 zł	85	49 229
Łuszc	173	57 001 zł	124	52 402 zł	113	38 001 zł	81	20 722 zł	54	26 211
Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł	63	12 745 zł	59	17 809
Jadów	119	44 111 zł	116	41 184 zł	83	33 883 zł	62	15 182 zł	54	18 089
Strachówka	95	33 946 zł	59	20 723 zł	54	18 127 zł	38	7 495 zł	47	13 924
Marki	133	73 092 zł	112	65 962 zł	152	74 779 zł	131	86 184 zł	55	23 919
RAZEM	2249	1 359 134 zł	1877	1 187 142 zł	1859	1 169 736 zł	1443	676 423 zł	1 176	664 481

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2017 r. - 2021 r.

Tabela 54: Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2017	Kwota świadczeń 2017	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób, 2020	Kwota świadczeń 2020	Liczba osób, 2021	Kwota świadczeń 2021
Wołomin	583	336 135 zł	510	306 560 zł	554	294 411 zł	412	128 978 zł	328	156 847
Zielonka	95	86 624 zł	71	63 323 zł	74	58 739 zł	52	27 431 zł	62	43 267
Ząbki	127	80 210 zł	111	70 665 zł	115	71 728 zł	105	32 821 zł	80	39 592
Radzymin	156	67 933 zł	127	61 516 zł	125	64 566 zł	92	25 217 zł	93	45 196
Dąbrówka	149	55 875 zł	113	44 094 zł	98	41 125 zł	70	15 044 zł	50	15 261
Kobylka	200	144 111 zł	191	166 501 zł	178	136 261 zł	127	77 484 zł	125	93 973
Poświętne	120	73 653 zł	102	61 796 zł	139	82 528 zł	110	31 944 zł	84	44 414
Tłuszcz	171	52 262 zł	120	42 644 zł	112	35 383 zł	76	12 987 zł	48	11 571
Klembów	109	44 933 zł	99	42 006 zł	89	35 914 zł	63	12 745 zł	59	17 809
Jadów	118	41 973 zł	115	38 760 zł	82	31 211 zł	61	15 014 zł	54	18 089
Strachówka	92	30 316 zł	58	19 909 zł	53	17 467 zł	38	7 495 zł	47	13 924
Marki	132	73 092 zł	111	64 947 zł	152	74 779 zł	95	53 454 zł	52	19 270
Razem	2052	1 087 117 zł	1728	982 721 zł	1771	944 112 zł	1301	440 614 zł	1 082	519 213

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2017 r. - 2021 r.

IV. PODSUMOWANIE

Analizując dane i informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne i uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można stwierdzić, że zdecydowana większość założonych kierunków działań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji. Podejmowane działania przyczyniają się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Wielokierunkowy model podejścia do rozwiązywania problemów społecznych potwierdza, iż Powiat posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii 2025, który pozwala w miarę możliwości optymalnie wykorzystać własne zasoby do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia.

Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej uzyskano między innymi zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienie rodzin oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Obserwacja lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych ostatnich lat prowadzi do wniosku, że pomimo ogólnej poprawy sytuacji materialnej rodzin najuboższych w wyniku spadku poziomu bezrobocia i wprowadzenia form finansowego wspierania rodzin z dziećmi, w dalszym ciągu pozostaje grupa beneficjentów społecznego wsparcia, która jest „niewrażliwa” na zmieniające się otoczenie. Dowodzi to faktu, iż u podstaw ubóstwa i innych kluczowych problemów społecznych nie zawsze leży brak pracy. Nierzadko są to problemy o podłożu psychologicznym i osobowościowym, zwane szeroko pojętą „wyuczoną bezradnością”. Dlatego należy zaznaczyć, że długoterminowa i trwała poprawa sytuacji osób w kryzysie wymaga przede wszystkim takich rozwiązań, które pomogą korygować niewłaściwe, destrukcyjne postawy i zmotywują do zmian, a także wspomogą rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji.

Biorąc pod uwagę, iż postawy i cechy osobowościowe kształtują się od najmłodszych lat, ważnym elementem jest także rozwijanie form wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży.

Wyzwaniem jest także wzrastająca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu problemów zdrowotnych, podeszłego wieku, uzależnień czy braku wsparcia ze strony najbliższych. W tym przypadku, poza nieodzownym wsparciem o charakterze materialnym i usługowym, konieczne jest prowadzenie działań służących rozwijaniu infrastruktury zdrowotnej i społecznej, propagujących zdrowy tryb życia i aktywne starzenie się.

Dobra współpraca kadry realizującej zadania w obszarze pomocy dziecku i rodzinie skutkuje tworzeniem spójnego systemu wsparcia dla dzieci i wychowanków opuszczających formy opieki zastępczej, co przekłada się na szybki proces usamodzielniania wychowanków. Zasadna jest kontynuacja podejmowanych działań w tym obszarze z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Niestety związku z panującą pandemią, ze względów bezpieczeństwa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak również inne jednostki były zmuszone ograniczyć działania mające na celu organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i spotkań o charakterze integracyjnym dla istniejących rodzin zastępczych.

Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami wymaga kompleksowych działań podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, konieczna jest kontynuacja zadań w kolejnych latach.

Osoby długotrwale bezrobotne wymagają kompleksowych usług w zakresie aktywnej integracji, konieczna jest stała współpraca instytucji pomocy społecznej i rynku pracy.

W kolejnych latach należy kontynuować działania w zakresie rozwoju usług społecznych podjąć działania w zakresie tworzenia mieszkań chronionych lub wspieranych dla osób starszych, w szczególności z niepełnosprawnościami.

W obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych inicjatywy zgłaszane przez organizacje pozarządowe uzyskują wsparcie finansowe ze środków PFRON oraz wsparcie organizacyjne ze strony powiatu i gmin

- wskazana jest kontynuacja wypracowanych zasad współpracy w tym obszarze oraz rozwój nowych rozwiązań w oparciu o zdefiniowane potrzeby i dostępne programy wsparcia.

Efektywna realizacja zadań przyczynia się do wzrostu znaczenia nie tylko polityki społecznej w Powiecie. Działania realizowane w ramach Strategii 2025 rozwijają świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i metod skutecznego im przeciwdziałania.

Są jednak zadania które wymagają poszerzenia i dalszego realizowania, tj:

- poszerzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych;
- zapewnienie oraz stałe rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i seniorów oraz zapewnienie mieszkania chronionego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
- wspieranie inicjatyw szerzących wiedzę i podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale lub ciężko chorych;
- rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań aktywizujących społeczność lokalną;
- dalszy rozwój instytucji koordynatora i asystenta rodziny w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin;
- skoordynowanie działań różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną wspólnych klientów szczególnie młodzieży i opracowywanie wspólnych działań, mających na celu przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i bezrobocia;
- utworzenie strony internetowej (platformy) wspólnej dla wszystkich instytucji działających na rzecz osób z dysfunkcjami - gdzie osoby będą mogły znaleźć informacje o rodzajach usług i pomocy świadczonej w powiecie i poszczególnych gminach;
- stworzenie funkcjonalnej ścieżki wsparcia uwzględniającej kolejne etapy życia osoby niepełnosprawnej od urodzenia do starości;
- podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Klubów Seniora lub Dziennych Domów Pobytu;
- niezbędne jest zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych;
- zakończenie prac nad nowym Programem Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim;
- przyjęcie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na kolejne lata;
- zintensyfikowanie promocji idei rodzicielstwa zastępczego.

Realizacja Strategii 2025 w kolejnych latach powinna zatem dążyć do dalszego doskonalenia i w miarę potrzeby, intensyfikacji działań służących trwałej poprawie warunków życia mieszkańców powiatu wołomińskiego oraz monitorowania skuteczności tych działań.

Działania podejmowane w kolejnych latach realizacji Strategii co do zasady stanowią działania o charakterze długofalowym i interdyscyplinarnym, a wprowadzane nowe rozwiązania i formy wsparcia powstają na kanwie doświadczeń lat poprzednich.

Zaznaczyć należy, że w niniejszym dokumencie znajdują się jedynie główne i strategiczne informacje, które stanowią kanwę całości działań, metod pracy, form wsparcia w zakresie pomocy społecznej oraz

w obszarach mających ważne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie przez jednostki organizacyjne powiatu o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii 2025.

Przeprowadzono ewaluację Strategii 2025 w celu oceny rzeczywistych i spodziewanych rezultatów przyjętych zadań w pierwotnym dokumencie. W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie rekomenduje podjęcie działań związanych z przeprowadzeniem w najbliższym czasie aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, ze względu na zrealizowanie niektórych celów strategicznych oraz w związku ze zmianami zachodzącymi w ustawodawstwie.

Jednocześnie biorąc pod uwagę potrzeby społeczne konieczna jest ich ponowna analiza, przeprowadzona w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz z poszczególnymi grupami interesariuszy. Aktualizacja założeń strategicznych pozwoli na dopasowanie założeń Strategii 2025 do lokalnych potrzeb społecznych.

PCPR w Wołominie nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Dokument został opracowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem nr 5/2017 z dnia 29.08.2017 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie do opracowania rocznych raportów z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, zmienione Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 11 maja 2020 r. oraz Zarządzeniem Nr 4/2021 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 29 marca 2021 r. przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (samorządowych, pozarządowych oraz społecznych).

SPIS TABEL

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach.....	8
Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.....	9
Tabela 3: Przyczyny „odpływu” osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy.....	9
Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2021 roku w podziale na poszczególne gminy.....	10
Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność	11
Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności.....	12
Tabela 7: Wydatki na finansowanie poszczególnych zadań wynikających z pandemii COVID-19.....	12
Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2016-2021	14
Tabela 9: Kursy, szkolenia oraz studia podyplomowe w ramach kształcenia ustawicznego 2021 r.....	16
Tabela 10: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji PAI w latach 2015-2021.....	19
Tabela 11- Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2015- 2021, do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania.	20
Tabela 12::Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2015-2021 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.	22
Tabela 13: Analiza SWOT	23
Tabela 14 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.....	24
Tabela 15: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2019-2021.....	25
Tabela 16: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016-2021	26
Tabela 17: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2016-2021	26
Tabela 18: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2016-2021	26
Tabela 19: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2021 r.	27
Tabela 20: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów	28
Tabela 21: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego	28
Tabela 22: Wsparcie dla rodzin zastępczych.....	29
Tabela 23: Liczba asystentów rodziny.	32
Tabela 24: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.....	33
Tabela 25: Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego na terenie powiatu wołomińskiego	34
Tabela 26: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	35
Tabela 27: Wysokość środków finansowych i obszar tematyczny zadań realizowanych przez NGO w 2021r.....	44
Tabela 28: Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.....	45
Tabela 29: Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.	46
Tabela 30: Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.	47
Tabela 31: Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.	48
Tabela 32 : Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2020 -2021	60
Tabela 33: Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny -ogółem.....	61
Tabela 34: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.....	61
Tabela 35: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności.	62
Tabela 36: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat.....	62
Tabela 37: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.....	63
Tabela 38: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych	63
Tabela 39: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych	64
Tabela 40: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem.....	64
Tabela 41: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2018 – 2021 w Powiecie Wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia).	66

Tabela 42: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim.	66
Tabela 43: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych.	74
Tabela 44: Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2020-2021	77
Tabela 45: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)	80
Tabela 46: Świadczenie usługi „Opieki Wytchnieniowej” z podziałem na gminy realizujące program w 2021 r.....	84
Tabela 47: Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej z podziałem na gminy realizujące program w 2021 r.	84
Tabela 48: świadczenie usługi „Opieka 75+” z podziałem na gminy realizujące program.	85
Tabela 49: Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2019-2021	85
Tabela 50: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego.....	86
Tabela 51: Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2021 r.	87
Tabela 52: Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”	89
Tabela 53: Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”	89
Tabela 54: Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”	90

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2021.....	7
Wykres 2: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2015-2021.....	20
Wykres 3: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych.....	21

**Raport z ewaluacji „Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego
do roku 2025”**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3
II.	Stopień realizacji celów Strategii DO GRUDNIA-2020	5
III.	Mierniki	11
	1. Mierniki w prowadzonych procesach ewaluacyjnych dotyczących obszaru zatrudnienia	11
	2. Mierniki w procesach ewaluacyjnych w obszarze funkcjonowania rodzin	15
	3. Mierniki w procesach ewaluacyjnych w obszarze zdrowia	37
IV.	Podsumowanie - REKOMENDACJE	48
V.	SPIS TABEL	49
VI.	SPIS RYSUNKÓW	51

I. WSTĘP

Niniejsze opracowanie jest raportem z ewaluacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025”. Ewaluacja pozwala dokonać oceny założeń i efektów wdrażania strategii przez co dostarcza rzetelnych i przydatnych informacji wykorzystywanych w procesie decyzyjnym związanym z planowaniem strategicznym. Jest narzędziem służącym podnoszeniu jakości oraz trafności programowania, z uwagi na fakt, że daje możliwość modyfikowania pewnych założeń programu w trakcie jego realizacji, w przypadku, gdy okaże się, że zmiana warunków społeczno – gospodarczych spowodowała dezaktualizację diagnozy, która była punktem wyjścia do realizowania programu.

Niniejszy dokument dotyczy ewaluacji on-going (tj. ewaluacja okresowa, bieżąca w trakcie realizacji Strategii 2025) i jest jednocześnie oceną działań przeprowadzoną w połowie okresu realizacji strategii, ocena dotyczy lat 2017-2020.

Ewaluację przeprowadzono dla celów strategicznych i działań określonych dla tych celów w obszarach: Zatrudnienia, Funkcjonowania Rodziny, Zdrowia. Cele priorytetowe w ramach ww. obszarów przedstawione są poniżej.

Zatrudnienie

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

Funkcjonowanie rodziny

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Zdrowie

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatrii dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Dane, które posłużyły do analizy stanu wdrażania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025”, zebrane zostały w oparciu o zaproponowany w rozdziale 14 Strategii katalog mierników.

Tabela: 1. Mierniki wykorzystane w procesie ewaluacji dla poszczególnych obszarów

ZATRUDNIENIE	liczba osób bezrobotnych
	katalog zawodów na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy
	liczba ofert pracy
	liczba i efekty przeprowadzonych szkoleń
	liczba podmiotów gospodarczych na terenie gmin i powiatu
	liczba utworzonych WTZ
	liczba utworzonych ŚDS
	liczba szkoleń dla pracowników OPS i PUP
FFUNKCJONOWANIE RODZINY	liczba rodzin zastępczych z liczbą dzieci
	liczba rodzinnych domów dziecka z liczbą dzieci
	liczba rodzin korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej
	liczba rodzin korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych
	liczba rodzin korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie innych ustawy
	liczba rodzin uczestnicząca w poszczególnych programach osłonowych
	liczba punktów poradnictwa rodzinnego ze wskazaniem rodzajów poradnictw
	liczba zatrudnionych specjalistów (w punktach poradnictwa rodzinnego)
	liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego
	liczba rodzin cudzoziemców w procesie integracji
	liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy
	liczba rodzin pozostających w terapii
	liczba grup wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
	liczba organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodzinną liczba klubów i organizacji udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym
	liczba i zakres działania wolontariuszy zarejestrowanych w centrum wolontariatu
	liczba utworzonych i działających podmiotów ekonomii społecznej
ZDROWIE	liczba zorganizowanych programów profilaktycznych
	liczba działających punktów/poradni rehabilitacyjnych
	liczba zatrudnionych specjalistów w poszczególnych poradniach psychologiczno- pedagogicznych
	liczba osób z długotrwałą lub ciężką chorobą mieszkających samotnie i w rodzinach
	liczba osób korzystających w miejscu zamieszkania z usług opiekuńczych- specjalistycznych usług opiekuńczych
	liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, niezależnie od podmiotu, który wydał orzeczenie, z podziałem na rodzaje niepełnosprawności i obszar zamieszkania
	wysokość kwot otrzymywanych przez powiat z PFRON wraz z liczbą osób objętych wsparciem z podziałem na jego rodzaje
	liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych

Dla każdego z celów strategicznych zweryfikowano zaproponowane zakresy wskaźników, w szczególności pod kątem dostępności danych oraz możliwości interpretacji i porównania osiągniętych wartości w kolejnych latach realizacji Strategii.

II. STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW STRATEGII DO GRUDNIA-2020

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie	Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych	W trakcie realizacji.
	Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy	W trakcie realizacji.
	Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej	W trakcie realizacji.

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.	Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy	W trakcie realizacji.
	Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem	W trakcie realizacji.
	Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego (np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.	W trakcie realizacji.

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.	Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnienie kwalifikacji	W trakcie realizacji.

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Utworzenie na terenie powiatu nowych WTZ (dla osób z upośledzeniem umysłowym)	Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej	W trakcie realizacji.
	Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu	W trakcie realizacji.
	Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON	W trakcie realizacji.

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Utworzenie na terenie powiatu nowego ŚDS (typ B dla osób z upośledzeniem umysłowym)	Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim	Utworzenie ŚDS typ A i B przez Gminę Wołomin
	Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu	
	Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW	

ZATRUDNIENIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy	Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy	W trakcie realizacji.
	Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczenia bezrobocia	W trakcie realizacji.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.	Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Zrealizowany: - Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021 - placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego spełniające standardy.
	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	W trakcie realizacji.
	Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną	W trakcie realizacji.
	Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	W trakcie realizacji.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji	Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie	Zrealizowany: utworzono powiatową sieć poradnictwa rodzinnego obejmującą wszystkie gminy powiatu - 4 punkty specjalistycznego poradnictwa oraz POIK Zielonka i SPR przy PCPR Wołomin.
	Organizowanie grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin	W trakcie realizacji.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.	Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej	W trakcie realizacji.
	Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Prorodzinnej	W trakcie realizacji: - Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl” - w 2020 r. WOZiPS Starostwa zapoczątkował prace nad Powiatowym Programem Polityki Rodzinnej do 2026 r.
	Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji	W trakcie realizacji.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci	Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego	W trakcie realizacji w ramach sieci specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i domu samotnej matki, POIK.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.	Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących	Zrealizowane: Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla powiatu wołomińskiego na lata 2018-2023 (przyjęty 28.08.2017 r.)
	Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy	W trakcie realizacji.
	Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów	W trakcie realizacji.

FUNKCJONOWANIE RODZINY		
Cel	Działania	Stan realizacji
Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.	Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu	W trakcie realizacji.
	Podejmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego	W trakcie realizacji.
	Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy	W trakcie realizacji.
	Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie	W trakcie realizacji.
	Wspomaganie rozwoju (organizacyjnie, prawnie) powstających i istniejących organizacji pozarządowych w zakresie możliwości pozyskiwania środków	W trakcie realizacji.
	Podejmowania i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej	W trakcie realizacji.

ZDROWIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji	Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych	W trakcie realizacji.
	Zwiększenie liczby profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)	W trakcie realizacji.
	Działania z zakresu promocji zdrowia	W trakcie realizacji.
	Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej	W trakcie realizacji.

ZDROWIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego	Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	Zrealizowano: Zwiększono zatrudnienie we wszystkich PPP
	Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi	Zrealizowano: Projekt „O! Tworzymy Twoją Przyszłość” współfinansowany z EFS.

ZDROWIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin	Rozeznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą	W trakcie realizacji.
	Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	W trakcie realizacji: w 2020 r. podpisano umowę w ramach programu Centra Opiekuńczo Mieszkalne, na budowę COM w Kobyłce (gdzie będą świadczone usługi opiekuńcze)
	Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim	W trakcie realizacji.

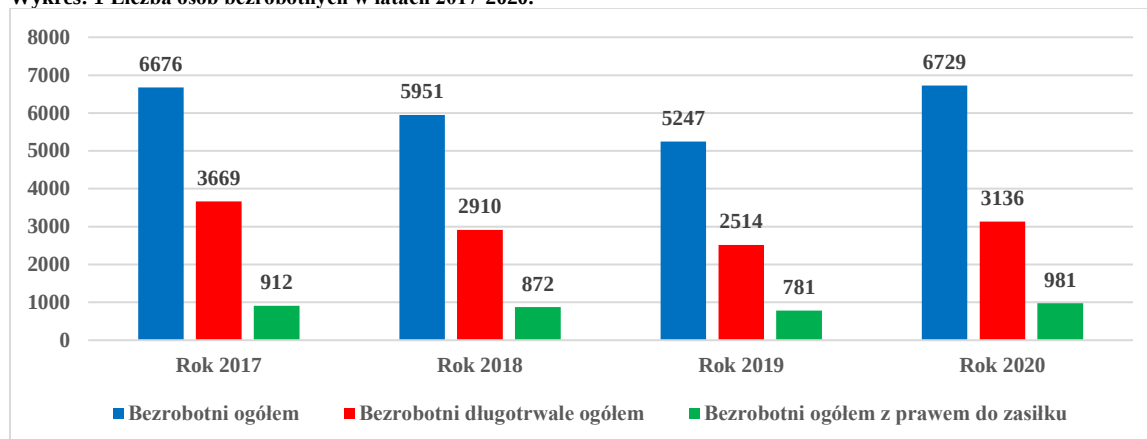
ZDROWIE		
Cel	Działania	Stan realizacji
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej	Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS, PZON, KRUS, MSW, MON, PKP, SW)	W trakcie realizacji. bieżąca analiza orzeczeń w ramach dostępnych danych – PZOoN.
	Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim	Zrealizowany: podczas opracowywania Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim na lata 2016 r. – 2021.
	Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015	Zrealizowany Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim na lata 2016 r. – 2021, został przyjęty 17.10.2016 r.
	Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych	Zrealizowany od 2013 r. jest częścią składową Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim, który jest cyklicznie przyjmowany uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego jako wieloletni program.
	Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych	Zrealizowany w 2017 r., Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego, powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
	Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd”	W trakcie realizacji.
	Wsparcie osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery)	W trakcie realizacji.
	Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	W trakcie realizacji.
	Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych	W trakcie realizacji.
	Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych	W trakcie realizacji.
	Zwiększenie powierzchni archiwalnej w PZON	Zrealizowane w grudniu 2016 r.
	Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych	W trakcie realizacji.

III. MIERNIKI

1. MIERNIKI W PROWADZONYCH PROCESACH EWALUACYJNYCH DOTYCZĄCYCH OBSZARU ZATRUDNIENIA

- liczba osób bezrobotnych;

Wykres: 1 Liczba osób bezrobotnych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na podstawie zebranych danych za lata 2017-2020 należy stwierdzić, że poziom bezrobocia w powiecie wołomińskim na przestrzeni badanego okresu miał tendencję spadkową z wyjątkiem 2020 roku, gdzie przyczyną wzrostu bezrobocia była sytuacja panująca na rynku pracy spowodowana zagrożeniem epidemiologicznym związanym z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem SRAS-CoV-2. Wraz ze spadkiem osób bezrobotnych zmniejszała się również liczba osób bezrobotnych długotrwale i bezrobotnych z prawem do zasiłku z wyłączeniem 2020 r., gdzie nastąpił wzrost.

- katalog zawodów na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy;

Tabela: 2. Zawody deficytowe w latach 2017-2020.

Zawody	2017	2018	2019	2020
Asystenci w edukacji		X	X	X
Betoniarze i zbrojarze		X		X
Blacharze i lakiernicy samochodowi				X
Brukarze		X	X	X
Cieśle i stolarze budowlani			X	X
Cukiernicy		X	X	X
Dekarze i blacharze budowlani	X	X	X	X
Dentyści				X
Elektrycy, elektrotechnicy i elektrycy		X	X	X
Farmaceuci		X	X	
Fizjoterapeuci i masażyści				X
Fryzjerzy	X	X	X	X
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	X			
Inżynierowie mechanicy				X
Kamieniarze		X		X
Kelnerzy i barmani				X
Kierowcy autobusów	X		X	X
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	X	X	X	X
Kierownicy sprzedaży	X			
Kosmetyczki	X	X	X	X
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	X		X	X
Kucharze	X	X		X
Lakiernicy				X
Lekarze	X			X
Listonosze i kurierzy		X	X	X
Logopedzi i audiofonolodzy				X

Magazynierzy	X	X		
Malarze budowlani	X			
Masaże i przetwórcy ryb	X	X		X
Maszyniści				X
Mechanicy pojazdów samochodowych		X	X	X
Monterzy instalacji budowlanych	X		X	X
Monterzy konstrukcji metalowych				X
Monterzy okien i szklarze				X
Monterzy maszyn i urządzeń		X		
Murarze i tynkarze	X	X	X	X
Nauczyciele nauczania początkowego		X	X	
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu				X
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących			X	X
Nauczyciele przedszkoli	X	X	X	X
Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych			X	X
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych	X	X	X	X
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych				X
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych				X
Operatorzy obrabiarek skrawających		X	X	X
Opiekunki dziecięce	X			
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	X	X	X	X
Piekarze	X	X	X	X
Pielęgniarki i położne	X	X	X	X
Pomoce kuchenne		X	X	X
Pomoce w gospodarstwie domowym		X		
Posadzkarze	X			
Pracownicy administracyjni i biurowi	X			
Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej			X	
Pracownicy ds. budownictwa drogowego		X		X
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych	X			
Pracownicy myjni, pralni i prasowalni		X		
Pracownicy ochrony fizycznej	X	X		
Pracownicy poligraficzni		X		X
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie		X		X
Pracownicy przetwórstwa metali	X			
Pracownicy socjalni		X	X	
Pracownicy służb mundurowych				X
Pracownicy sprzedaży internetowej			X	
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy			X	
Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD				X
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści			X	
Przedstawiciele handlowi	X			X
Psycholodzy i psychoterapeuci			X	X
Ratownicy medyczni			X	X
Recepcjoniści i rejestratorzy		X		
Robotnicy budowlani	X	X	X	X
Robotnicy obróbki drewna i stolarze	X		X	X
Robotnicy obróbki skóry				X
Spawacze		X	X	X
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki	X	X	X	X
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji			X	
Specjaliści ds. PR, Reklamy, marketingu i sprzedaży	X			
Spedytorzy i logistycy	X	X	X	
Sprzątaczk i pokojowe	X		X	X
Sprzedawcy i kasjerzy	X	X		X
Szefowie kuchni				X
Ślusarze		X	X	X
Tapicerzy				X
Technicy budownictwa				X
Technicy elektrycy	X			
Zaopatrzeniowcy i dostawcy		X		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

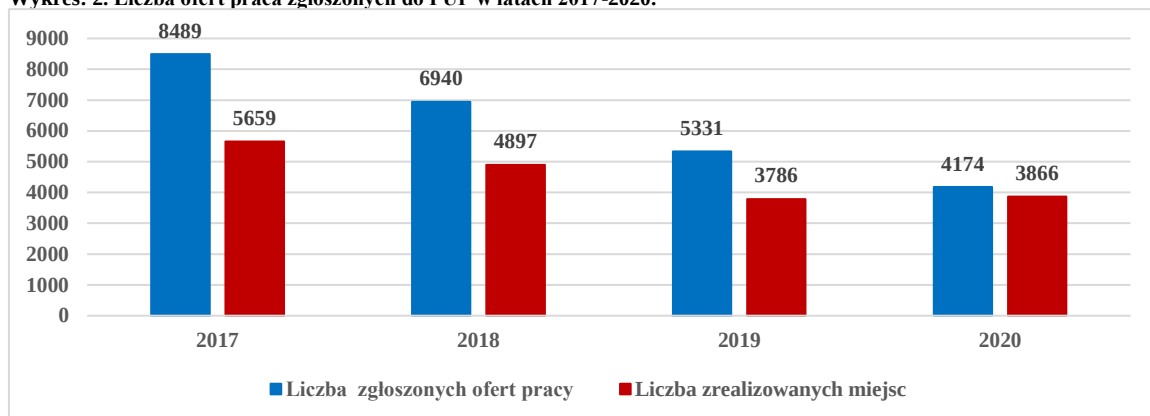
Analizując dane dotyczące deficytu zawodów w powiecie wołomińskim należy zauważyć, że w trwałym deficycie tj. od 2017 roku występują następujące zawody: dekarze i blacharze budowlani, fryzjerzy, elektrycy elektromechanicy i elektromonterzy, fryzjerzy, kierowcy, samochodów ciężarowych

i ciągników siodłowych, kosmetyczki, murarze i tynkarze, nauczyciele przedszkoli, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, piekarze, pielęgniarki i położne.

Niedobór pracowników występujący co najmniej przez 3 lata w badanym okresie obejmuje również zawody: brukarze, elektrycy i elektromechanicy, krawcy i pracownicy produkcji, listonosze i kurierzy, masaże i przetwórcy ryb, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy instalacji budowlanych, operatorzy obrabiarek skrawających, pomoce kuchenne.

• liczba ofert pracy;

Wykres: 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych do PUP w latach 2017-2020.

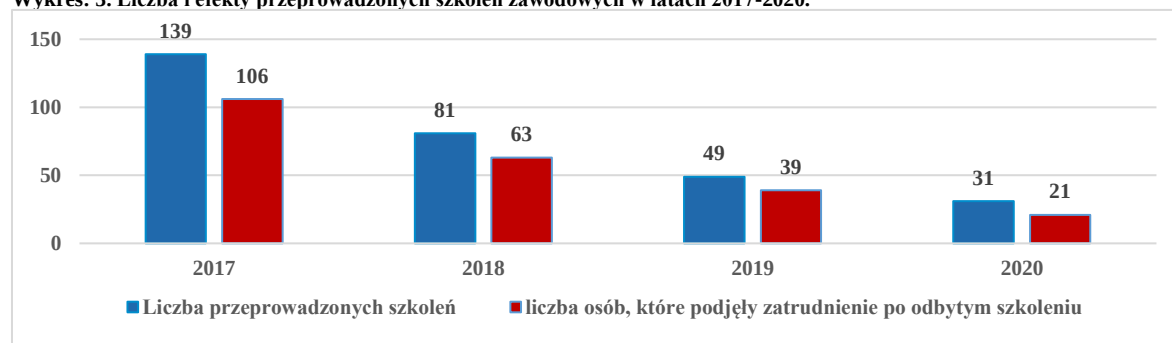

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na przestrzeni badanego okresu należy zauważyć zmniejszanie się zarówno liczby ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy jak i liczby zrealizowanych miejsc pracy. Spadek liczby ofert pracy jest wprost proporcjonalny do zmniejszania się liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z wyjątkiem 2020 roku, gdzie wielu pracodawców mogło mieć problemy z bieżącym prowadzeniem działalności ze względu na występujące ograniczenia związane z chorobą COVID-19. Natomiast porównując dane zebrane do przeprowadzenia badania ewaluacyjnego dotyczące liczby osób bezrobotnych z liczbą zgłoszonych ofert pracy należy zauważyć, że w badanym okresie liczba ofert pracy przewyższała liczbę osób bezrobotnych, co miało duży wpływ na coroczny spadek stopy bezrobocia, z wyjątkiem 2020 roku, gdzie liczba ofert zmalała. Jednak w stosunku do roku 2019 liczba zrealizowanych miejsc nieznacznie się zwiększyła mimo mniejszej liczby zgłoszonych ofert pracy. Efektowność wykorzystania zgłoszonych ofert pracy wyniosła: w 2017 r. – 66,66%, w 2018 r. 70,56%, w 2019 r. 71,02%, zaś w 2020 r. 92,62%.

• liczba i efekty przeprowadzonych szkoleń zawodowych oraz przekwalifikowań zawodowych;

Wykres: 3. Liczba i efekty przeprowadzonych szkoleń zawodowych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Podobnie jak miało to miejsce przy mierniku dotyczącym liczby ofert pracy do PUP, liczba przeprowadzonych szkoleń malała wraz ze zmniejszaniem się liczby osób bezrobotnych. Natomiast efektywność zatrudnienia po odbytym szkoleniu utrzymywała się na podobnym poziomie tj. w 2017 - 76,25%, 2018 r. - 77,78%, 2019 r. - 79,59 %, 2020 r. - 67,74%.

- **liczba podmiotów gospodarczych na terenie gmin i powiatu;**

Tabela: 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gmin i powiatów w latach 2017-2020.

Liczba podmiotów gospodarczych	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Powiat wołomiński	23549	24869	26306	27338
Wołomin	5150	5229	5363	5439
Kobylka	2645	2836	3015	3132
Radzymin	2506	2679	2838	2988
Tłuszcz	1171	1240	1319	1381
Jadów	420	435	475	488
Dąbrówka	580	618	655	670
Zielonka	2135	2199	2286	2317
Strachówka	111	116	127	137
Ząbki	4404	4718	5031	5295
Marki	3421	3746	4076	4319
Poświętne	355	364	389	409
Klembów	651	689	732	763

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zabrane dane statystyczne dotyczące liczby podmiotów gospodarczych na terenie powiatu oraz poszczególnych gmin świadczą o rozwoju gospodarczym w naszym regionie. Ogólny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w badanym okresie na terenie powiatu wołomińskiego wyniósł 16,09%. Natomiast największy wzrost podmiotów gospodarczych wśród gmin nastąpił w gminach: Marki - 26,25%, Strachówka - 23,42%, Ząbki - 20,35%, zaś najmniejszy w gminach: Wołomin - 5,61% oraz Zielonka - 8,52%.

- **liczba utworzonych WTZ**

Tabela: 4. Liczba utworzonych WTZ w latach 2015-2017.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba istniejących WTZ	1	1	1	1
Liczba nowo utworzonych WTZ	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992 r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011 r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”. Działania zmierzające do utworzenia kolejnego WTZ były podejmowane w okresie obejmującym badanie ewaluacyjne, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu jak i gmin nie ma obecnie możliwości na utworzenie kolejnego warsztatu. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie działalności już istniejącego WTZ, ponieważ obecna baza lokalowa WTZ nie spełnia standardów, wykazuje duże zużycie, wymaga remontów i napraw.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci jednego WTZ, są niewystarczające. Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają środowiska osób niepełnosprawnych m.in. osoby niedowidzące, którzy z powodu zamknięcia zakładów pracy chronionej utracili możliwość zatrudnienia wspomagane.

- **liczba utworzonych ŚDS**

Tabela: 5. Liczba utworzonych Środowiskowych Domów Samopomocy w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba istniejących ŚDS	4	4	4	5
Liczba nowo utworzonych ŚDS typu A	0	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest pięć środowiskowych domów samopomocy dla 138 osób. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie powiatu wołomińskiego, jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin.

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;

Natomiast Gmina Wołomin utworzyła w 2019 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie typu A i B dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb mieszkańców powiatu na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Systematyczny okresowy przegląd i aktualizacja posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację.

- **liczba szkoleń dla pracowników OPS-ów i PUP.**

Tabela: 6. Liczba szkoleń dla pracowników PUP w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba szkoleń dla pracowników PUP	15	17	12	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2017-2020

Po przeanalizowaniu zebranych danych można stwierdzić, że kwalifikacje oraz wiedza pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie jest na bieżąco podnoszona poprzez udział w licznych szkoleniach o różnicowanej tematyce. Liczba szkoleń w badanym okresie utrzymuje się na podobnym poziomie.

Ze względu na brak możliwości pozyskania danych z ośrodków pomocy społecznej powyżej zostały przedstawione tylko dane dotyczące szkoleń dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie.

2. MIERNIKI W PROCESACH EWALUACYJNYCH W OBSZARZE FUNKCJONOWANIA RODZIN

- **liczba rodzin zastępczych z liczbą dzieci**

W celu scharakteryzowania funkcjonującej na terenie powiatu wołomińskiego rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawione zostały informacje dotyczące: liczby rodzin zastępczych, liczby dzieci przebywających w pieczy rodzinnej, ich wieku, główne powody umieszczenia w pieczy. Analizę przeprowadzono w oparciu o dane zgromadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, według stan na 31 grudnia danego roku.

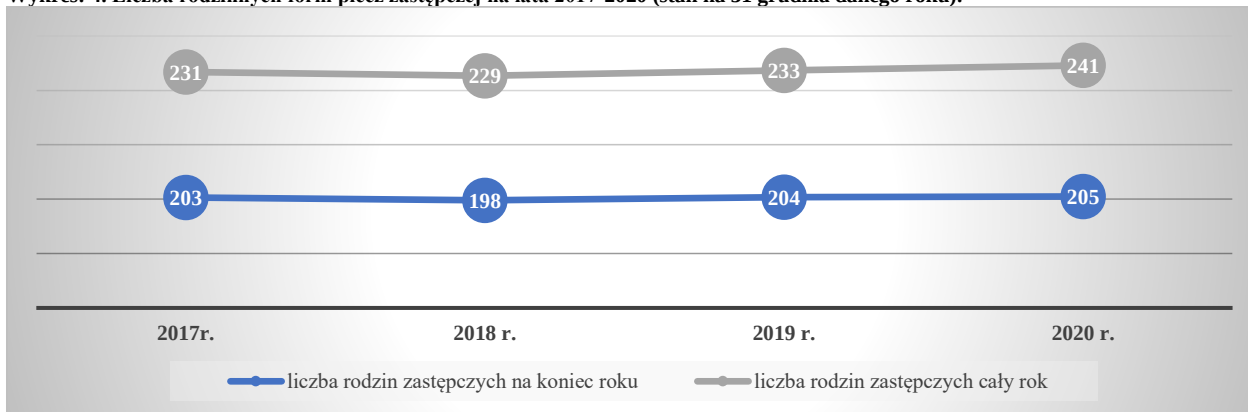
Tabela: 7. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2017-2020 (stan na 31 grudnia danego roku).

Liczba rodzin	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	119	119	114	117
liczba rodzin zastępczych niezawodowych	76	71	79	76
liczba rodzin zastępczych zawodowych	3	3	4	4
liczba rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1	2
liczba rodzinnych domów dziecka	4	4	6	6
Suma rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	203	198	204	205

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonują wszystkie formy rodzinnej pieczy zastępczej, przewidziane w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - poza zawodowymi rodzinami specjalistycznymi. W latach 2019 i 2020 osiągnięto limity liczby zawodowych rodzin zastępczych przewidziane w **Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021**.

Wykres: 4. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej na lata 2017-2020 (stan na 31 grudnia danego roku).

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Na podstawie powyżej przedstawionych danych można zauważyć, iż liczba rodzinnych form pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie. O czym świadczą dane zarówno na koniec poszczególnych lat jaki i dane przekrojowe z całego roku.

Tabela: 8. Procentowy udział poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017-2020.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
rodziny zastępcze spokrewnione	58,62	60,10	55,88	57,07
rodziny zastępcze niezawodowe	37,44	35,86	38,73	37,07
rodziny zastępcze zawodowe	1,48	1,52	1,96	1,95
rodziny zastępcze zawodowe - pogotowia	0,49	0,51	0,49	0,98
rodzinne domy dziecka	1,97	2,02	2,94	2,93

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Kolejnym wnioskiem, który nasuwa się na podstawie analizy powyższych danych (z końca poszczególnych lat) jest fakt, iż największą grupę opiekunów zastępczych stanowiły w każdym roku rodziny spokrewnione – średnia z lat 2017-2020 wynosi 57,91 %, następnie rodziny zastępcze niezawodowe – średnio ponad 37 %, rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka – stanowiły wspólnie średnio 4,81%.

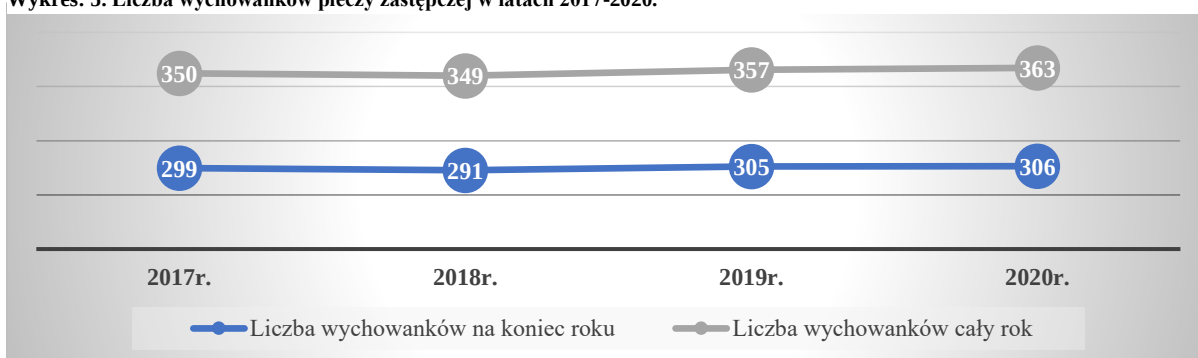
Tabela: 9. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych spokrewnionych	149	148	145	151
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych spokrewnionych	101	95	100	96
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych zawodowych	10	10	10	11
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	8	6	9	7
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków w rodzinnych domach dziecka	31	32	41	41
Suma dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy rodzinnej	299	291	305	306

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Z analizy danych zawartych w ww. tabeli wynika, iż na przestrzeni badanych 4 lat liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej ulega wahaniom.

Wykres: 5. Liczba wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017-2020.

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Najlepiej obrazują ten fakt dane przekrojowe z poszczególnych lat. W latach 2017 i 2018 liczba podopiecznych różnych form rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywała się na zbliżonym poziomie i oscylowała wokół 350 osób. Natomiast od 2018 r. obserwujemy wzrost liczby osób umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela: 10. Udział procentowy wychowanków w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
rodziny zastępcze spokrewnione	49,83	50,86	47,54	49,35
rodziny zastępcze niezawodowe	33,78	32,65	32,79	31,37
rodziny zastępcze zawodowe	3,34	3,44	3,28	3,59
rodziny zastępcze zawodowe - pogotowia	2,68	2,06	2,95	2,29
rodzinne domy dziecka	10,37	10,99	13,44	13,40

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Analizując dane pod kątem liczby wychowanków przebywających w poszczególnych formach pieczy zastępczej zauważamy, iż najliczniejsza grupa wychowanków umieszczona była w rodzinach zastępczych spokrewnionych, stanowili oni: 49,83% przypadków 2017 r., 50,86% w 2018 r., 47,54% w 2019 r. i 49,35% w 2020 r. Następną grupę tworzyli wychowankowie rodzin zastępczych niezawodowych od 33,78% do 31,37% w poszczególnych latach. Natomiast rodziny zastępczej zawodowe wspólnie z rodzinnymi domami dziecka, w latach 2017 – 2020 sprawowali pieczę nad odpowiednio – 16,39%, 16,49%, 19,67% i 19,28% małoletnich i pełnoletnich wychowanków.

Istotną informacją charakteryzującą rodzinną pieczę jest wiek osób przebywających w pieczy, a także powód ich umieszczenia.

Tabela: 11. Wiek wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

Wiek osób przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
poniżej 1 roku	0	2	0	1
od 1 do 3 lat	19	20	21	24
4-6 lat	33	29	35	32
7-13 lat	119	118	120	111
14-17 lat	82	78	79	93
18-24 lat	46	44	50	45
Razem	299	291	305	306

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Zmianie ulega struktura wieku dzieci umieszczonych w pieczy. Z roku na rok rośnie liczba dzieci w wieku do 6 r.ż., w 2020 r. wzrosła również liczba wychowanków w wieku od 14-17 lat. Niezmiennie we wszystkich latach badanego okresu największą grupę stanowią wychowankowie w przedziale wiekowym 7-13 lat. Warto również zwrócić uwagę, że znaczną grupę wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej - w granicach ok. 15-16% - stanowią osoby, które osiągnęły pełnoletność i nadal pozostają w dotychczasowych formach pieczy (w celu kontynuowania edukacji).

Poniżej przedstawione zostały wiodące przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy na przestrzeni lat 2017-2020. Warto zaznaczyć, iż umieszczenie dziecka w pieczy nie wynika tylko z jednego powodu, przyczyny często są ze sobą powiązane, trudne do jednoznacznego określenia.

Tabela: 12. Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia danego roku).

Wiodący powody umieszczenia	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
sieroctwo	29	25	21	16
pólsieroctwo	32	32	32	28
uzależnienie rodziców	108	102	100	110
przemoc w rodzinie	10	10	12	12
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	88	90	103	99
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	5	3	3	2
długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	13	13	16	15
ubóstwo	0	0	0	0
bezrobocie	0	0	0	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	1	1	1	1
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	1	1	1	2
inne	11	11	14	19
dzieci cudzoziemskie	1	1	1	1
małoletnie matki	0	2	1	1
Razem	299	291	305	306

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR w Wołominie

Z ww. danych wynika, że najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej jest różnego rodzaju uzależnienie rodziców, stanowiło ono: w 2017 r.- 36,12%; w 2018 r.- 35,05%; w 2019 r.- 32,79%; w 2020 r.- 35,95%. Następnym powodem, była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, stanowiąca: w 2017 r.- 29,43%; w 2018 r.- 30,93%; w 2019 r.- 33,77%; w 2020 r.- 32,35% oraz sieroctwo i pólsieroctwo odpowiednio w badanych latach: 20,40%, 19,58%, 17,38% i 14,38%

• **liczba rodzinnych domów dziecka z liczbą dzieci (placówki opiekuńczo- -wychowawczych typu rodzinnego)**

Analizując obecny stan prawny należy zauważyć, iż ustawodawca zakłada rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w miejsce pieczy instytucjonalnej.

Zgodnie z art. 232 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do 31 grudnia 2019 r. w placówkach opiekuńczo wychowawczych mogły być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia. Po tym okresie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mogą być umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia lub dzieci wymagające specjalistycznych oddziaływań, jeżeli nie ma rodziny zastępczej, w której znalazłaby opiekę. Jednocześnie zgodnie z ww. ustawą w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 14 dzieci. Placówkom, które rozpoczęły działalność przed 2012 r. i mogły dotychczas oferować 30 miejsc swoim podopiecznym, wyznaczono okres przejściowy na dostosowanie się do nowych wymogów.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące funkcjonującego na terenie powiatu wołomińskiego systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym: liczba placówek i przebywających w nich dzieci, powody umieszczenia dzieci oraz ich wiek (stan na 31 grudnia danego roku).

Tabela: 13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Placówki opiekuńczo wychowawcze typu socjalizacyjnego				
liczba placówek	1	1	1	1
liczba miejsc	30	30	30	30
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków	27	31	29	27
Placówki opiekuńczo wychowawcze typu rodzinnego				
liczba placówek	4	4	4	4
liczba miejsc	28	28	28	28
liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków	23	27	27	27
Suma placówek opiekuńczo wychowawczych	5	5	5	5
Suma miejsc w placówkach	58	58	58	58
Suma dzieci i pełnoletnich wychowanków	50	58	56	54

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonowało pięć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (domy dziecka), w tym: jedna placówka typu socjalizacyjnego (30 miejsc) i cztery placówki typu rodzinnego (28 miejsc). Placówki działające na terenie powiatu wołomińskiego w 2021 r. osiągnęły standardy dotyczące liczby miejsc. Na terenie powiatu wołomińskiego nie obserwujemy specjalizacji opieki i wsparcia dzieci w formach instytucjonalnych (brak placówek opiekuńczo- wychowawczych: typu interwencyjnego czy specjalistyczno-terapeutycznego).

W odniesieniu do liczby wychowanków umieszczonych w placówkach, spadek obserwujemy w placówkach opiekuńczo wychowawczych typu socjalizacyjnego, jednocześnie poziom umieszczeń w placówkach opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego pozostaje taki sam.

Główne powody umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przedstawia poniższa tabela.

Tabela: 14. Przyczyny umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2017-2020.

Wiodący powód umieszczenia	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
sieroctwo	5	3	1	0
pólsieroctwo	0	0	0	0
uzależnienie rodziców	18	22	26	43
przemoc w rodzinie	2	2	2	1
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	15	17	16	6
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	1	1	0	2
długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0
ubóstwo	0	0	0	0
bezrobocie	0	0	0	0
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0	0
pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0
inne	8	13	11	2
dzieci cudzoziemskie	0	0	0	0
małoletni matki	1	0	0	0
Razem	50	58	56	54

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin.

Z analizy danych wynika, że najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych było uzależnienie rodziców: w 2017 r.- 36%, w 2018 r.-37,93%; w 2019 r.- 46,43%, w 2020 r.-79,63% oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych: w 2017 r.- 30%, w 2018 r. – 29,31%, w 2019 r. -28,57%, w 2020 r. -11,11%. Nieznaczny procent stanowiły sieroctwo dziecka czy niepełnosprawność jednego z rodziców.

Tabela: 15. Wiek dzieci w placówkach opiekuńczo -wychowawczych w latach 2017-2020.

Wiek osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
poniżej 1 roku	0	0	0	0
w tym typu rodzinnego	0	0	0	0
od 1 do 3 lat	2	2	1	0
w tym typu rodzinnego	2	2	1	0
4-6 lat	4	5	3	2
w tym typu rodzinnego	4	5	3	2
7-13 lat	17	18	18	23
w tym typu rodzinnego	10	11	13	13
14-17 lat	23	27	28	24
w tym typu rodzinnego	6	7	8	9
18-24 lat	4	6	6	5
w tym typu rodzinnego	1	2	2	3
Razem	50	58	56	54
w tym typu rodzinnego	23	27	27	27

Źródło: Dane sprawozdawcze PCPR Wołomin.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż największą grupę dzieci, przebywających w placówkach opiekuńczo -wychowawczych, tworzyły osoby w wieku 14-17 lat. Drugą grupę stanowiły dzieci w przedziale wiekowym 7–13 lat. Pełnoletni wychowankowie, którzy podjęli decyzję o pozostaniu w pieczy zastępczej, to ok. 10% spośród wszystkich przebywających w pieczy instytucjonalnej. Porównując dane z lat 2017 -2020 można stwierdzić, że liczba dzieci umieszczonych w placówkach w wieku do 6 r.ż. uległa znacznemu obniżeniu. W 2020 r. stanowiły one najniższy odsetek

umieścić, tj. 3,70%. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż dzieci w wieku do 6 r.ż. przebywały w placówkach opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego.

• **liczba rodzin korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, innych ustaw**

Dane liczbowe zawarte w poniższej tabeli opracowano na podstawie ocen zasobów pomocy społecznej dwunastu gmin znajdujących się na terenie powiatu wołomińskiego.

Tabela: 16. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, innych ustaw w latach 2017-2020.

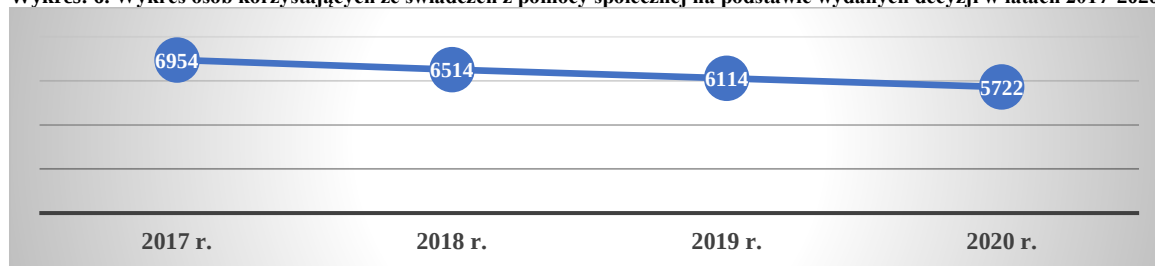
Liczba osób	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji	6954	6514	6114	5722
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	5640	5489	5475	5207
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	12653	11725	11366	10809
Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych	3125	2713	2689	2276
Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych	4406	4308	3904	4074
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych	2038	1814	1819	1557
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych	3936	3793	3416	3231
Liczba osób pobierających zasiłki stałe	1348	1272	1261	1178
Liczba osób pobierających zasiłki okresowe	583	590	528	476
Liczba osób pobierających zasiłki celowe	3796	3689	3407	3649
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	355	383	456	401
Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych	0	2	3	0
Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	44	42	31	27
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (OPSy)	69	66	58	121
Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej (OPSy)	74	111	152	112
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	7007	7252	6825	5391
Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	1329	1197	1034	1028
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	875	810	695	695

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017 - 2020.

Po przeanalizowaniu zebranych danych dotyczących rodzin i osób korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, innych ustaw za lata 2017-2020 należy zauważyć, iż w badanym okresie:

- spada liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przyznanych na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. W 2018 r. wyniosła 6514 os. i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 6,32%, w 2019 r. wyniosła 6114 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 6,14%, w 2020r. wyniosła 5722 os. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 6,41%.

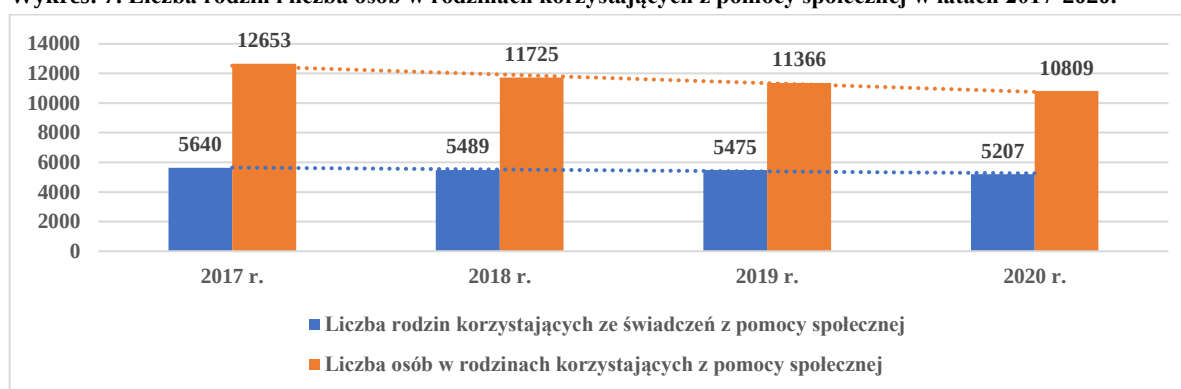
Wykres: 6. Wykres osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017 - 2020.

- spada liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 5489 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 2,68 %, w 2019 r. wyniosła 5475 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 0,26%, w 2020 r. wyniosła 5207 rodz. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 4,89 %. Spadła również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, odpowiednio rok do roku była niższa o: 7,33%, 3,06% i 4,9%.

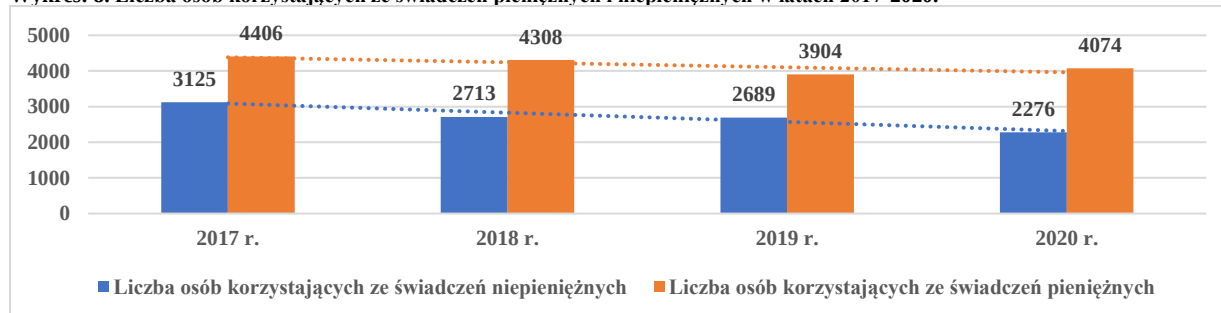
Wykres: 7. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017- 2020.

- spada liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych. W 2018 r. liczba osób wyniosła 2713 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 13,18 %, w 2019r. wyniosła 2689os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 0,88%, w 2020r. wyniosła 2276 os. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 15,36 %. W latach 2017-2020 spadała również liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych. W 2018 r. liczba osób wyniosła 4308 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 2,22 %, w 2019 r. wyniosła 3904 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 9,38%. Natomiast w 2020 r. nastąpił wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych o 4,35%, w porównaniu z 2019 r.

Wykres: 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020.

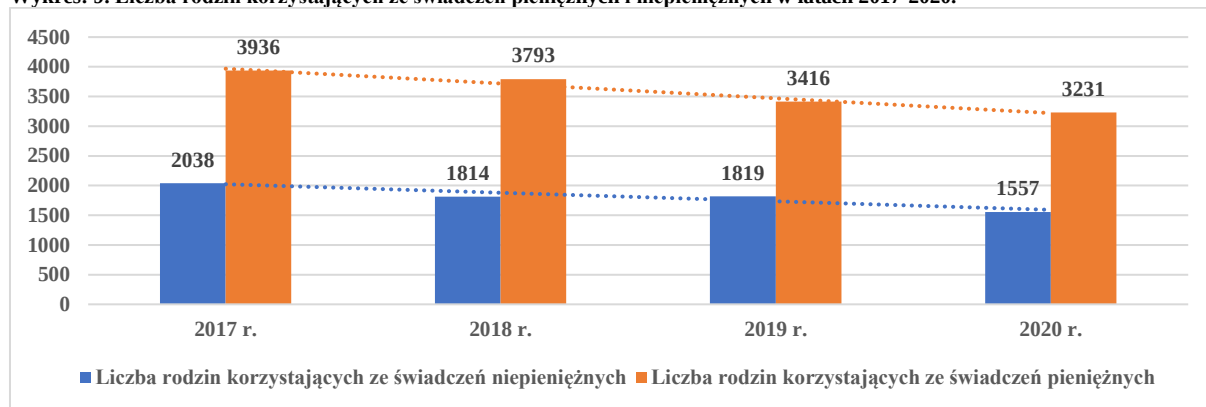

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017 – 2020.

- spada liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 1814 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 10,99%, w 2019 r. wyniosła 1819 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była nieznacznie wyższa (o 0,26%), w 2020 r. wyniosła 1557 rodz.

i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 14,40 %. Spadała również liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 3793 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 3,63 %, w 2019 r. wyniosła 3416 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 9,94%, w 2020 r. wyniosła 3231 rodz. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 5,41%.

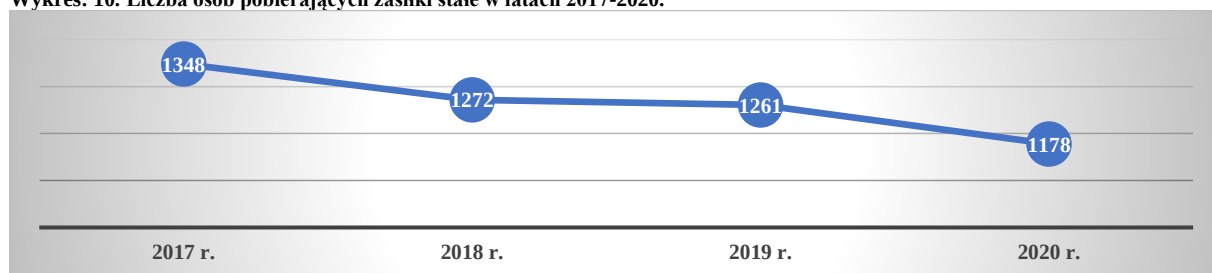
Wykres: 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- spadła liczba osób pobierających zasiłki stałe. W 2018 r. liczba osób wyniosła 1272 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 5,64%, w 2019 r. wyniosła 1261 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 0,86%, w 2020 r. wyniosła 1178 os. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 6,58%.

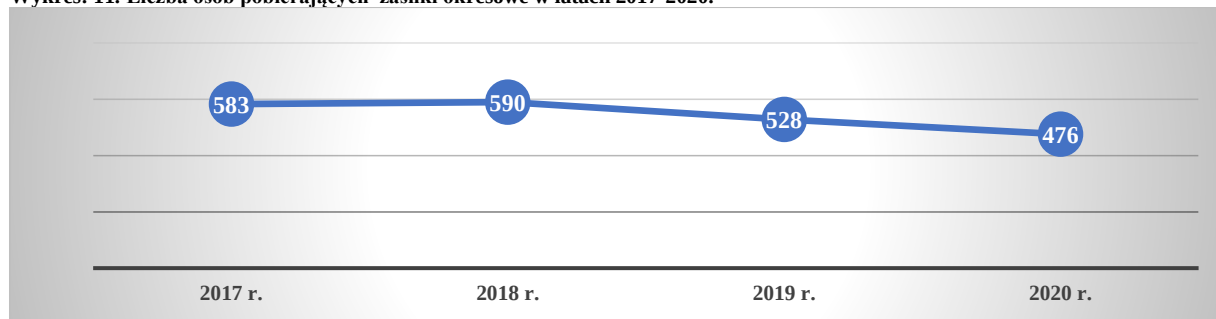
Wykres: 10. Liczba osób pobierających zasiłki stałe w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za 2020r.

- od spadła liczba osób pobierających zasiłki okresowe. W 2019 r. wyniosła 528 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 10,51 %, w 2020 r. wyniosła 476 rodz. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 9,84%. Wzrost nastąpił jedynie w 2018 r., liczba osób pobierających zasiłki okresowe była wyższa o 1,2% w porównaniu z 2017 r.

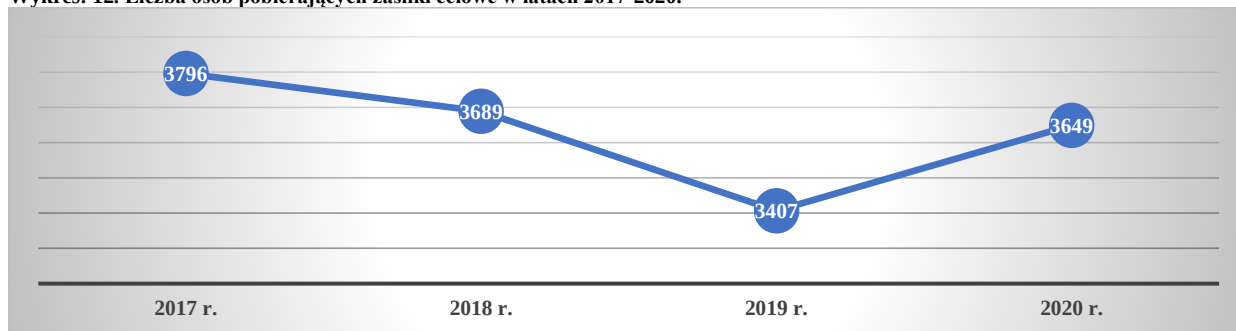
Wykres: 11. Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- liczba osób pobierających zasiłki celowe spadała w latach 2017 – 2019. W 2018 r. liczba osób wyniosła 3689 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 2,82%, w 2019 r. wyniosła 3407 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 7,64%. W 2020 r. nastąpił wzrost liczby osób pobierających zasiłki celowe o 7,10% w porównaniu z 2019 r.

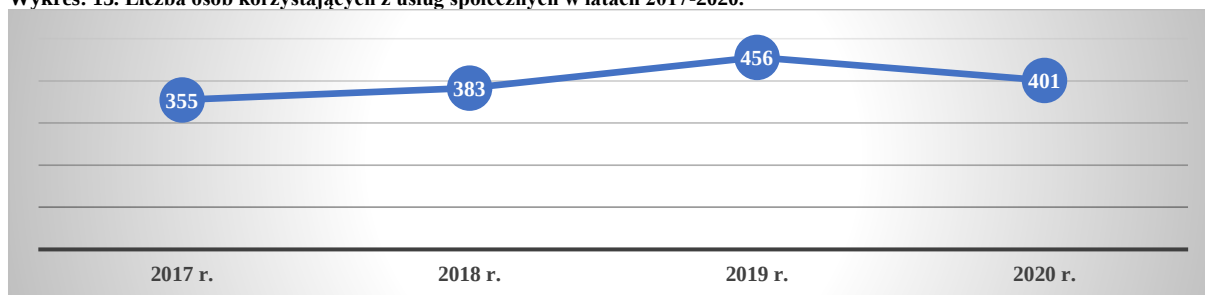
Wykres: 12. Liczba osób pobierających zasiłki celowe w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017- 2020.

- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych wzrastała w latach 2017 – 2019. W 2018 r. liczba osób wyniosła 383 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była wyższa o 7,89%, w 2019 r. wyniosła 456 os. i w porównaniu z 2018 r. była wyższa o 19,06%. W 2020 r. nastąpił spadek liczby osób korzystających z usług opiekuńczych o 12,06% w porównaniu z 2019 r.

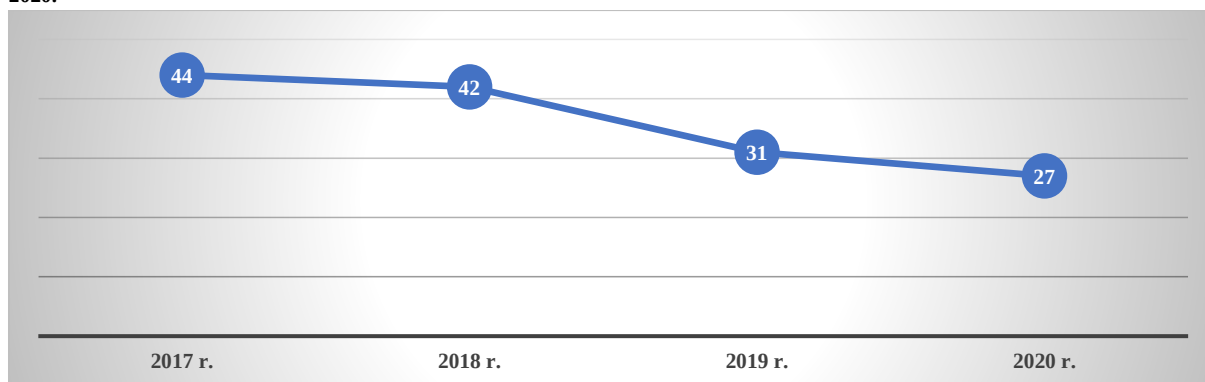
Wykres: 13. Liczba osób korzystających z usług społecznych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017- 2020.

- spadała liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2018 r. liczba osób wyniosła 44 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 4,55%, w 2019 r. wyniosła 31 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 26,19 %, w 2020 r. wyniosła 27 rodz. i w porównaniu z 2019r. była niższa o 12,90%.

Wykres: 14. Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2017-2020.

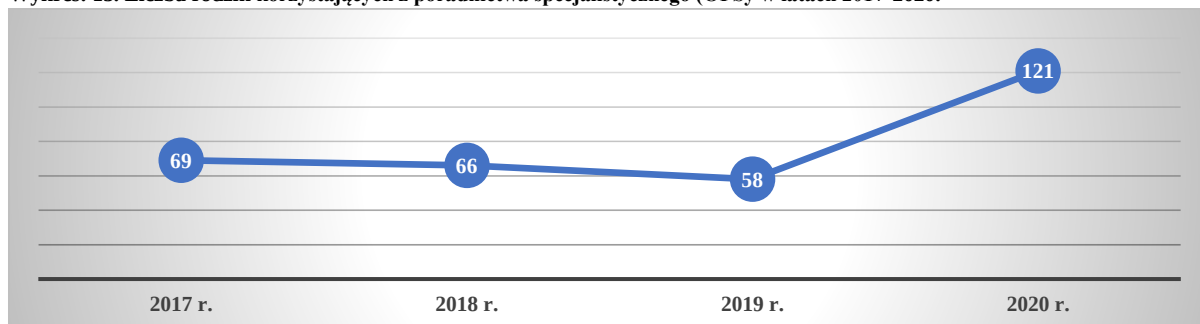

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego poradnictwa spadała w latach 2017 – 2019. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 66 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 4,35%, w 2019 r. wyniosła 58 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była niższa 12,12%. W 2020 r. nastąpiło podwojenie liczby rodzin korzystających z specjalistycznego poradnictwa w porównaniu z 2019 r. (największa

liczba rodzin skorzystała z poradnictwa w Markach, odpowiednio w poszczególnych latach badanego okresu: 57, 48, 43 i 105).

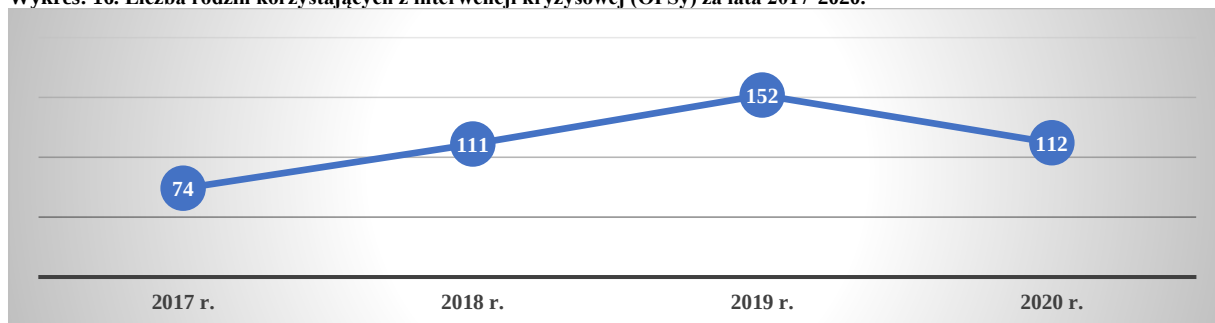
Wykres: 15. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (OPSy w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017- 2020.

- liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej wzrastała w latach 2017 – 2019. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 111 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była wyższa o 50%, w 2019 r. wyniosła 152 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 36,94 %. W 2020 r. nastąpił spadek o 26,32% liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej w porównaniu z 2019 r. (największa liczba rodzin skorzystała z interwencji w Markach, odpowiednio w poszczególnych latach badanego okresu: 27, 69, 89 i 74 oraz w Zielonce: 36, 20, 34, 5, 3)

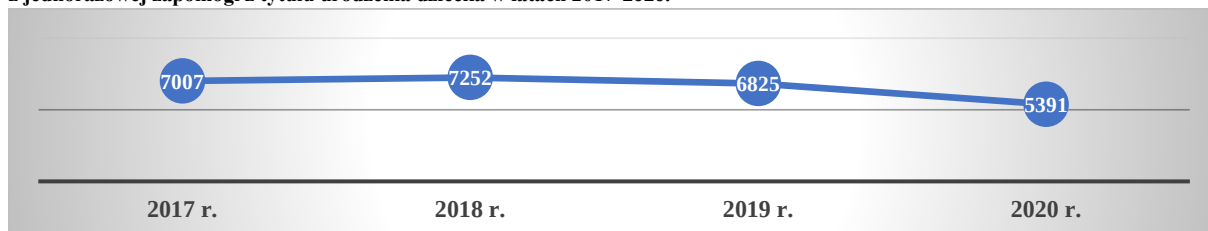
Wykres: 16. Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej (OPSy) za lata 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- od 2018 r. spadła średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. W 2019 r. wyniosła 6825 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 5,88 %, w 2020 r. wyniosła 5391 rodz. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 21,01%. Wzrost zanotowano jedynie w 2018 r., średniomiesięczna liczba rodzin była wyższa w porównaniu z 2017 r. o 3,50%.

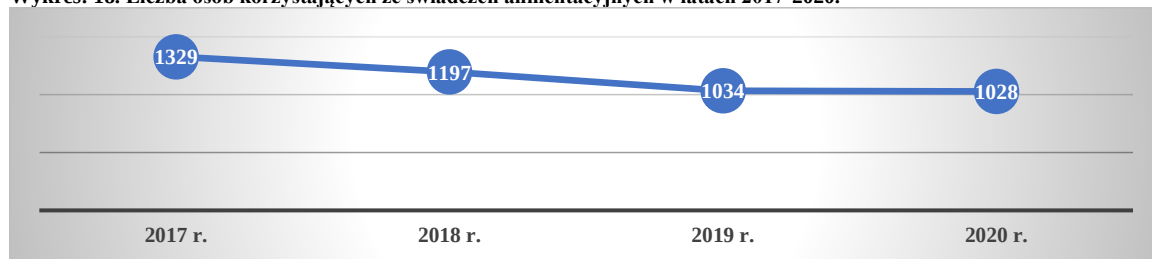
Wykres: 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- spadła liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych. W 2018 r. liczba osób wyniosła 1197 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 9,93%, w 2019 r. wyniosła 1034 os. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 13,62%, w 2020 r. wyniosła 1028 os. i w porównaniu z 2019 r. była niższa o 0,58%.

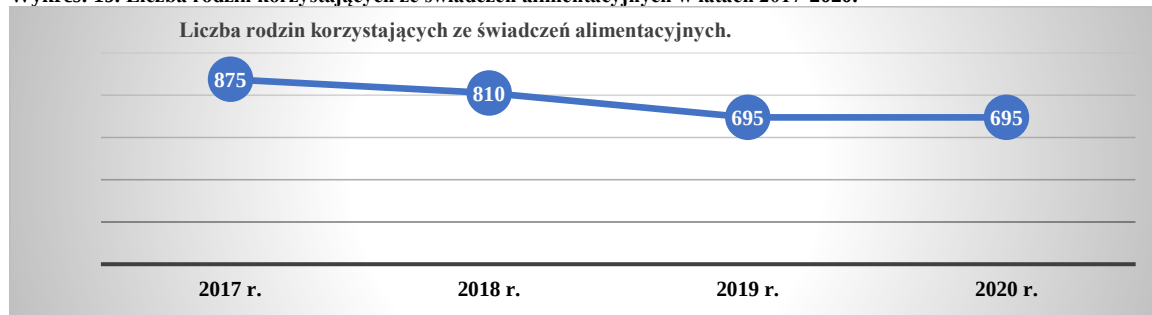
Wykres: 18. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- spadła liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych. W 2018 r. liczba rodzin wyniosła 810 i w porównaniu z rokiem 2017 r. była niższa o 7,43%, w 2019 r. i 2020 r. wyniosła 695 rodz. i w porównaniu z 2018 r. była niższa o 14,19%.

Wykres: 19. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS poszczególnych gmin za lata 2017-2020.

- **liczba rodzin uczestnicząca w poszczególnych programach osłonowych**

1) Programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2019-2020.

Celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program miał na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

Tabela: 17. Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.

Nazwa programu	Gmina	2017	2018	2019	2020
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	Marki	X	X	0	33 os.
	Poświętne	X	X	0	1 os. (1 rodz.)
	Zielonka	X	X	0	6 os. (6 rodzin)
	Tłuszcz	X	X	0	21 os. (15 rodzin)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

Program realizowany był w 2020 r. na terenie gmin: Marki, Poświętne, Zielonka, Tłuszcz. Ze wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej skorzystało 61 osób.

2) Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań

wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem Programu jest wzmocnienie asystentów rodziny w systemie wspierania rodziny.

Poniżej zaprezentowane zostały dane dotyczące liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta w poszczególnych gminach powiatu wołomińskiego.

Tabela: 18. Liczba asystentów rodziny i liczba rodzin objętych wsparciem asystenta.

Gmina	Liczba asystentów				Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Jadów	1	1	0	0	7	6	0	0
Dąbrówka	1	1	2	1	19	11	17	10
Klembów	1	1	1	1	12	12	9	12
Strachówka	1	1	1	1	5	4	4	4
Poświętne	1	1	1	1	14	12	12	10
Łuszcz	1	1	1	1	12	22	16	16
Radzymin	2	2	2	2	23	24	30	31
Zielonka	1	1	1	1	9	10	10	10
Marki	2	2	2	2	38	35	22	25
Kobyłka	1	1	1	1	15	13	13	12
Ząbki	1	1	1	2	20	12	17	22
Wołomin	3	4	3	3	34	33	37	41
Razem	16	17	16	16	208	194	187	193

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

W latach 2017 – 2018 Program realizowany był we wszystkich gminach powiatu. Natomiast latach w 2019 i 2020 w Programie nie uczestniczyła Gmina Jadów. W przeważającej liczbie gmin zatrudniony był 1 asystent rodziny. Najwięcej asystentów pracowało z rodzinami w gminach: Wołomin – były to 4 os. w 2018 r. i 3 osoby w pozostałych latach badanego okresu; Radzymin i Marki – po 2 os. w latach 2017-2020. Dwóch asystentów zatrudniały również gminy Dąbrówka w 2019 r. i Ząbki w 2020 r. W poszczególnych latach ze wsparcia asystenta skorzystało: w 2017 r. -208 rodzin, w 2018.r -194r., w 2019 r. -187 rodzin, w 2020 r.-193 rodziny.

3) Program „Opieka wytnieniowa”

Głównym celem Programu „Opieka wytnieniowa” jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad;

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności
- 2) osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z nim

– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytnieniowej

Tabela: 19. Program "Opieka wytnieniowa" w latach 2017 -2020.

Nazwa programu	OPS	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Opieka wytnieniowa	Marki	0	0	12 os.	0
	Klembów	0	0	0	4 os. (4 rodz.)
	Radzymin	0	0	0	12 os. (12 rodz.)
	Ząbki	0	0	11os. (11 rodz.)	9 os. (8 rodz.)
	Zielonka	0	0	0	3 os. (3 rodz.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

Program realizowany był w 2019 r. na terenie gmin: Marki i Ząbki (wsparciem objęto 23 osób) oraz w 2020 r. na terenie gmin: Klembów, Radzymin, Ząbki, Zielonka (wsparciem objęto 28 osób).

4) Program „Opieka 75 +”

Strategicznym celem programu „Opieka 75+” jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Gminy, które przystępują do realizacji programu uzyskują finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych.

Tabela: 20. Program „Opieka 75 +” w latach 2017-2020.

Nazwa programu	OPS	2017	2018	2019	2020
Program Opieka 75+	Zielonka	0	6 os. (6 rodz.)	6 os. (6 rodz.)	4 os. (4 rodz.)
	Marki	0	0	10 os.	7 os. (2 rodz.)
	Poświętne	0	0	0	2 (2 rodz.)
	Tłuszcz	0	0	16 os. (15 rodz.)	18 os. (16 rodz.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

W 2018 r. Program realizowany był w Gminie Zielonka z programu skorzystało 6 osób. W kolejnym roku wsparciem objęto 32 mieszkańców gmin Zielonka, Marki, Tłuszcz. W 2020 r. Program realizowany był w czterech gminach powiatu wołomińskiego: Zielonka, Marki, Poświętne i Tłuszcz, pomoc otrzymało 31 osób z 24 rodzin.

5) Program „Posiłek w domu i w szkole

Celem programu „Posiłek w szkole i w domu” jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe. W latach 2017- 2020 w programie uczestniczyły wszystkie gminy z terenu powiatu wołomińskiego. Wysokość środków i liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w ramach Programu przedstawiona została w poniższej tabeli.

Tabela: 21. Liczba osób, która skorzystała z Programu "Posiłek w szkole i w domu" w latach 2017-2020.

Gmina	Liczba osób				Kwota świadczeń			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Zasiłki celowe	1630	1692	1600	1651	1 045 597 zł	1 255 080 zł	1 069 948 zł	1 484 991 zł
Posiłki	2249	1877	1859	1443	1 359 134 zł	1 187 142 zł	1 169 736 zł	676 423 zł
w tym posiłek dla dzieci	2052	1728	1771	1301	1 087 117 zł	982 721 zł	944 112 zł	440 614 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

W latach 2017- 2019 największą liczbę osób uczestniczących w Programie objęto pomocą w formie posiłku, z kolei w 2020 r. przeważały osoby otrzymujące zasiłek celowy. W każdym roku badanego okresu wsparciem w postaci zasiłku objętych było nie mniej niż 1600 osób. Jak wynika z danych przedstawionych w powyższej tabeli, z każdym rokiem maleje liczba osób otrzymujących wsparcie w postaci posiłku: w 2018 r. liczba rodzin objęta pomocą w tej formie zmniejszyła się o 372 osoby w stosunku do 2017 r., a w 2020 r. o 416 osób w stosunku do 2019 r. Restrykcje związane z pandemią spowodowały udzielanie w 2020 r. większej pomocy w formie zasiłków celowych niż w postaci posiłków czy świadczeń rzeczowych.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby osób z poszczególnych gmin powiatu, które otrzymały zasiłki celowe i posiłki przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole” w poszczególnych gminach

Tabela: 22. Liczba osób, które otrzymały zasiłki celowe i posiłki przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole” w poszczególnych gminach w latach 2017-2020.

Gmina	Zasiłek celowy – liczba osób				Posiłek – liczba osób				w tym posiłek dla dzieci – liczba osób			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wołomin	575	535	423	415	751	624	621	495	583	510	554	412
Zielonka	41	98	87	87	98	75	79	57	95	71	74	52
Ząbki	188	175	171	211	129	119	121	108	127	111	115	105
Radzymin	118	164	139	153	166	129	126	93	156	127	125	92
Dąbrówka	28	23	28	26	150	115	101	72	149	113	98	70
Kobyłka	176	198	167	183	208	193	178	127	200	191	178	127
Poświętne	59	61	7	18	120	102	142	116	120	102	139	110
Thuszcz	116	110	115	126	173	124	113	81	171	120	112	76
Klembów	85	68	51	57	109	99	89	63	109	99	89	63
Jadów	17	25	24	54	119	116	83	62	118	115	82	61
Strachówka	3	4	6	23	95	59	54	38	92	58	53	38
Marki	224	231	382	298	133	112	152	131	132	111	152	95
RAZEM	1630	1692	1600	1651	2249	1877	1859	1443	2052	1728	1771	1301

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2019 r. i 2020 r.

W latach 2017 – 2020 Gminy z terenu powiatu wołomińskiego, głównie przez ośrodki pomocy społecznej, uczestniczyły w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020” Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Statystyki dotyczące PO PŻ przedstawiły OPS Kobyłka, Dąbrówka i Klembów. OPS w Thuszczu przedstawił informacje dot. Programu państwa w zakresie dożywiania.

Tabela: 23. Inne programy wspierające mieszkańców w zakresie dożywiania w latach 2017-2020.

Nazwa programu	Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020.
Program operacyjny Pomoc Żywnościowa	Kobyłka	343os.	300os.	260os.	275 os.
	Dąbrówka	476os.	489os.	459os.	286os.
	Klembów	155	167	166	118
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	Thuszcz	394 os. (207 rodz.)	321 os. (181rodz.)	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

6) Programu "Wspieraj Seniora".

Celem strategicznym programu „Wspieraj Seniora” jest zapewnienie usługi wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 70 roku życia, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Seniorzy mogą liczyć na pomoc ośrodków pomocy społecznej i wolontariuszy w zakresie:

- dostarczenia zakupów, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej,

- załatwienia drobnych spraw urzędowych (jeżeli nie wymagają one wydania upoważnień od seniora lub udostępnienia danych wrażliwych),
- wyprowadzenie psa,
- dostarczenia ciepłych posiłków, o ile usługa nie jest finansowana z innych źródeł

Tabela: 24. Program " Wspieraj Seniora" w latach 2017-2020.

Nazwa programu	OPS	2017	2018	2019	2020
Wspieraj Seniora	Kobyłka	0	0	0	118 os.
	Dąbrówka	0	0	0	14 os.
	Klembów	0	0	0	27 os.
	Radzymin	0	0	0	8 os.
	Marki	0	0	0	8 os.
	Tłuszcz	0	0	0	40 os.
	Ząbki	0	0	0	4 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

W 2020 r. do realizacji programu przystąpiły gminy Kobyłka, Dąbrówka, Klembów, Radzymin, Marki i Ząbki, wsparciem objęto łącznie 219 osób.

7) Programu "Za Życiem"

Program Za życiem ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Na przestrzeni lat 2017-2020 program realizowany był na terenie wszystkich gmin powiatu wołomińskiego. Statystyki dotyczące liczby osób wspieranych w poszczególnych gminach w ramach Programu „Za życie” przedstawia poniższa tabela.

Tabela: 25. Program " Za życiem" w latach 2017-2020.

Nazwa programu	OPS	2017	2018	2019	2020
Za życiem	Marki	1 os.	1 os.	9 os.	4 os.
	Kobyłka	0	3 rodz.	0	6 rodz.
	Jadów	0	7 os. (2 rodz.)	0	0
	Dąbrówka	3 os. (1 rodz.)	3 os. (1 rodz.)	0	0
	Klembów	1 os. (1 rodz.)	2 os. (2 rodz.)	3 os. (3 rodz.)	4 os. (3 rodz.)
	Poświętne	0	1 os. (1 rodz.)	1 os. (1 rodz.)	0
	Radzymin	1 os. (1 rodz.)	3 os. (3 rodz.)	7 os. (7 rodz.)	7 os. (7 rodz.)
	Strachówka	0	1 os. (1 rodz.)	0	0
	Wołomin	3 rodz.	6 rodz.	3 rodz.	5 rodz.
	Zielonka	4 os. (4 rodz.)	1 os. (1 rodz.)	2 os. (2 rodz.)	0
	Ząbki	5 os. (5 rodz.)	5 os. (5 rodz.)	8 os. (8 rodz.)	3 os. (3 rodz.)
	Tłuszcz	6 os.	4 os.	0	2 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

8) Program Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych

Strategicznym celem program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” jest zapewnienie wsparcia w postaci usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla:

- 1) osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności
- 2) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem:

- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających ze stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych;

Tabela: 26. Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.

Nazwa programu	Gmina	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych	Radzymin	0	0	0	6 os.
	Marki	0	0	12 os.	7 os.
	Kobyłka	0	0	0	9 os.
	Poświętne	0	0	2 os.	1 os.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.

Do programu przystąpiły Gminy: Radzymin, Marki, Kobyłka, Poświętne. W 2019 r. na terenie gmin Marki i Poświętne wsparcie uzyskało 14 osób, w 2020 r. 23 mieszkańców czterech ww. gmin.

• **liczba punktów poradnictwa rodzinnego ze wskazaniem rodzajów poradnictwa,**

Realizacja działania **Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie**, przewidziana została na lata 2017- 2018.

W latach 2017-2020 specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego świadczone było zarówno przez jednostki organizacyjne powiatu jak i przez organizacje pozarządowe. Realizacja działania była kontynuowana w następnych latach.

Tabela: 27. Liczba punktów specjalistycznego poradnictwa i rodzaj poradnictwa w latach 2017-2020.

Liczba punktów poradnictwa rodzinnego		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
		6	6	6	6
Rodzaj poradnictwa	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Wołominie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	Psychologiczne Prawne Psychiatryczne	Psychologiczne Prawne	Psychologiczne Prawne	Psychologiczne Prawne
		Aktywności: konsultacje, diagnostyka, wsparcie, psychoterapia, terapia rodzinna, porady wychowawcze, interwencje kryzysowe, badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą, diagnoza psychofizyczna dzieci objętych pieczę zastępczą, konsultacje prawne.			
	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	Poradnictwo: psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne
	Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (dla gmin Marki, Ząbki, Zielonka) ▪ Stowarzyszenie PRO-Pracownia Rozwoju Osobowości	Konsultacje: psychiatryczne, psychologiczne, prawne, wychowawcze psychoterapia: indywidualna, par, rodzin Poradnictwo socjalne i zawodowe	Konsultacje: psychiatryczne, psychologiczne, wychowawcze psychoterapia: indywidualna, par, rodzin Poradnictwo socjalne	Konsultacje: psychiatryczne, psychologiczne, wychowawcze psychoterapia: indywidualna, par, rodzin Poradnictwo socjalne	Konsultacje: psychiatryczne, psychologiczne, wychowawcze psychoterapia: indywidualna, par, rodzin Poradnictwo socjalne

Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu (dla gmin Jadów, Strachówka, Tłuszcz) Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” - 2017 r., 2018 r., 2019 r. Fundacja „Spektrum” - 2020 r.	Poradnictwo: psychologiczne, rodzinne, prawne, pedagogiczne, zawodowe, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (dla gmin Wołomin, Poświętne, Kobyłka) Fundacja „Spektrum” - 2017 r., 2018 r., 2020 r. Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” - 2019 r.	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, prawne, zawodowe, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, rodzinne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (dla gmin Marki, Ząbki, Zielonka) Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” 2020 r.	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, prawne, rodzinne, zawodowe, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne	Poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne, socjalne

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów, sprawozdań punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz informacji przekazanych przez SPR przy PCPR w Wołominie i POIK w Zielonce.

W latach 2017-2020 powiatową sieć specjalistycznego poradnictwa rodzinnego tworzyły:

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie (działa nieprzerwanie od kwietnia 2001 r.);
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu (obejmujący zasięgiem Jadów, Strachówkę, Tłuszcz);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (obejmujący zasięgiem gminy Dąbrówka, Klembów, Radzymin);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (obejmujący zasięgiem gminy Kobyłka, Poświętne, Wołomin);
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (obejmujący zasięgiem gminy Marki, Ząbki, Zielonka).

Mieszkańcom powiatu wołomińskiego zapewniono dostęp do nieodpłatnej pomocy m.in.: psychologicznej, pedagogicznej, doradztwa zawodowego, interwencji w sytuacji kryzysu psychicznego, psychoterapii indywidualnej i terapii par, prawnej, psychiatrycznej. Organizacja sieci poradnictwa rodzinnego rozpowszechniła dostęp do pomocy specjalistycznej na terenie powiatu wołomińskiego. Zwiększono poziom świadomości mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania pomocy, poprzez publikację materiałów promocyjnych na stronach internetowych, w prasie lokalnej i mediach społecznościowych, kolportaż ulotek, informacje mailowe do instytucji i specjalistów z terenu powiatu.

• liczba zatrudnionych specjalistów i liczba osób korzystających;

Specjaliści udzielający porad lub prowadzący terapię posiadali odpowiednie kwalifikacje zawodowe: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, prawnika lub inne specjalistyczne odpowiadające rodzajowi i zakresowi udzielanych świadczeń oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe w swojej specjalności.

Mieszkańcy mieli możliwość zgłoszenia się na poradę (uwzględniając ich potrzeby) osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem e-maila.

Poniższa tabela przedstawia dane dot. liczby zatrudnionych specjalistów i liczby osób korzystających z specjalistycznego poradnictwa

Tabela: 28. Liczba zatrudnionych specjalistów i osób korzystających z specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba zatrudnionych specjalistów				
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Wołominie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	10 8 psychologów 1 prawnik 1 psychiatra Dostępność: 6294 h	9 8 psychologów 1 prawnik Dostępność: 6564 h	9 8 psychologów 1 prawnik Dostępność: 6163 h	8 7 psychologów 1 prawnik Dostępność: 5700 h
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	6 - psycholog - psychoterapeuta - psychoterapeuta systemowy - pedagog - pracownik socjalny - prawnik	6 - psycholog - psychoterapeuta - psychoterapeuta systemowy - pedagog - pracownik socjalny - prawnik	6 - psycholog - psycholog - psycholog dziecięcy, - psychoterapeuta systemowy - pedagog - pracownik socjalny - prawnik	6 - psycholog - psycholog - psycholog dziecięcy, - psychoterapeuta systemowy - pedagog - pracownik socjalny - prawnik
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (dla gmin Marki, Ząbki, Zielonka) Stowarzyszenie PRO- Pracownia Rozwoju Osobowości	9 4 psychologów /psychoterapeutów 1 prawnik 1 psychiatra 1 doradca zawodowy 1 pracownik socjalny	6 4 psychologów /psychoterapeutów 1 psychiatra	5 3 psychologów /psychoterapeutów 1 psychoterapeuta /pedagog 1 psychiatra	5 3 psychologów /psychoterapeutów 1 psychoterapeuta /pedagog 1 psychiatra
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczy (dla gmin Jadów, Strachówka, Tłuszcz) Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” Fundacja „Spektrum” - 2020 r.	8 1 psycholog 2 prawnik 1 kuratora społeczny 2 pedagog 1 doradca zawodowy 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	3 1 psycholog 1 pedagog 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	4 1 psycholog 2 pedagog 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	3 1 psycholog 1 pedagog 1 pracownik socjalny
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (dla gmin Wołomin, Poświętne, Kobyłka) Fundacja „Spektrum” - 2017 r., 2020 r. Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” - 2019 r.	- <i>specjaliści z zakresu psychologii, pedagogiki, prawa</i>	- <i>specjaliści z zakresu psychologii, pedagogiki, prawa</i>	3 1 psycholog 1 pedagog 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	- <i>specjaliści z zakresu psychologii, pedagogiki, prawa</i>
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (dla gmin Dąbrówka, Klembów, Radzymin) Lokalna Grupa Działania „Równina Wołomińska” Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” 2020 r.	7 1 psycholog 2 prawnik 2 pedagog 1 doradca zawodowy 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	3 1 psycholog 1 pedagog 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	3 1 psycholog 1 pedagog 1 specjalista w zakresie socjoterapii psychoprofilaktyki, profilaktyki uzależnień	3 1 psycholog 1 pedagog 1 pracownik socjalny
Liczba osób korzystających				
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Wołominie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	894	769	824	710
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	202	228	432	425
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach (dla gmin Marki, Ząbki, Zielonka) Stowarzyszenie PRO- Pracownia Rozwoju Osobowości	52	142	119	92
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczy (dla gmin Marki, Ząbki, Zielonka) Lokalna Grupa Działania „Równina Wołomińska” - 2017 r., 2018 r., 2019 r.	223	229	232	132

Fundacja „Spektrum” - 2020 r.				
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie (dla gmin Wołomin, Poświętne, Kobyłka)				
Fundacja „Spektrum” - 2017 r., 2020 r.	207	137	245	166
Lokalna Grupa działania „Równina Wołomińska” - 2019 r.				
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie (dla gmin Dąbrówka, Klembów, Radzymin)				
Lokalna Grupa Działania „Równina Wołomińska” - 2017 -2019	200	128	159	612h
Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” -2020 r.				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów, sprawozdań punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz informacji przekazanych przez SPR przy PCPR w Wołominie i POIK w Zielonce.

• liczba rodzin cudzoziemców w procesie integracji;

Tabela: 29. Liczba rodzin cudzoziemskich w procesie integracji w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin cudzoziemskich w procesie integracji	5	7	6	2
Liczba osób w tych rodzinach	19	23	15	4

Źródło: Sprawozdania PCPR w Wołominie za lata 2017-2020

Pomoc integracyjna przysługuje uchodźcom, którzy w Polsce uzyskali:

- status uchodźcy,
- ochronę uzupełniającą

lub

- przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy lub w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ww. cudzoziemcom udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji. Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach Indywidualnych Programów Integracji (IPI), sporządzonego w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Liczba rodzin cudzoziemskich w procesie integracji w poszczególnych latach badanego okresu przedstawiała się następująco:

- w 2017 r. było to 5 rodzin, które uzyskały ochronę uzupełniającą, rodziny pochodziły z: Uzbekistanu, Ukrainy, Kirgistanu; łączna liczba osób w rodzinach wynosiła 19, w tym 11 dzieci.
- w 2018 r. było to 7 rodzin, w tym 2 które uzyskały status uchodźcy i 5 które uzyskały ochronę uzupełniającą, rodziny pochodziły z: Ukrainy i Egiptu; łączna liczba osób w rodzinach wynosiła 23, w tym 13 dzieci.
- w 2019 r. było to 6 rodzin, w tym 2 które uzyskały status uchodźcy i 4 które uzyskały ochronę uzupełniającą, rodziny pochodziły z: Tadżykistanu i Rosji; łączna liczba osób w rodzinach wynosiła 15, w tym 7 dzieci.
- w 2020 r. było to 2 rodziny, które uzyskały ochronę uzupełniającą, rodziny pochodziły z: Libanu i Ukrainy; łączna liczba osób w rodzinach wynosiła 4, w tym 3 dzieci.

Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodziły z budżetu państwa.

W powyższych danych wynika, iż liczba rodzin cudzoziemskich będących w procesie integracji na terenie powiatu wołomińskiego w latach 2017- 2020 ulegała wahaniom. Największą liczbę rodzin odnotowano w 2018 r.

Wsparcia rodzinom udzielał 1 pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zatrudniony na częściowy etat (0,3 etatu). W zakresie poradnictwa rodziny chętnie korzystały z pomocy np. prawnej, psychologicznej świadczonej przez NGO-osy wyspecjalizowane w problematyce cudzoziemców. Wynikało to ze specyfiki problemów tej grupy osób.

• liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy;

Monitoring działań podejmowanych na terenie powiatu wołomińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzi Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce. W poniższej tabeli zaprezentowane zostały dane dotyczące liczby procedur Niebieskiej Karty w podziale na gminy powiatu wołomińskiego. Dane dot. NK gromadzone są przez POIK od 2018 r.

Tabela: 30. Procedury dotyczące Niebieskiej Karty w gminach powiatu wołomińskiego w latach 2017-2020.

Gmina	Liczba procedur Niebieskie karty			
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wołomin	X	115	100	119
Zielonka	X	47	20	28
Ząbki	X	115	83	97
Radzymin	X	108	67	109
Dąbrówka	X	42	20	33
Kobyłka	X	48	41	46
Poświętne	X	25	25	17
Tłuszcz	X	63	53	43
Klembów	X	32	28	32
Jadów	X	11	16	22
Strachówka	X	3	3	6
Marki	X	76	48	91
RAZEM	X	685	504	643

Źródło: Dane sprawozdawcze POIK w Zielonce

Z przedstawionych przez POIK danych wynika, iż w powiecie wołomińskim w 2018 r. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadziły w sumie 685 procedury Niebieskiej Karty, w 2019 r. – 504 procedury, w 2020 r. liczba procedur wzrosła do 643.

Najwięcej procedur NK wszczyna policja, na drugim miejscu są ośrodki pomocy społecznej. Procedury te wszczynane są również przez instytucje oświaty, służby zdrowia, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Zaniepokojenie budzą niskie dane płynące z instytucji oświaty i służby zdrowia, które podobnie jak inne instytucje są zobowiązane do zgłaszania podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.

• liczba rodzin pozostających w terapii;

Tabela: 31. Liczba rodzin pozostających w terapii w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	69	18	42	86
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	29	35	24	33
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa rodzinnego w Ząbkach	202 h psychoterapii indywidualnej 4 h terapii rodzinnej 18 h psychoterapii par	8 par. 42 os. ind.	10 par. 43 os. ind.	7 par. 29 os. ind.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych informacji z POIK, SPR i sprawozdań punktu SPR w Ząbkach.

Terapia rodzinna, to obok terapii indywidualnej czy psychoterapii grupowej, jeszcze inna forma wsparcia psychologicznego. W latach 2017-2020 terapia rodzin prowadzona była m.in. przez instytucje działające w ramach powiatowej sieci specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Dane ilościowe dot. liczby rodzin pozostających w terapii w latach 2017 – 2020, zaprezentowane w powyższej tabeli pochodzą z Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, Specjalistycznej Poradni przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego w Ząbkach. Dane te nie odzwierciedlają rzeczywistej liczby rodzin z terenu powiatu wołomińskiego będących w terapii oraz zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcie.

- **liczba grup wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;**

Tabela: 32. Liczba grup wsparcia dla osób z problemami -wychowawczymi w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba grup wsparcia	3	3	4	4
POIK	0	0	1	2
PPP w Zielonce	2	2	2	1
PPP w Wołominie	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z POIK i PPP

Grupy wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczych prowadzone były przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce oraz Poradnię Psychologiczną -Pedagogiczną w Zielonce i Wołominie. Poradnię psychologiczną – pedagogiczną z terenu powiatu, w ramach swojej działalności, prowadziły również warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.

- **liczba organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodzinną;**

Tabela: 33. Liczba organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodzinną.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba organizacji	-	4	8	0

Źródło: Dane Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie

Z uwagi na bardzo dużą liczbę organizacji pozarządowych (o szerokich celach statutowych) znajdujących się w ewidencjach Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w powyższej tabeli uwzględnione zostały aktywne organizacje, które w głównych celach wskazują działalność z zakresu problematyki rodzinnej. W 2018 r. były to 4 organizacje z łącznej liczby 51 organizacji, w 2019 r. 8 organizacji z łącznej liczby 59 organizacji. W 2017 r. nie wyodrębniono danych dot. organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodzinną, w ewidencji WSO widniało 47 organizacji, a w 2020r. 59 organizacji, z których żadna nie wskazała ww. jako główny cel swojej działalności.

- **liczba i zakres działania wolontariuszy zarejestrowanych w centrum wolontariatu;**

Realizacja działania polegającego na opracowaniu koncepcji i utworzeniu Powiatowego Centrum Wolontariatu, została przewidziana na lata 2017 -2025.

Do końca grudnia 2020 r., żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu”.

- **liczba utworzonych i działających podmiotów ekonomii społecznej.**

Tabela: 34. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej	2 ▪ KIS w Radzyminie ▪ Spółdzielnia Socjalna „Pożytek w Tuszczu”	1 ▪ KIS w Klembowie	0	0
Liczba działających podmiotów ekonomii społecznej	5 ▪ KIS w Tuszczu ▪ KIS w Radzyminie ▪ CIS w Markach ▪ WTZ w Ząbkach ▪ Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” w Tuszczu	6 ▪ KIS w Tuszczu ▪ KIS w Radzyminie ▪ KIS w Klembowie ▪ CIS w Markach ▪ WTZ w Ząbkach ▪ Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” w Tuszczu	6 ▪ KIS w Tuszczu ▪ KIS w Radzyminie ▪ KIS w Klembowie ▪ CIS w Markach ▪ WTZ w Ząbkach ▪ Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” w Tuszczu	6 ▪ KIS w Tuszczu ▪ KIS w Radzyminie ▪ KIS w Klembowie ▪ CIS w Markach ▪ WTZ w Ząbkach ▪ Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” w Tuszczu

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego, w latach 2017-2020, działało łącznie 5 podmiotów ekonomii społecznej:

- 1 centrum integracji społecznej (CIS), w gminie Marki
- 3 klub integracji społecznej (KIS), w gminach Tuszcz, Radzymin, Klembów
- 1 warsztat terapii zajęciowej (WTZ), w gminie Ząbki
- 1 spółdzielnia socjalna, w gminie Tuszcz.

3. **MIERNIKI W PROCESACH EWALUACYJNYCH W OBSZARZE ZDROWIA**

- **liczba zorganizowanych programów profilaktycznych;**

Tabela: 35. Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych w latach 2017-2020.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba programów profilaktycznych	7	6	7	5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

W latach 2017-2020 liczba programów profilaktycznych utrzymywała się na podobnym poziomie z wyjątkiem roku 2020, gdzie ze względu na pandemię COVID -19 przez pewien okres realizacja programów została całkowicie zawieszona. Programy profilaktyczne są organizowane zgodnie z potrzebami społeczeństwa, a także profilaktyką chorób cywilizacyjnych.

- **liczba działających punktów/poradni rehabilitacyjnych;**

Tabela: 36. liczba działających punktów/poradni rehabilitacyjnych w latach 2017-2020.

Rok	2017	2018	2019	2020
Liczba punktów/poradni rehabilitacyjnych	9	9	9	11

Zródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na podstawie zebranych danych można zaobserwować rozwijającą się infrastrukturę rehabilitacyjną. W latach 2017-2020 powstały dwie poradnie rehabilitacyjne, co stanowi wzrost o 22,22% w stosunku do istniejących poradni w 2017 roku.

- **liczba zatrudnionych specjalistów w poszczególnych poradniach psychologiczno-pedagogicznych;**

Tabela: 37. Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tłuszczu w latach 2017-2018.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba zatrudnionych nauczycieli	11	11	13	14
Liczba zatrudnionych pracowników administracji i obsługi	3	3	3	3
Liczba zatrudnionych pracowników ogółem	14	14	16	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Tabela: 38. Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołominie w latach 2017-2018.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba zatrudnionych nauczycieli	17	20	24	24
Liczba zatrudnionych pracowników administracji i obsługi	6	6	7	7
Liczba zatrudnionych pracowników ogółem	23	26	31	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Tabela: 39. . Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żąbkach w latach 2017-2018.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba zatrudnionych nauczycieli	18	15	20	23
Liczba zatrudnionych pracowników administracji i obsługi	6	6	6	8
Liczba zatrudnionych pracowników ogółem	24	21	26	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Zebrane dane za lata 2017-2020 obrazują zwiększającą się liczbę nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych - łącznie zatrudniono 15 osób tj. nastąpił wzrost o 32,60%. Natomiast w poszczególnych poradniach zatrudniono: 3 nauczycieli w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tłuszczu - wzrost o 27,3%, 7 nauczycieli w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołominie - wzrost o 41,2% oraz 5 nauczycieli w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zielonce - wzrost o 27,8%.

- **liczba osób z długotrwałą lub ciężką chorobą mieszkających samotnie i w rodzinach;**

Tabela: 40. Liczba osób z długotrwałą lub ciężką chorobą w latach 2017-2020.

Gmina	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Jadów	97	102	35	65
Dąbrówka	54	46	34	45
Klembów	57	64	73	68
Strachówka	35	35	35	28
Poświętne	54	38	33	24
Tłuszcz	212	213	211	197
Radzymin	214	259	236	261
Zielonka	80	81	139	125
Marki	233	230	284	212
Żąbki	181	192	190	173
Kobylka	287	284	265	255
Wołomin	818	832	813	765
Ogółem	2322	2376	2348	2218

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Analizując zebrane dane należy zauważyć, że mimo rosnącej w latach 2017-2019 ogólnej liczby osób z długotrwałą lub ciężką chorobą w 2020 r. odnotowano spadek o 4,69% w stosunku do roku 2017 r. Wśród poszczególnych gminy w większości odnotowano spadek liczby osób z długotrwałą lub ciężką chorobą z wyjątkiem trzech gmin: Zielonka – wzrost o 56,25%, Radzymin – wzrost o 21,56% i Klembów – wzrost o 19,30%.

- **liczba osób korzystających w miejscu zamieszkania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;**

Tabela: 41. Liczba osób korzystających w miejscu zamieszkania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2017-2020.

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych				Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Gmina Jadów	12	13	22	22	1	1	1	0
Gmina Dąbrówka	6	5	8	8	2	2	1	1
Gmina Klembów	12	11	12	9	1	1	1	0
Gmina Strachówka	7	7	8	8	1	1	0	0
Gmina Poświętne	0	0	2	5	1	1	0	0
Gmina Tłuszcz	46	42	54	47	5	8	10	8
Gmina Radzymin	15	20	24	20	2	1	2	2
Gmina Zielonka	24	24	33	26	1	1	1	0
Gmina Marki	35	43	59	50	5	4	4	3
Gmina Kobyłka	41	46	60	48	8	6	3	5
Gmina Żąbki	21	28	30	32	1	2	1	1
Gmina Wołomin	136	144	144	126	16	14	7	7
Razem	355	383	456	401	44	42	31	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Po przeanalizowaniu zebranych danych dotyczących liczby osób korzystających z usług opiekuńczych za lata 2017-2020 należy zauważyć zwiększającą się liczbę osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. W roku 2020 w odniesieniu do roku 2017 zaobserwowano zwiększenie liczby osób korzystających z usług opiekuńczych o 46 osób tj. 12,96%. Z kolei porównując dane z 2019 r. i 2020 r. można zaobserwować spadek o 12,06%. Jedyną gminą, w której nastąpił spadek osób korzystających z usług opiekuńczych jest gmina Wołomin (7,35%). Natomiast największy wzrost nastąpił w gminach: Jadów – 10 osób (83,33%), Żąbki – 11 osób (52,38%), Marki – 15 osób (42,86%).

Dane dotyczące specjalistycznych usług opiekuńczych obrazują zmniejszające się zapotrzebowanie na ww. usługi. W badanym okresie nastąpił spadek osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych o 17 osób tj. 38,64%. Jedyną gminą, w której nastąpił wzrost zapotrzebowania na specjalistyczne usługi jest gmina Tłuszcz - wzrost o 3 osoby tj. 60%. W pozostałych gminach odnotowano tendencję spadkową lub sytuacja w ciągu badanego okresu jest na stabilnym poziomie.

- **liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, niezależnie od podmiotu, który wydał orzeczenie, z podziałem na rodzaje niepełnosprawności i obszar zamieszkania;**

Tabela: 42. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2017 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	6	2	3	26	1	11	4	7	11	12	2	86

Jadów	1	3	5	1	26	2	14	4	2	18	7	0	83
Klembów	4	9	6	3	26	4	13	2	5	22	6	2	102
Kobylka	2	14	4	7	56	7	24	4	13	53	22	4	210
Marki	6	27	11	10	67	11	39	14	12	57	28	6	288
Poświętne	0	5	1	2	19	2	7	1	2	13	4	0	56
Radzymin miasto	1	7	5	5	51	2	24	5	9	35	12	2	158
Radzymin obszar wiejski	4	9	7	7	38	4	20	2	3	26	11	1	132
Strachówka	0	3	2	0	8	0	6	2	1	13	3	0	38
Tłuszcz miasto	3	4	5	3	26	0	10	3	4	17	9	0	84
Tłuszcz obszar wiejski	4	6	4	2	21	4	8	1	4	20	8	0	82
Wołomin miasto	7	31	32	14	155	11	74	16	20	87	47	7	501
Wołomin obszar wiejski	3	6	6	5	38	3	21	4	8	24	16	1	135
Ząbki	6	43	3	10	89	3	27	11	19	44	23	3	281
Zielonka	3	11	4	5	52	9	23	5	5	33	15	2	167
RAZEM	45	184	97	77	698	63	321	78	114	473	223	30	2403

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 43. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2017 rok

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	2	1	1	2	2	3	0	2	5	6	8	33
Jadów	0	0	0	1	2	1	4	1	1	1	4	4	19
Klembów	1	0	2	1	1	0	2	3	0	2	3	2	17
Kobylka	2	4	2	3	5	3	5	1	2	13	16	23	79
Marki	1	0	4	2	8	0	11	1	2	16	7	36	88
Poświętne	0	0	1	1	3	0	0	1	3	2	3	0	14
Radzymin miasto	2	0	5	1	3	0	3	0	1	2	5	6	28
Radzymin obszar wiejski	0	3	1	2	1	0	3	0	0	2	2	7	21
Strachówka	0	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	3	7
Tłuszcz miasto	1	0	2	0	6	4	3	1	0	5	4	4	30
Tłuszcz obszar wiejski	0	0	2	0	2	0	0	0	0	1	3	6	14
Wołomin miasto	3	2	2	1	6	6	10	2	4	17	12	36	101
Wołomin obszar wiejski	2	0	2	0	3	3	5	2	2	7	7	8	41
Ząbki	1	1	5	1	10	5	6	3	3	10	10	35	90
Zielonka	2	1	5	2	5	1	4	1	4	10	6	9	50
RAZEM	16	13	35	16	87	26	61	16	24	93	88	187	632

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 44. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2018 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	9	4	2	37	2	14	3	1	19	7	0	99
Jadów	4	5	4	3	26	0	12	2	1	26	3	0	86
Klembów	5	11	6	3	27	3	15	3	4	21	9	1	108
Kobylka	3	12	5	4	53	9	19	4	3	63	20	2	197

Marki	7	28	5	6	99	12	31	12	7	74	26	6	313
Poświętne	2	1	3	0	24	7	8	1	3	10	2	1	62
Radzymin miasto	3	14	5	2	58	5	24	1	4	42	14	3	175
Radzymin obszar wiejski	4	14	7	6	44	8	19	4	3	33	11	5	158
Strachówka	0	2	2	2	6	1	5	1	0	7	0	0	26
Tłuszcz miasto	1	10	5	2	44	2	12	5	5	25	15	0	126
Tłuszcz obszar wiejski	2	4	0	1	43	4	18	4	6	22	5	2	111
Wołomin miasto	8	33	15	10	185	20	94	19	24	121	42	7	578
Wołomin obszar wiejski	0	17	4	1	53	6	22	6	7	42	13	3	174
Ząbki	4	37	6	4	113	8	35	9	13	76	30	4	339
Zielonka	3	17	4	9	65	7	34	8	10	48	26	2	233
RAZEM	47	214	75	55	877	94	362	82	91	629	223	36	2785

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 45. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2018 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	0	2	0	1	2	2	0	0	2	4	4	18
Jadów	1	1	1	0	3	1	1	1	1	1	4	4	19
Klembów	0	0	2	2	2	0	4	0	0	3	1	10	24
Kobyłka	1	5	2	2	3	2	8	0	3	6	7	20	59
Marki	1	3	3	6	7	3	3	1	1	9	7	24	68
Poświętne	2	0	1	0	0	0	2	0	0	1	3	6	15
Radzymin miasto	1	1	2	1	2	3	4	1	1	7	5	16	44
Radzymin obszar wiejski	2	1	3	3	3	0	9	0	1	6	5	7	40
Strachówka	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	1	6
Tłuszcz miasto	1	0	3	0	1	0	0	0	1	2	4	1	13
Tłuszcz obszar wiejski	2	0	2	1	1	2	1	0	1	2	2	4	18
Wołomin miasto	3	2	5	2	6	5	7	3	5	13	18	21	90
Wołomin obszar wiejski	2	2	2	1	1	3	2	0	0	6	6	10	35
Ząbki	5	4	7	3	4	5	5	3	4	14	11	45	110
Zielonka	1	1	2	1	2	2	4	0	0	3	7	11	34
RAZEM	23	20	37	22	37	28	52	9	18	75	88	184	593

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 46. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	1	5	2	5	31	4	14	3	1	23	6	0	95
Jadów	3	4	3	0	23	1	15	3	3	15	8	2	80
Klembów	3	8	5	4	32	2	16	2	7	34	7	1	121
Kobyłka	4	12	5	6	69	2	30	13	17	62	19	4	243
Marki	6	32	13	2	86	5	42	13	17	98	28	9	351
Poświętne	2	1	1	0	25	2	11	2	2	16	4	0	66
Radzymin miasto	1	7	5	1	51	5	24	5	6	40	15	2	162
Radzymin obszar wiejski	2	9	4	2	60	6	20	4	6	35	9	3	160
Strachówka	0	0	0	1	8	0	6	0	0	6	1	0	22
Tłuszcz miasto	3	6	2	2	27	1	12	4	4	16	5	1	83
Tłuszcz obszar wiejski	4	5	5	4	34	4	13	1	3	24	12	2	111

Wołomin miasto	8	37	14	17	206	7	83	21	27	105	41	6	572
Wołomin obszar wiejski	4	20	5	4	61	5	19	8	16	31	18	1	192
Ząbki	3	38	10	11	92	6	36	14	23	61	24	4	322
Zielonka	4	20	7	4	65	2	30	10	6	49	15	1	213
Razem	48	204	126	63	870	52	371	103	138	615	212	36	2 793

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 47. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	0	0	0	0	1	2	1	0	0	1	3	6	14
Jadów	0	0	1	0	0	2	1	2	1	3	2	3	15
Klembów	2	1	3	1	1	2	1	1	1	7	4	6	30
Kobylka	7	0	4	3	1	1	5	2	2	14	17	21	80
Marki	1	1	1	3	6	2	5	2	1	12	10	29	73
Poświętne	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	2	4	14
Radzymin miasto	1	2	0	1	2	0	2	0	0	6	10	14	38
Radzymin obszar wiejski	0	1	3	1	3	0	2	0	0	7	3	8	28
Strachówka	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
Tłuszcz miasto	2	0	0	0	3	0	1	2	2	3	2	3	18
Tłuszcz obszar wiejski	1	0	3	2	3	0	3	0	1	7	3	6	29
Wołomin miasto	3	1	5	0	3	3	4	1	1	4	10	20	55
Wołomin obszar wiejski	1	0	1	0	2	3	5	0	2	6	5	7	32
Ząbki	2	1	5	4	9	4	6	2	3	7	13	38	94
Zielonka	1	1	2	1	6	3	2	1	2	12	5	12	48
Razem	21	8	29	16	42	23	41	13	17	91	89	180	570

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 48. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	3	4	6	4	22	1	14	1	6	11	7	3	82
Jadów	5	5	2	3	20	1	8	1	2	12	1	1	61
Klembów	4	16	2	8	30	3	16	4	5	33	12	4	137
Kobylka	7	26	9	5	83	12	36	8	8	50	21	7	272
Marki	10	34	12	13	79	15	36	15	21	84	21	12	352
Poświętne	5	1	1	2	18	4	12	3	4	26	6	2	84
Radzymin miasto	1	12	1	3	59	1	21	6	4	45	12	2	167
Radzymin obszar wiejski	4	19	7	3	47	12	27	2	10	43	8	3	185
Strachówka	0	4	1	0	9	0	6	2	1	4	2	0	29
Tłuszcz miasto	4	3	3	4	30	0	13	5	5	15	17	3	102
Tłuszcz obszar wiejski	7	8	7	2	27	5	18	3	9	23	8	2	119
Wołomin miasto	9	46	20	13	172	13	91	21	35	99	54	11	584
Wołomin obszar wiejski	4	11	4	2	71	5	27	4	9	40	12	4	193
Ząbki	9	46	9	4	96	10	28	14	13	53	20	6	308
Zielonka	2	22	5	5	67	9	42	6	10	42	18	3	231
Razem	74	257	89	71	830	91	395	95	142	580	219	63	2906

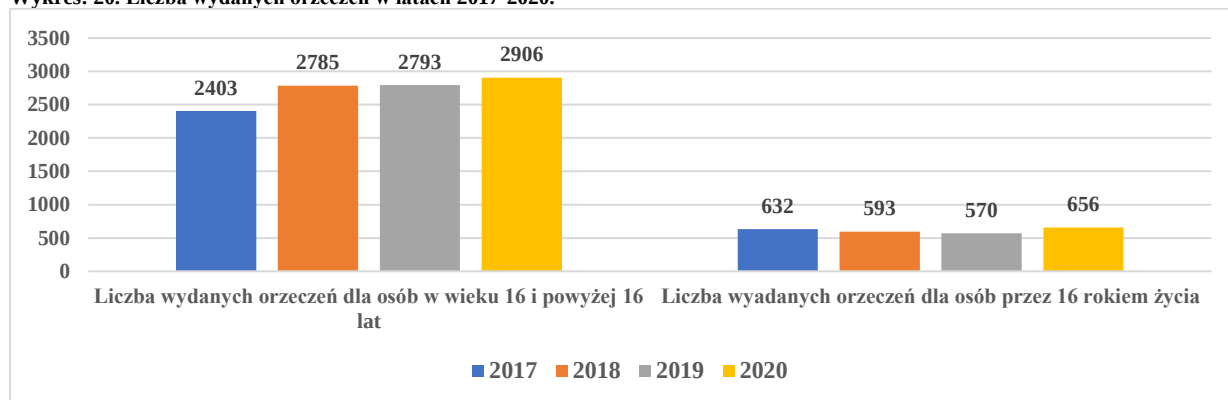
Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Tabela: 49. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.

Gmina	01-U	02-P	03-L	04-O	05-R	06-E	07-S	08-T	09-M	10-N	11-I	12-C	Razem
Dąbrówka	2	1	1	1	0	1	0	1	0	1	3	3	14
Jadów	0	1	1	1	2	0	3	1	0	3	5	5	22
Klembów	2	0	1	1	3	0	5	1	0	3	2	8	26
Kobylka	3	0	8	3	5	0	6	4	3	10	8	12	62
Marki	3	1	6	2	15	2	12	4	2	19	16	33	115
Poświętne	1	0	1	0	3	0	1	0	1	0	5	7	19
Radzymin miasto	4	0	5	0	3	0	8	0	1	14	8	16	59
Radzymin obszar wiejski	0	2	2	1	1	0	2	0	1	5	3	11	28
Strachówka	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	2	1	6
Tłuszcz miasto	1	1	1	0	3	2	0	0	1	4	5	6	24
Tłuszcz obszar wiejski	0	1	0	1	1	2	3	2	1	4	4	14	33
Wołomin miasto	3	1	4	1	13	2	10	1	3	10	10	37	95
Wołomin obszar wiejski	1	2	5	1	3	3	4	0	0	6	4	11	40
Ząbki	4	0	6	0	9	6	3	0	1	12	10	40	91
Zielonka	0	0	3	0	2	1	0	1	0	5	2	8	22
Razem	24	10	44	12	64	19	58	15	14	97	87	212	656

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie

Wykres: 20. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020.

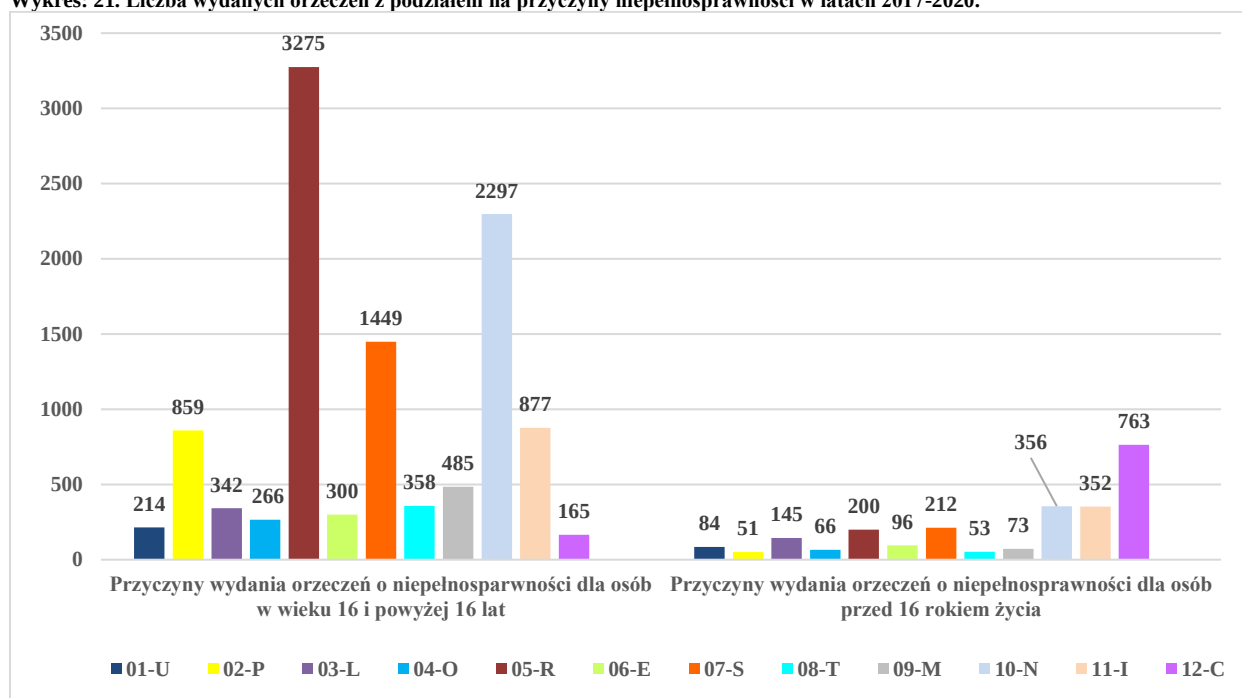

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na podstawie zabranych danych za lata 2017-2020 należy zauważyć rosnącą liczbę wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności zarówno dla osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, a także poniżej 16 roku życia, co wiąże się także ze zwiększającą się liczbą osób niepełnosprawnych ogółem. W przypadku osób w wieku 16 i powyżej 16 lat dynamika wzrostu w poszczególnych latach wyniosła: 2018 r. - 115,90%, 2019 r. - 100,29%, 2020 r. - 104,05%, natomiast ogólny wzrost w stosunku do 2017 roku wyniósł 42,24%.

Z kolei dynamika procentowa liczby wydanych orzeczeń dla osób przed 16 r.ż. wyniosła: 2018 - 93,83%, 2019 - 96,12%, 2020 - 115,09%. Ogólny wzrost w ciągu badanego okresu wyniósł 3,80%.

Wykres: 21. Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na przyczyny niepełnosprawności w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Analizując zebrane dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń pod względem przyczyny niepełnosprawności w latach 2017-2020 należy zauważyć, że wśród osób w wieku 16 i powyżej 16 lat najczęstszą przyczyną wydania orzeczenia o niepełnosprawności są choroby związane z upośledzeniem narządu ruchu, które stanowią aż 30,08% wydanych orzeczeń w badanym okresie. Natomiast choroby neurologiczne stanowią 21,10% wydanych orzeczeń, a choroby układu oddechowego i krążenia 10,56%.

Z kolei analizując dane dotyczące osób przed 16 rokiem życia największy odsetek wydawanych orzeczeń ze względu na przyczynę niepełnosprawności stanowiły całościowe zaburzenia rozwojowe – 31,13%, następnie choroby neurologiczne – 14,52% i inne schorzenia w tym: endokrynologiczne, metaboliczne zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia – 14,36%.

• wysokość kwot otrzymywanych przez powiat z PFRON wraz z liczbą osób objętych wsparciem z podziałem na jego rodzaje;

Tabela: 50. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację rehabilitacji społecznej w ramach algorytmu wraz z liczbą osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.

REHABILITACJA SPOŁECZNA realizowana przez PCPR								
ZADANIA	Kwota wydatkowanych środków				Liczba korzystających osób			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
	PLAN 1 200 447,00 zł	PLAN 1 163 199,00 zł	PLAN 1 418 930,28 zł	PLAN 1 578 791,00 zł				
Warsztaty terapii zajęciowej	426 560,00 zł w tym 42 656,00 zł – środki powiatu, 383 904 ,00 zł – środki PFRON	442 560,00 zł w tym 44 256,00 zł – środki powiatu, 398 304,00 zł – środki PFRON	481 254,00 zł w tym 47 168,00 zł – środki powiatu, 434 087,00 zł – środki PFRON	546 560,00 zł w tym 54 656,00 zł - środki powiatu, 491 904,00 zł – środki PFRON	Stała liczba uczestników 24 osoby			

Dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	39 343,00 zł	47 425,00 zł	51 975,00 zł	78 208,00 zł	15	15	24	33
Dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	334 153,00 zł	284 818,00 zł	443 227,00 zł	515 804,00 zł	172	132	213	212
Dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	255 359,00 zł	195 545,00 zł	201 390,00 zł	32 368,00 zł	248	174	190	39
Dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	45 520,00 zł	43 570,00 zł	37 872,00 zł	5 200,00 zł	399	339	215	13
Dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych	74 466,00 zł	91 635,00 zł	144 073,00 zł	117 839,00 zł	25	15	24	26
Dofinansowania do likwidacji barier technicznych	7 550,00 zł	24 159,00 zł	19 055,00 zł	81 912,00 zł	3	5	2	10
Dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu	60 150,00 zł	146 102,00 zł	87 034,00 zł	255 550,00 zł	30	74	45	131
WYDATKOWANE RAZEM:	1 200 445,07 zł	1 163 176,00 zł	1 418 713,00 zł	1 578 785,00 zł	916	779	737	488

Źródło: Opracowanie własne

Tabela: 51. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację rehabilitacji zawodowej w ramach algorytmu wraz z liczbą osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.

REHABILITACJA ZAWODOWA realizowana przez PUP								
ZADANIA	Kwota wydatkowanych środków				Liczba korzystających osób			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
	PLAN	PLAN	Plan	Plan				
	173 200,00	216 000,00	151 047,72 zł	178 750,00 zł				
Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy oraz zwrot kosztów szkolenia tych pracowników (art. 26 d ustawy)	6 239,00 zł	3 570,00 zł	3 614,00 zł	3 090,00 zł	2	1	1	1
Szkolenie zawodowe finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych (art. 38 i 40 ustawy)	0	0	0	11 950,00 zł	0	0	0	2
Dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej	51 000,00 zł	83 000,00 zł	130 000,00 zł	147 000,00 zł	1	2	4	4
Doposażenie stanowiska pracy	57 000,00 zł	100 000,00 zł	0	0	1	2	0	0
Oprocentowanie kredytu	0	0	0	458,50 zł	0	0	0	1
Prace interwencyjne zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu (art. 11 ust. 3 pkt 2 ustawy)	58 564,00 zł	28 652,00 zł	17 392,03 zł	16 068,96 zł	10	6	4	2
WYDATKOWANE RAZEM:	172 803,00 zł	215 222,02 zł	151 006,03 zł	178 567,46 zł	14	11	9	10

Źródło: Opracowanie własne

Tabela: 52. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację pilotażowego Programu „Aktywny samorząd” wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.

Moduły	Kwota wydatkowanych środków na realizację dofinansowań				Liczba korzystających osób			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Pan finansowy	433 386,54 zł	471 372,99 zł	646 018,00 zł	742 052,16 zł	x	x	x	x
Moduł I	187 588,15 zł	234 378,99 zł	375 188,00 zł	416 325,00 zł	41	42	74	64
Moduł II	231 056,30 zł	236 994,00 zł	244 306,00 zł	316 617,00 zł	95	88	77	88
Wydatkowane Razem:	418 664,30 zł	471 372,99 zł	619 494,00 zł	732 942,00 zł	136	130	151	152

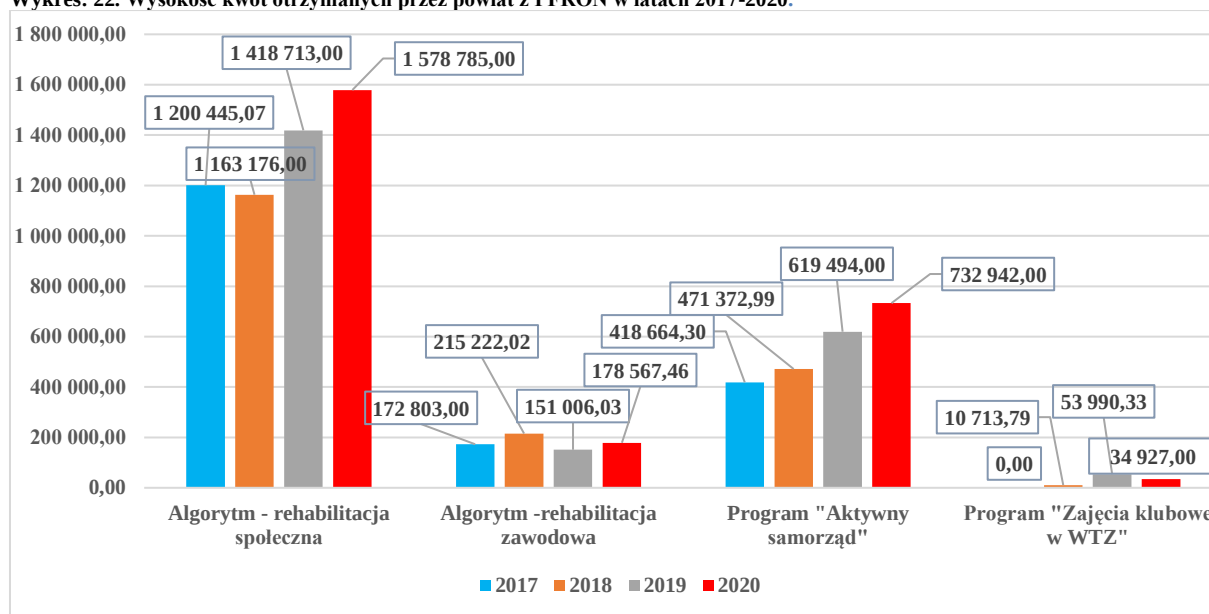
Źródło: Opracowanie własne

Tabela: 53. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację Programu „Aktywny samorząd” wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.

	Kwota wydatkowanych środków				Liczba korzystających osób
	2017	2018	2019	2020	
Plan finansowy	0	11 000,00 zł	57 600,00 zł	64 800,00 zł	Stała liczba uczestników 12 osób
Wykorzystano:	0	10 713,79 zł	53 990,33 zł	34 927,00 zł	

Źródło: Opracowanie własne

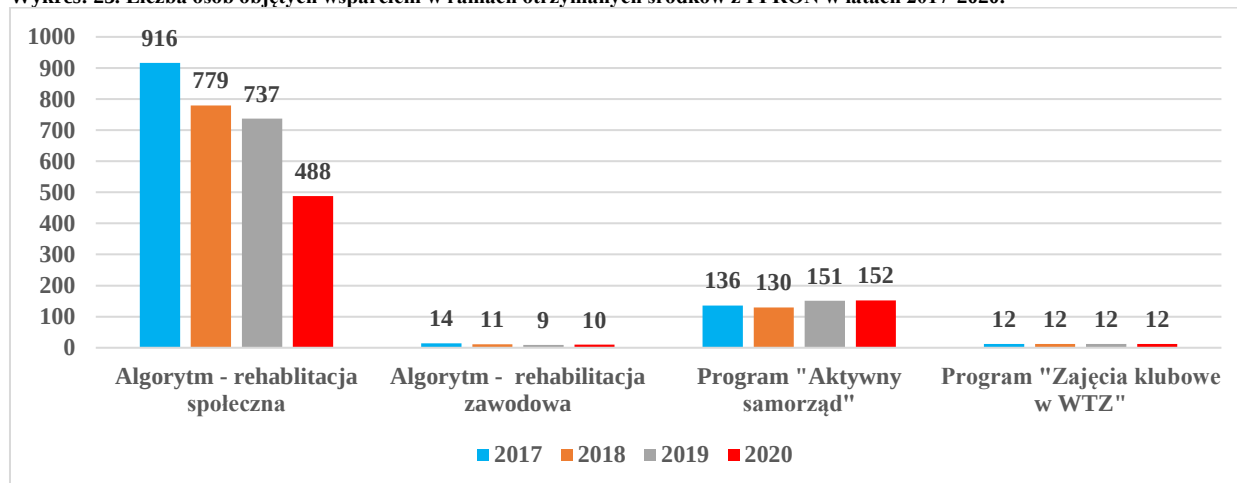
Wykres: 22. Wysokość kwot otrzymanych przez powiat z PFRON w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie zebranych danych za lata 2017-2020 możemy zaobserwować rosnącą kwotę otrzymywanych środków finansowych na wsparcie osób niepełnosprawnych. W ramach środków przekazywanych powiatowi w ramach algorytmu PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej kwota wydatkowanych środków wzrosła o 31,52%. Natomiast ogólny wzrost wydatków na rehabilitację zawodową nastąpił o 3,34% w stosunku do roku bazowego. Jednakże należy zauważyć, że kwoty wydatkowanych środków finansowych w ramach rehabilitacji zawodowej co roku się zmieniają w zależności o liczby osób bezrobotnych z niepełnosprawnością. Największy wzrost odnotowano w 2018 roku – 24,55%. Zaś środki przekazywane na realizację Programu pilotażowy „Aktywny samorząd” sukcesywnie są zwiększane. W stosunku do roku bazowego nastąpił wzrost o 55,49%.

Wykres: 23. Liczba osób objętych wsparciem w ramach otrzymanych środków z PFRON w latach 2017-2020.

Źródło: Opracowanie własne

W ramach środków finansowych przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację przez samorząd powiatowy rehabilitacji społecznej i zawodowej osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia. W latach 2017-2020 ze środków finansowych w ramach algorytmu skorzystało 2 964 osób z niepełnosprawnościami. Na podstawie powyższego wykresu możemy zaobserwować tendencję spadkową osób korzystających. Jednakże po wnikliwej analizie należy stwierdzić, że środki finansowe są przeznaczone na zadania, które pochłaniają więcej środków finansowych i są jednocześnie niezbędne w codziennym wsparciu funkcjonowania osób niepełnosprawnych. tj. likwidacja barier architektonicznych, likwidacja barier w komunikowaniu oraz dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. W przypadku rehabilitacji zawodowej liczba korzystających również ma tendencję spadkową i tutaj także środki finansowe są przeznaczone na realizację zadań, które wymagają zaangażowania zwiększonej wysokości środków finansowych np. na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

W przypadku realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach programu ma tendencję wzrostową. W stosunku do roku bazowego tj. 2017 dynamika osób korzystających wyniosła 11,77%.

Natomiast liczba osób korzystających z programu „Zajęcia klubowe w WTZ” utrzymuje się na stałym poziomie, co wynika z założeń realizowanego programu.

- **liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych;**

Tabela: 54. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.

Rok (stan na 31.12.)	2017	2018	2019	2020
Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych	186	175	155	173

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z realizacji w latach 2017-2020 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Na podstawie zebranych danych za lata 2017-2020 należy stwierdzić, że poziom bezrobocia w powiecie wołomińskim wśród osób niepełnosprawnych na przestrzeni badanego okresu miał tendencję spadkową z wyjątkiem 2020 roku, gdzie przyczyną wzrostu bezrobocia była sytuacja panująca na rynku pracy spowodowana zagrożeniem epidemiologicznym związanym z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem SRAS-CoV-2. Mimo wzrostu bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, który nastąpił w 2020 roku odnotowano zmniejszenie się liczby bezrobotnych osób niepełnosprawnych w stosunku do roku bazowego o 6,99%.

IV. PODSUMOWANIE - REKOMENDACJE

Na podstawie sporządzanych raportów za lata 2016-2020, zapisów w Strategii 2025, przeprowadzona została ewaluacja w celu oceny rzeczywistych i spodziewanych rezultatów przyjętych zadań w pierwotnym dokumencie.

Stopień skomplikowania dokumentu strategicznego, przyczynił się do tego, iż jest on realizowany w ograniczonym zakresie. Zabrakło w dokumencie konsekwencji w precyzyjnym formułowaniu celów i zadań strategicznych. Część zapisanych zadań i celów została formułowana w sposób trudny do jednoznacznej interpretacji. Niespójność dokumentu rodzi w konsekwencji jego bardzo różne interpretacje terminologiczne, co ogranicza możliwość konsekwentnego realizowania Strategii.

W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie rekomenduje podjęcie działań związanych z przeprowadzeniem w najbliższym czasie aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, ze względu na zrealizowanie niektórych celów strategicznych oraz w związku ze zmianami zachodzącymi w ustawodawstwie. Jednocześnie w zapisach dokumentu strategicznego należy dążyć do precyzyjnego sformułowania celów i zadań strategicznych, a na etapie planowania należy zapewnić optymalny system zarządzania strategią, obejmujący mechanizm jej monitoringu i ewaluacji.

Jednocześnie biorąc pod uwagę potrzeby społeczne konieczna jest ich ponowna analiza, przeprowadzona w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz z poszczególnymi grupami interesariuszy. Aktualizacja złożań strategicznych pozwoli na dopasowanie założeń Strategii 2025 do lokalnych potrzeb społecznych.

V. SPIS TABEL

Tabela: 1. Mierniki wykorzystane w procesie ewaluacji dla poszczególnych obszarów	4
Tabela: 2. Zawody deficytowe w latach 2017-2020.	11
Tabela: 3. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gmin i powiatów w latach 2017-2020.	14
Tabela: 4. Liczba utworzonych WTZ w latach 2015-2017.	14
Tabela: 5. Liczba utworzonych Środowiskowych Domów Samopomocy w latach 2017-2020.	15
Tabela: 6. Liczba szkoleń dla pracowników PUP w latach 2017-2020.	15
Tabela: 7. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2017-2020 (stan na 31 grudnia danego roku).	16
Tabela: 8. Procentowy udział poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017-2020.	16
Tabela: 9. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	17
Tabela: 10. Udział procentowy wychowanków w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej.	17
Tabela: 11. Wiek wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.	18
Tabela: 12. Przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia danego roku).	18
Tabela: 13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2017-2020.	19
Tabela: 14. Przyczyny umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2017-2020.	20
Tabela: 15. Wiek dzieci w placówkach opiekuńczo -wychowawczych w latach 2017-2020.	20
Tabela: 16. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, innych ustaw w latach 2017-2020.	21
Tabela: 17. Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.	26
Tabela: 18. Liczba asystentów rodziny i liczba rodzin objętych wsparciem asystenta.	27
Tabela: 19. Program "Opieka wytchnieniowa" w latach 2017 -2020.	27
Tabela: 20. Program „Opieka 75 +” w latach 2017-2020.	28
Tabela: 21. Liczba osób, która skorzystała z Programu "Posiłek w szkole i w domu" w latach 2017-2020.	28
Tabela: 22. Liczba osób, które otrzymały zasiłki celowe i posiłki przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole” w poszczególnych gminach w latach 2017-2020.	29
Tabela: 23. Inne programy wspierające mieszkańców w zakresie żywienia w latach 2017-2020.	29
Tabela: 24. Program " Wspieraj Seniora" w latach 2017-2020.	30
Tabela: 25. Program " Za życiem" w latach 2017-2020.	30
Tabela: 26. Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.	31
Tabela: 27. Liczba punktów specjalistycznego poradnictwa i rodzaj poradnictwa w latach 2017-2020.	31
Tabela: 28. Liczba zatrudnionych specjalistów i osób korzystających z specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w latach 2017-2020.	33
Tabela: 29. Liczba rodzin cudzoziemskich w procesie integracji w latach 2017-2020.	34
Tabela: 30. Procedury dotyczące Niebieskiej Karty w gminach powiatu wołomińskiego w latach 2017-2020.	35
Tabela: 31. Liczba rodzin pozostających w terapii w latach 2017-2020.	35
Tabela: 32. Liczba grup wsparcia dla osób z problemami -wychowawczymi w latach 2017-2020.	36
Tabela: 33. Liczba organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką rodzinną.	36
Tabela: 34. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.	37
Tabela: 35. Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych w latach 2017-2020.	37
Tabela: 36. Liczba działających punktów/poradni rehabilitacyjnych w latach 2017-2020.	37
Tabela: 37. Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tłuszczu w latach 2017-2018.	38
Tabela: 38. Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wołominie w latach 2017-2018.	38
Tabela: 39. . Liczba zatrudnionych specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Ząbkach w latach 2017-2018.	38
Tabela: 40. Liczba osób z długotrwałą lub ciężką chorobą w latach 2017-2020.	38
Tabela: 41. Liczba osób korzystających w miejscu zamieszkania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2017-2020.	39
Tabela: 42. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2017 rok.	39
Tabela: 43. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2017 rok.	40
Tabela: 44. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2018 rok.	40
Tabela: 45. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2018 rok.	41
Tabela: 46. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.	41

Tabela: 47. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2019 rok.	42
Tabela: 48. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.	42
Tabela: 49. Liczba osób przed 16 roku życia, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w podziale na gminy. Dane za 2020 rok.	43
Tabela: 50. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację rehabilitacji społecznej w ramach algorytmu wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.....	44
Tabela: 51. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację rehabilitacji zawodowej w ramach algorytmu wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.....	45
Tabela: 52. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację pilotażowego Programu „Aktywy samorząd” wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.....	46
Tabela: 53. Wysokość środków finansowych z PFRON na realizację Programu „Aktywy samorząd” wraz z liczb osób korzystających ze wsparcia w latach 2017-2020.	46
Tabela: 54. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.	47

VI. SPIS RYSUNKÓW

Wykres: 1 Liczba osób bezrobotnych w latach 2017-2020.....	11
Wykres: 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych do PUP w latach 2017-2020.....	13
Wykres: 3. Liczba i efekty przeprowadzonych szkoleń zawodowych w latach 2017-2020.	13
Wykres: 4. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej na lata 2017-2020 (stan na 31 grudnia danego roku).....	16
Wykres: 5. Liczba wychowanków pieczy zastępczej w latach 2017-2020.	17
Wykres: 6. Wykres osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2017-2020.	22
Wykres: 7. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2020.	22
Wykres: 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020.	22
Wykres: 9. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2020.....	23
Wykres: 10. Liczba osób pobierających zasiłki stałe w latach 2017-2020.	23
Wykres: 11. Liczba osób pobierających zasiłki okresowe w latach 2017-2020.	23
Wykres: 12. Liczba osób pobierających zasiłki celowe w latach 2017-2020.	24
Wykres: 13. Liczba osób korzystających z usług społecznych w latach 2017-2020.....	24
Wykres: 14. Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2017-2020.....	24
Wykres: 15. Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (OPSy w latach 2017-2020.....	25
Wykres: 16. Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej (OPSy) za lata 2017-2020.	25
Wykres: 17. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2020.....	25
Wykres: 18. Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w latach 2017-2020.	26
Wykres: 19. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych w latach 2017-2020.....	26
Wykres: 20. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2020.	43
Wykres: 21. Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na przyczyny niepełnosprawności w latach 2017-2020.	44
Wykres: 22. Wysokość kwot otrzymanych przez powiat z PFRON w latach 2017-2020.	46
Wykres: 23. Liczba osób objętych wsparciem w ramach otrzymanych środków z PFRON w latach 2017-2020...	47